

**T.C.
NİĞDE VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

NİĞDE İLİ 2014 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

**HAZIRLAYAN:
NİĞDE ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

NİĞDE - 2015

ÖNSÖZ

İl Çevre Durum Raporları, illerin çevreye ilişkin tüm değerlerinin bir plan içinde toplandığı, kalkınma politikalarını benimserken çevrenin de korunmasında, ekosistemlerin devamlılığının sağlanmasında, insan ihtiyaçları ve doğal kaynaklar arasındaki dengenin kurulmasında, Çevre ve Şehircilik politikalarının geliştirilmesinde önemli kaynak teşkil etmektedir. Bu rapor, Niğde İli açısından çevre konusuna her yönüyle genel bir bakış sunmaktadır. Çevre, insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır.

Sağlıklı bir yaşam sürdürülmesi ancak sağlıklı bir çevrede mümkündür. Çevrenin korunması, geliştirilmesi ve iyileştirilmesi konularında gösterilen çabaların gayesi, insanların daha sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşamalarının sağlanmasıdır. Evsel ve endüstriyel atıklar, hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği ve gürültü kirliliği gibi etkenler hepimizin beden ve ruh sağlığını etkilemekte ve doğanın dengesini bozmaktadır. Unutmayalım ki, Dünyamız çabuk kirlenecek kadar küçük, kolay temizlenemeyecek kadar büyüktür.

İl Müdürlüğümüz; ilimizdeki çevre sorunları ile ilgili olarak, kuruluşundan bu yana ilgili yönetmelikler çerçevesinde ekolojik sistemin korunması ve iyileştirilmesi, her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi, ilimizin doğal bitki ve hayvan varlığı ile doğal zenginliklerin korunması ve kamuoyunda çevre bilincinin oluşması için bir çok kurum ve kuruluş ile işbirliği içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu doğrultuda; İlimizdeki çevre ile ilgili konuların toplumun her kesimine ulaşması ve çevreye ilişkin iletişimin sağlanması amacıyla hazırlanan bu raporun çevre bilincinin yerleşmesine ve yaygınlaşmasına katkıda bulunacağını umuyorum. 2014 yılı Niğde İl Çevre Durum Raporunun hazırlanmasında desteğini esirgemeyen tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ve Müdürlüğümüz personeline emeklerinden dolayı teşekkür eder, tüm okuyucuların faydalanabileceği bir doküman olmasını dilerim.

Ahmet AKAYCAN
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ	13
A. Hava	17
A.1. Hava Kalitesi	17
A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar	20
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar	23
A.4. Ölçüm İstasyonları	24
A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü	25
A.6. Gürültü	25
A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar	26
A.8. Sonuç ve Değerlendirme	27
Kaynaklar	27
B. Su ve Su Kaynakları	27
B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli	27
B.1.1. Yüzeysel Sular	27
B.1.1.1. Akarsular	27
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	27
B.1.2. Yeraltı Suları	29
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	30
B.1.3. Denizler	30
B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi	30
B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu	31
B.3.1. Noktasal kaynaklar	31
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	31
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	32
B.3.2. Yayıllı Kaynaklar	32
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	32
B.3.2.2. Diğer	32
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri	32
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu	32
B.4.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	32
B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından kullanılma su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	34
B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	34
B.4.2. Sulama	34
B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	34
B.4.2.2. Damlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	34
B.4.3. Endüstriyel Su Temini	35
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	35
B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	35
B.5. Çevresel Altyapı	35
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve hizmeti alan nüfus	35

İÇİNDEKİLER

Sayfa

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	39
B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri	39
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	39
B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü	39
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	39
B.6.2. Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı	40
B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	40
B.6.4. Tarımsal faaliyetler ile oluşan toprak kirliliği	41
B.7. Sonuç ve Değerlendirme Kaynaklar	42
C. Atık	42
C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)	42
C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları	46
C.3. Ambalaj Atıkları	46
C.4. Tehlikeli Atıklar	47
C.5. Atık Madeni Yağlar	49
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler	50
C.7. Bitkisel Atık Yağlar	51
C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller	52
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)	52
C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar	53
C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar	53
C.12. Tehlikesiz Atıklar	54
C.12.1. Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	55
C.12.2. Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	56
C.12.3. Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları	58
C.13. Tıbbi Atıklar	58
C.14. Maden Atıkları	59
C.15. Sonuç ve Değerlendirme Kaynaklar	60
Ç. Kimyasalların Yönetimi	60
Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar	60
Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme Kaynaklar	60
D. Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik	61
D.1. Ormanlar ve Milli Parklar	61
D.2. Çayır ve Mera	62
D.3. Sulak Alanlar	62
D.4. Flora	63
D.5. Fauna	63
D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları	64

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
D.7. Sonuç ve Değerlendirme	71
Kaynaklar	71
E. Arazi Kullanımı	73
E.1. Arazi Kullanım Verileri	73
E.2. Mekânsal Planlama	74
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	74
E.3. Sonuç ve Değerlendirme	74
Kaynaklar	74
F. ÇED, Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	75
F.1. ÇED İşlemleri	75
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	76
F.3. Sonuç ve Değerlendirme	77
Kaynaklar	77
G. Çevre Denetimleri ve İdari Yaptırım Uygulamaları	78
G.1. Çevre Denetimleri	78
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi	80
G.3. İdari Yaptırımlar	81
G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları	81
G.5. Sonuç ve Değerlendirme	81
Kaynaklar	81
H. Çevre Eğitimleri	82
I. İl Bazında Çevresel Göstergeler	84
1. Genel	84
1.1. Nüfus	84
1.1.1. Nüfus Artış Hızı	84
1.1.2. Kentsel Nüfus	84
1.2. Sanayi	85
1.2.1. Sanayi Bölgeleri	85
1.2.2. Madencilik	85
2. İklim Değişikliği	86
2.1. Sıcaklık	86
2.2. Yağış	87
2.3. Deniz Suyu Sıcaklığı	87
3. Hava Kalitesi	88
3.1. Hava Kirleticiler	88
4. Su-Atıksu	88
4.1. Su Kullanımı	88
4.2. Belediye İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları	89
4.3. Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler	89
4.4. Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu	90

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
4.5. Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı	90
5. Arazi Kullanımı	91
6. Tarım	91
6.1. Kişi Başına Tarım Alanı	91
6.2. Kimyasal Gübre Tüketimi	92
6.3. Tarım İlacı Kullanımı	92
6.4. Organik Tarım	93
7. Orman	94
8. Bahçılık	95
9. Altyapı ve Ulaştırma	96
9.1. Karayolu ve Demiryolu Yol Ağı	96
9.2. Motorlu Kara Taşıtı Sayısı	96
10. Atık	97
10.1. Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı	97
10.2. Katı Atıkların Düzenli Depolanması	97
10.3. Tıbbi Atıklar	98
10.4. Atık Yağlar	98
10.5. Bitkisel Atık Yağlar	99
10.6. Ambalaj Atıkları	99
10.7. Ömrünü Tamamlamış Lastikler	100
10.8. Ömrünü Tamamlamış Araçlar	100
10.9. Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar	101
10.10. Maden Atıkları	101
10.11. Tehlikeli Atıklar	102
11. Turizm	102
11.1. Yabancı Turist Sayıları	102
11.2. Mavi Bayrak Uygulamaları	105
EK-1: İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formu	106
Bölüm I. Hava Kirliliği	106
Bölüm II. Su Kirliliği	110
Bölüm III. Toprak Kirliliği	115
Bölüm IV. Öncelikli Çevre Sorunları	116

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge A.1 - Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları	18
Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi	18
Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri	19
Çizelge A.4 - Niğde ilinde 2014 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	22
Çizelge A.5 - Niğde ilinde 2014 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	22
Çizelge A.6 - Niğde ilinde 2014 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı	23
Çizelge A.7 - Niğde ilinde 2014 Yılında Kullanılan Fueloil Miktarı	23
Çizelge A.8 - Niğde ilindeki Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler	24
Çizelge A.9 - Niğde ilinde 2014 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları	25
Çizelge A.10 - 2014 Yılı Niğde İlindeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı	25
Çizelge B.1 - Niğde ilinin Akarsuları	27
Çizelge B.2 - Niğde ilindeki Mevcut Sulama Göletleri	28
Çizelge B.3 - Niğde ilinin Yeraltısuyu Potansiyeli	29
Çizelge B.4 - Niğde ilinde 2014 Yılı Yüze ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları	30
Çizelge B.5 - Niğde İlinde İçme ve Kullanma Suyuna İlişkin Veriler	36
Çizelge B.6 - Niğde ilinde 2014 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	38
Çizelge B.7 - Niğde ilinde 2014 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	39
Çizelge B.8 - Niğde ilinde 2014 Yılında Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler	40
Çizelge B.9 - Niğde ilinde 2014 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları	41
Çizelge B.10 - Niğde ilinde 2014 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb)	41
Çizelge B.11 - Niğde ilinde 2014 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları	41
Çizelge C.1 - Niğde ilinde 2014 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu	43

ÇİZELGELER DİZİNİ Sayfa

Çizelge C.2 -	Niğde ilinde 2014 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri	44
Çizelge C.3 -	Niğde ilinde 2014 Yılında Birliklerce Yürütülen Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf İşlemlerine İlişkin Bilgi	45
Çizelge C.4 -	Hafriyat Toprağı	46
Çizelge C.5 -	Niğde ilinde 2014 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları	46
Çizelge C.6 -	Niğde ilinde 2014 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler	48
Çizelge C.7 -	Niğde ilinde Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları	49
Çizelge C.8 -	Niğde ilinde 2014 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler	49
Çizelge C.9 -	Niğde ilinde Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları	50
Çizelge C.10 -	Niğde ilinde 2014 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler	50
Çizelge C.11 -	Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı	51
Çizelge C.12 -	Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı	51
Çizelge C.13 -	Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı	51
Çizelge C.14 -	Niğde ilinde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi	51
Çizelge C.15 -	Niğde ilinde 2014 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler	51
Çizelge C.16 -	Niğde ilinde 2009-2012 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı	52
Çizelge C.17 -	Niğde ilinde 2014 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler	52
Çizelge C.18 -	Niğde ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları	52
Çizelge C.19 -	Niğde ilinde 2014 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar	53
Çizelge C.20 -	Niğde ilinde 2014 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı	53
Çizelge C.21 -	Niğde ilinde 2014 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri	55
Çizelge C.22 -	Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar Listesi	55
Çizelge C.23 -	Niğde ilinde 2014 Yılı İldeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi	56
Çizelge C.24 -	Niğde ilinde 2014 Yılı Termik Santrallerde Kullanılan Kömür Miktarı Ve Oluşan Cüruf - Uçucu Kül Miktarı	56
Çizelge C.25 -	Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğe göre Termik Santral Atıkları	56
Çizelge C.26 -	2014 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar	59
Çizelge C.27 -	Niğde ilinde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı	59
Çizelge C.28 -	Maden Atıklarının Sınıflandırılması	59
Çizelge C.29 -	Niğde ilinde 2014 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı	60

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge Ç.1 - Niğde ilinde 2014 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı	60
Çizelge D.1- Niğde İli Doğal Sit Alanları	64
Çizelge E.1 - Niğde ilinde 2014 Yılı İtibariyle Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması	73
Çizelge F.1 - Niğde ilinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2014 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı	75
Çizelge F.2 - Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları	76
Çizelge G.1 - Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı	78
Çizelge G.2 - Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları	80
Çizelge G.3 - Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı	81

GRAFİKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Grafik A.1- Niğde ilinde Merkez İstasyonu PM10 ve SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	24
Grafik A.2 - Niğde ilinde 2014 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı	26
Grafik B.1 - Niğde ilinde 2014 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı	34
Grafik B.2 - Niğde ilinde 2014 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı	36
Grafik B.3 - Niğde ilinde 2014 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı	37
Grafik C.1 - Niğde ilinde 2014 Yılı Atık Kompozisyonu	42
Grafik C.2 - Niğde ilinde 2014 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler	46
Grafik C.3 - TABS Göre İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi	47
Grafik C.4 - Niğde ilinde Atık Yağ Toplama Miktarları	49
Grafik C.5 - Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı	50
Grafik E.1 - Niğde ilinde 2014 Yılı Arazi Kullanım Durumu	73
Grafik F.1 - Niğde ilinde 2014 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı	75
Grafik F.2 - Niğde ilinde 2014 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı	76
Grafik F.3 - Niğde ilinde 2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	76
Grafik F.4 - Niğde ilinde 2014 Yılında Verilen Lisansların Konuları	77
Grafik G.1 - Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	78
Grafik G.2 - Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	79
Grafik G.3 - Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı	79
Grafik G.4 - Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	80
Grafik G.5 - Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı	80
Grafik G.6 - Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı	81

HARİTALAR DİZİNİ

		<u>Sayfa</u>
Harita - 1	Niğde İli ve İlçeleri	16
Harita - 2	Niğde İli ve Komşu İller	16
Harita A.1 -	Niğde İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	23
Harita A.2 -	Niğde İli Akarsular ve Göletler	28
Harita D.1 -	Tepebağları III. Derece Doğal Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı	66
Harita D.2 -	Kayardı III. Derece Doğal Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı	69
Harita E.1 -	Çevre Düzeni Planı	74

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim D.1 - Tepe Bağlarından Genel Görünüm-1	67
Resim D.2 - Tepe Bağlarından Genel Görünüm-2	67
Resim D.3 - Kayardı Bağlarından Genel Görünüm - 1	70
Resim D.4 - Kayardı Bağlarından Genel Görünüm - 2	70
Resim H.1- 5 Haziran Çevre Günü Resim Yarışması Ödül Töreni	82
Resim H.2- 5 Haziran Çevre Günü Resim Yürüyüşü	82
Resim H.3- 5 Haziran Çevre Günü Yürüyüşü	83

GİRİŞ

Niğde, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesinin güneydoğusunda ve Kapadokya bölgesinde yer alan merkezi Niğde kenti olan idari birimdir. Rakımı 1.229 m'dir. Aksaray, Nevşehir, Kayseri ve Konya illerine komşu olan Niğde, güneyde Bolkar Dağları ile İçel ilinden, güneydoğu ve doğudan Aladağlar'ın oluşturduğu doğal sınırlar ile de Adana ilinden ayrılır. Çamardı ve Ulukışla ilçeleri Akdeniz bölgesinde kalmaktadır.

Termal kaynakları, ören yerleri, zengin tarihi dokusu, doğal güzellikleri, dağ ve kış turizm olanakları kenti turizm merkezi yapan önemli unsurlardır.

Niğde İlinin nüfusu 2014 TÜİK verilerine göre 343.898 olup bir önceki yıla göre % 0.6'luk bir nüfus artışı gözlenmiştir.

Halkın esas geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Elma ağacı sayısında Niğde ili ülke sıralamasında ilk sırada yer alır. Ülke genelinde patates üretiminin ise % 25'lik bölümü bu ilde üretilir. Ancak Niğde Merkez Organize Sanayi, Bor Deri Organize Sanayi, halı fabrikası ve diğer küçük sanayi kolları Niğde halkı için önemli istihdam alanlarıdır. Geleneksel el sanatları bakımından Niğde önemli bir ildir. Niğde ilinde üretilen halılar dünyanın birçok ülkesinde müşteri bulmaktadır.

Niğde İli'nin en eski adının Nahita ya da Nakita olduğu öne sürülmektedir. Bu ada ilk kez İbn Bidi'de rastlanmıştır. Nakida adı kimi zaman Nekide olarak da kullanılmış, 14. yüzyılda aynı sözcük arap harfleriyle Nîkde, daha sonrada nîkde olarak okunacak biçimde yazılmıştır. Cumhuriyet'ten sonra bu ad, Niğde'ye dönüştürülmüştür.

Niğde'nin antik tarihine ait bilgileri bölgede yapılan Bahçeli Köşk Höyüğü, Altunhisar Pınarbaşı Höyüğü, Çamardı Celaller Höyüğü, Göllüdağ Ören ve Divaralı Höyüğü kazılarında elde edebiliyoruz. Bu bilgilere dayanarak Niğde Tarihi MÖ 7000-5500'lü yıllardan itibaren başlatmamız mümkün olabilmektedir. Niğde yöresi, Hititlerin döneminde Tabal Konfederasyonu içinde bulunması nedeniyle, *Tabal Toprakları* diye anılıyordu. Tabal'ın geç Hititler dönemi merkezi Tuvanuva'da (Tyana) bugünkü Kemerhisar'dı.

Niğde İç Anadolu Bölgesi'nin güney doğusundadır. Üç tarafı Toroslar'ın genç kıvrım dağları ile çevrilidir. Güneyi Orta Toroslar içerisinde yer alan Bolkarlar ve Aladağlar'ın kuzeye doğru kıvrımlanarak sokuldukları alan ile batısı ise Konya ovası ile birleşik Emen ovası sınırlanır. Matematiksel olarak 37 derece 25 dakika güney (S), 38 derece 58 dakika kuzey (N) paralelleri ile; 33 derece 10 dakika batı (W) ve 35 derece 25 dakika doğu (E) meridyenleri arasında yer alır.

Kuzeybatıda Aksaray, kuzeyde Nevşehir, kuzeydoğuda Kayseri, batı ve güneybatıda Konya illeri ile komşu olan Niğde ili, güneyde Bolkar dağları ile Mersin, güneydoğu ve doğuda Aladağlar'ın oluşturduğu doğal sınırlar ile Adana illerinden ayrılır.

Bu sınırlar içinde yaklaşık 779,522 hm² yüzölçümüne sahiptir. Kuzeyde Misli Ovası ve güneyde Bor Ovası bir kenara bırakıldığında, son derece yüksek, dağlık ve akarsularca yarılmış arızalı bir görünüme sahiptir. Deniz seviyesinden olan yükselti Bor Ovası'nda 1000 metreyi bulurken, bu değer Misli Ovası kuzeyinde 1350 metreye ulaşır.

Niğde'de Orta Anadolu'nun tipik kara iklimi görülür. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. Yağışların kar hali kışın, yağmur haline ise ilkbaharda rastlanmaktadır.

Niğde ilinde sanayi 1980 senesinden sonra ve bilhassa son senelerde gelişmeye başlamıştır. 1964'te 10 kişiden fazla işçi çalıştıran sanayi işyeri 3 iken, günümüzde bu sayı 50'yi aşmıştır.

Başlıca sanayi kuruluşları; çimento fabrikası, Bor şeker Fabrikası, un fabrikaları, peynir-tereyağ fabrikası, Niğde Meyve suyu ve Gıda Sanayii A.Ş., beton direk fabrikası, briket-tuğla fabrikaları, Ulukışla Alçıtaşı işletmesi, otomobil yedek parça (rotbaşı, rotel ve rot çubuğu) imal eden fabrika ve Birko Halı Fabrikası. Ayrıca Niğde'de Tekir markalı su fabrikası da mevcuttur. Aynı marka adı altında doğal maden suyu üretim tesisi inşaatı da son hızla sürmektedir.

Niğde, Anadolu'nun buğday ambarı sayılan 10 il arasında yer alır. Türkiye'de en çok elma bu ilde Sazlıca kasabasında yetişir. Elmadan sonra patatesi meşhurdur Niğde ili beyaz baş lahanası üretiminde 2. sıradadır. Niğde'de Bor İlçesi'nde Kaynarca lahanası üretilmektedir. Lahana tarımı Kaynarca Köyü civarında yoğunlaşmıştır. Bunlara ilâveten baklagiller, ayçiçeği, patates, buğday, arpa, çavdar, fasulye, nohut, sarımsak ve şekerpancarı da yetişir.

Bağcılık da önemli yer tutar. İç Anadolu'da üzüm yetiştirmede en önde gelen illerendir. Gübreleme, sulama, modern tarım araçlarının kullanılması ve ilaçlama hızla artmaktadır. Her çeşit üründe verim seneden seneye artmaktadır.

Niğde doğal güzellikleri, kültürel varlıkları ve termal kaynakları ile turizm açısından önemli cazibelere sahiptir.

Niğde Etnografya ve Arkeoloji Müzesi;1976'da yapılmıştır. Antik Çağa ait eserlerle, Selçuklu ve Osmanlı devrine ait 12 bin eser sergilenir. Akmedrese de müze olarak kullanılmaktadır.

Türkler öncesi eserler

Tyana Harabeleri : Bor ilçesinin Kemerhisar bucağı yakınındaki şehir kalıntıları, Hititlere ait ve M.Ö. 2000 yılında önemli bir merkez olan Tuvana şehrine aittir.

Göllüdağ Harabeleri: Niğde'nin 40 km kuzeyinde Bozköy ve Kömürcü köyleri arasında Göllüdağ'da bir Hitit şehridir. Şehir kalıntıları 3 km²'dir ve surlarla çevrilidir. M.Ö. 8. asırda yangın neticesi yıkılmış ve bir daha yapılmamıştır. Savaş ve tapınak kalıntıları vardır.

Kaya Kilise ve Manastırlar: Roma ve Bizans devrinde İhlara Vadisinde kayalara oyulmuş kilise ve manastırlar olup, bazıları bir saatte gezilecek kadar büyüktür.

Tyana Su Kemerleri: Kemerhisar-Bahçeli kasabaları arasında Roma devrinden kalma su kemerleridir.

Roma Havuzu: Bahçeli kasabasıdır. Etrafı mermerle çevrili Roma devrine ait bir havuzdur.

Eski Gümüşler Manastırı: Niğde'ye 8 km mesafede, Gümüşler kasabasıdır. Roma devrinde yapılmıştır. Gümüşler Manastırı'nın üstten görünümü

Selçuklu ve Anadolu Beylikleri eserleri

Niğde Kalesi: Selçuklu Sultanı Birinci Alâaddin Keykubat yaptırmıştır. Selçuklu ve Osmanlı devirlerinde onarım gördüğü kitabe ve motiflerden anlaşılmaktadır. En son Fatih devrinde İshak Paşanın emriyle tâmir ettirilmiştir. Safevî ve Akkoyunlu tehlikesi sona erince kale tamir ettirilmemiştir. Kale üç surla çevrilmiştir. Fakat birçok yeri yıkılmış olan kalenin bedenlerinin bir kısmı evlerin duvarı olmuştur. Bugün tepenin kuzeydoğusunda bir hisarı içine alan kısım ayakta kalabilmiştir.

Alâaddin Camii: Birinci Alâaddin Keykubâd zamânında Niğde Sancakbeyi Zeyneddin Başara tarafından 1233'te yaptırılmıştır. Selçuklu sanatının günümüze kadar en iyi korunmuş eserlerinden olup, mihrap ve minberi çok güzel bir sanat âbidesidir. Niğde'nin en eski camisi olup Mîmar Sıddık bin Mahmud ve kardeşi Gazi yapmıştır. Sarı ve kül renkli kesme taştan yapılan câmînin doğu kapısı son derece güzel geometrik motiflerle süslüdür. Cami süslemeleri bakımından Selçuklu devrinin en kıymetli eserlerinden biridir. Damalı minaresi camiye ayrı bir güzellik katmaktadır. Caminin kapısı yılın belli bir zamanında sabahın ilk ışıklarının kapıya vurmasıyla kapıda bir kız silüeti görülür. Rivayete göre caminin mimarı hükümdarın kızına aşık olur ve kızın güzelliğini motiflere işler.

Sungur Bey Câmii ve Türbesi: Moğol asıllı Sungur Bey tarafından 1335'te yaptırılmıştır. On sekizinci asırda geçirdiği yangından sonra yeniden yapılmıştır. Mîmarî özelliği ve taş işçiliği şahane olan caminin süslemeleri çok zengindir. İlk yapıldığında iki minareliydi. Caminin yanında Sungur Bey'e ait sekiz köşeli bir türbe vardır.

Şah Mescidi: Sungur Bey Camii yakınında olup 1413'de yaptırılmıştır. Kare plânlı bir camidir.

Hanım Camii: Alâaddin Tepesi'nin doğusunda olup 1452'de yapılmıştır. Arife Hanım tarafından tamir ettirildiği için Hanım Camii olarak bilinir. Karamanoğulları devri eseridir.

Ulu Cami (Bor) : Bor ilçesindedir. Karamanoğlu Alâaddin Bey tarafından 1410'da yaptırılmıştır. Cami dikdörtgen biçimindedir.

Ak Medrese: Karamanoğlu Alâaddin Ali Bey tarafından 1409'da yaptırılmıştır. Adını kapısındaki beyaz mermerden alır. Selçuklu mimari tarzının çok güzel bir örneğidir. Ali Bey Medresesi de denir. 1936'da restore edildikten sonra arkeoloji müzesi olarak kullanılmaktadır. Geometrik motiflerle süslü giriş kapısı çok güzeldir.

Hüdâvend Hatun Türbesi: Hüdâvend Hatun Türbesi Niğde'nin en önemli simgelerinden biridir. Moğol İlhanlı valisi Sungur Bey zamanında, Dördüncü Kılıç Arslan'ın kızı Hüdâvend Hâtun tarafından 1312 senesinde yaptırılmıştır. Sekizgen plânlı yapı içten kubbe, dıştan piramit çatı ile örtülüdür. Doğusunda bulunan taçkapı yıldız geçmeler ve çeşitli motiflerle süslenmiştir.

Gündoğdu Türbesi: Hüdavend Hatun Kümbetinin yanındadır. 1344'te ölen Hakkı Besvap için yaptırılmıştır. Kare plânlı yapı içten kubbe, dıştan piramit çatı ile örtülüdür. Türbenin kapısı geometrik, bitki ve örgü motiflerinden meydana gelen kuşaklarla çevrilidir.

Sungurbey Kütüphanesi: Emîr-ül-ümerâ Seyfeddîn Sungur Ağa tarafından 1335 senesinde yaptırılmıştır. Günümüzde İl Halk Kütüphanesi olarak kullanılmaktadır.

Osmanlı Devleti eserleri

Paşa Camii; On beşinci asra ait Osmanlı eseridir. Ali Paşa tarafından yaptırılan camiye oğlu Murad Paşa genişletmiştir. 1909'da tamir gören caminin yanında türbe ve çeşme vardır.

Öküz Mehmet Paşa Kervansarayı;

Ulukışla ilçesinde yer almaktadır. 1615-1616 yıllarında Osmanlı sadrazamlarından Mehmet Paşa tarafından inşa ettirilmiştir. Osmanlı İmparatorluğundan günümüze kadar yaşayan en büyük kervansaraylardan olma özelliğini taşımaktadır. 2006-2007 yıllarında Kayseri Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından restore edilmiştir.

Dışarı Camii; On altıncı asır Osmanlı eseridir. Tek kubbelidir. İnce işçilikli ve sedef kakmalı minber Sungur Bey Camiinden getirilmiştir.

Niğde Kalesi Saat Kulesi;

Niğde Saat Kulesi 19. yüzyıl Osmanlı eseridir.

Kalenin eski batı burcu üzerine yapılmış bulunan saat kulesi 19. yüzyıla tarihlenir. Niğde'nin sembolü olarak da kabul edilir. Kitabesi olmadığı için hakkında fazla bilgi yoktur.

Kiliseler Niğde'de, 1800'lü yılların başlarında yapılmış il, ilçe ve köylerde birçok kilise bulunmaktadır. Mimari yapı tarzları birbirine çok yakındır. Dikdörtgen, basit haç planlı, üç nefli, üç apsizli, yarı açık narteksli, kırma çatılı ve yontu taştan yapılmış bazilikalardır. Mimarisine büyük önem verilen çatı kaplamaları çeşitlilik arz eder. İç bezemelerindeki kalem işlerinde geç dönem Türk-Barok üslubunun izleri görülür. Bugün bir kısmı sosyal amaçlı kullanılan kiliselerin, buldukları yerler; Yukarı Kayabaşı, Sungurbey Mahallesi Rum kilisesi, Eski saray mahallesi. Ermeni Kilisesi, Kumluca, Hamamlı, Konaklı, Fertek, Küçükköy, Yeşilburç, Ballıköy, Hançerli, Hasaköy ve Dikilitaş, Altunhisar, Ovacık, Uluğağaç, Kığağaç, Tırhan, vb. yerlerde geç Osmanlı döneminde yapılmış kiliseler mevcuttur.

Doğal turistik yerler

Demirkazık Tepesi;

Çok güzel manzaraları olan bu dağ yaz ve kış ayrı güzelliklere sahiptir. Kayak evinin bulunduğu bu dağ, kış sporlarına müsaittir. Dağcılık tesisleri ve alabalık üretme çiftliği vardır.

Köşk;

Bor ilçesinin Bahçeli kasabasında yeşillik ve sulak bir mesire yeridir.

Keten Çimeni;

Suyu bol, manzarası güzel ve yeşil bir yayladır. Çok büyük bir yayla olup düzlüğü de türkülere ilham kaynağı olmuştur. Niğde'de bulunan en büyük yüz ölçümüne sahip yayladır.

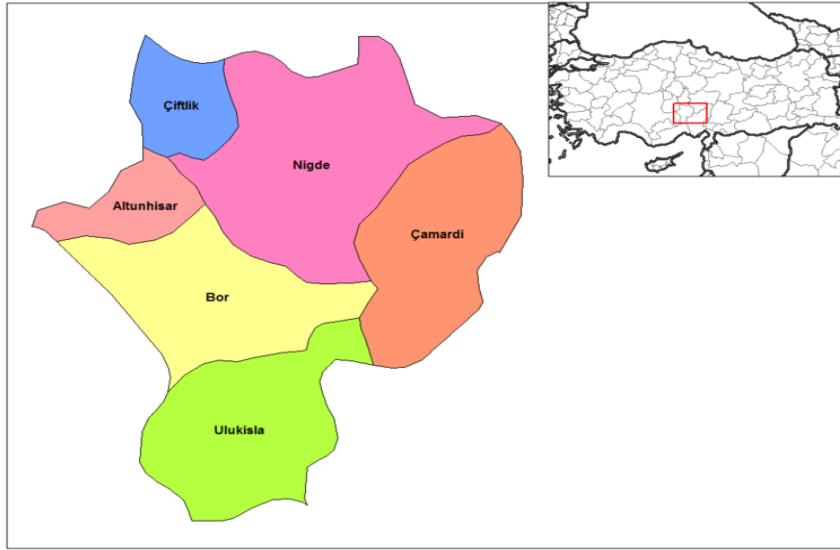
Değirmenli Damlatış Mağarası;

Sulardan oluşan sarkıtlarla ve elektrikli aydınlatmasıyla Görülmeye değer bir tarihi eserdir.

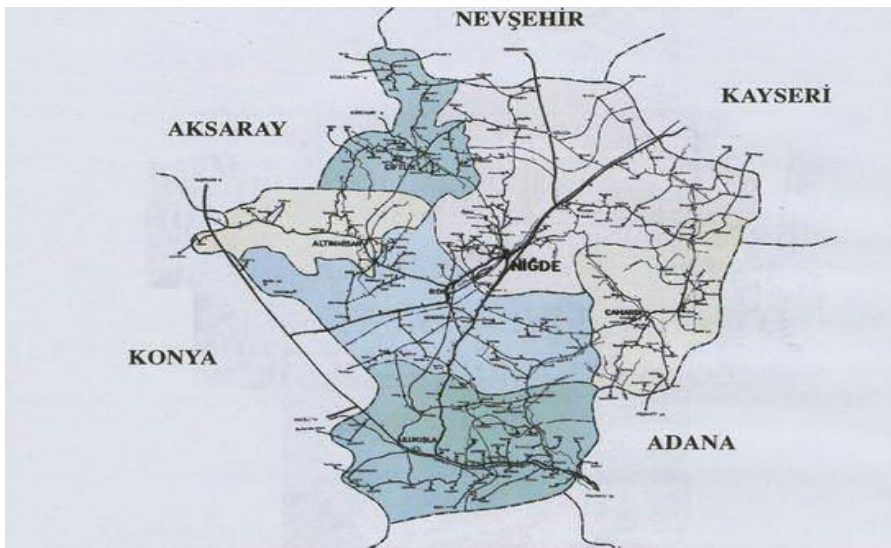
İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ

Niğde Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, hizmet binası ve misafirhane binası olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Hizmet binası bodrum dahil 5 katlı olup toplam 2045 m² kapalı alana sahiptir. Misafirhane binası ise zemin kat dahil 3 katlı olup toplam 690 m² kapalı alana sahiptir. Müdürlük binamız toplamda 4999 m² lik arsa üzerinde 2735 m² kapalı alana sahiptir.

İl Müdürlüğümüz çevre bölümü, Bakanlığımızın teşkilat şeması doğrultusunda Çevre Yönetimi ve Denetimi ve ÇED ve Çevre İzni olmak üzere iki Şube Müdürlüğü ve toplam 7 personel (Şube Müdürü dahil) ile işlemlerini yürütmektedir.

Harita 1- Niğde İli ve İlçeleri

Harita 2- Niğde İli ve Komşu İller

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirlenici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd., 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır. Ancak farklı kirlenicilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir biliminsanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirlenicilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesini iyi, orta, kötü, tehlikeli vb. şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd., 2003a). Bir bölgedeki kirlenici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd., 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirlenici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, EPA Hava Kalitesi İndeksini ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uyarlayarak oluşturulmuştur. 5 temel kirlenici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM10), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1' de verilmektedir.

Çizelge A.1- Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
Hassas	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
Sağlıksız	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
Kötü	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
Tehlikeli	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri (Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır değer	Sınır değer yıllık azalması	Uyarı eşiği
SO ₂	Saatlik	900 µg/m ³		İlk seviye: 500 µg/m ³ İkinci seviye: 850 µg/m ³ Üçüncü seviye: 1.100 µg/m ³ Dördüncü seviye: 1.500 µg/m ³ (Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	400 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 250 µg/m ³ (sınır değerinin %62,5'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	250 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 125 µg/m ³ (sınır değerinin %50'si) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
	Hedef Sınır Değer (Yıllık aritmetik ortalama)	60 µg/m ³		
	Hedef Sınır Değer Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart)	120 µg/m ³		
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m ³		
	-UVS- yıllık -hassas hayvanların, bitkilerin ve nesnelerin korunması için-	60 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 20 µg/m ³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
NO ₂	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m ³		
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	100 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m ³ (sınır değerinin %60'ı) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	

Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri (Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği) (devam)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır Değer	Sınır değerinin yıllık azalması	Uyarı eşiği
PM10 ¹	-KVS- 24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 100 µg/m³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	İlk seviye: 260 µg/m ³ İkinci seviye: 400 µg/m ³ Üçüncü seviye: 520 µg/m ³ Dördüncü seviye: 650 µg/m ³ (Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	200 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 90 µg/m³ (sınır değerinin %45'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m³ (sınır değerinin %40'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
Kurşun	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	2 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 1 µg/m³ (sınır değerinin %50'si) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
CO	24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	30 mg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 10 mg/m³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	10 mg/m³		

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

¹ PM10, asılı partikül madde – siyah duman olarak da ölçülebilir. Siyah duman değerlendirme ve gravimetrik birimlere çevrimi için, hava kirliliğini ölçme metotları ve anket teknikleri üzerine çalışan OECD grubunun standartlaştırdığı metot (1964), referans metot olarak alınır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'den ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkaçıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha

ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xylene (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.4 – Niğde İlinde 2014 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (İl Müdürlüğü,2014)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	İthal	56.717	Min.6.400	12-31	Max-0,9	Max-10	Max-16
SYDV Kömür	Yerli	21.400	6.285	34	1,1	5,4	19,5

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

*İthalatçıların ilimizdeki satış miktarından alınmıştır. Tabloda verilen ithal yakıt kömür özellikleri yönetmelik sınır değerleri olup, yıl içerisinde yapılan denetimlerde alınan numunelerin analiz sonuçlarında sınır değerlerin sağlandığı görülmüştür.

Çizelge A.5–Niğde İlinde 2014 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (İl Müdürlüğü,2014)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal linyit kömürü	İç piyasa	-					

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Kok kömürü	İç piyasa	46.024					
Linyit Kömürü	İç piyasa	63.000					
Odun	İç piyasa	-					

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.6 –Niğde İlinde 2014 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (Kapadokya Doğalgaz Dağıtım A.Ş.,2014)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	39.549.009	9.246,5530
Sanayi	6.041.627	9.245,3543

Çizelge A.7 – Niğde İlinde 2014 Yılında Kullanılan Fuel-oil Miktarı (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2014)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Sanayi	1153	-	-

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimizde hava kirliliği ölçüm istasyonu Çimento Müstahsilleri birliği tarafından hibe edilmiş ve Bakanlığımız tarafından 2006 yılı Şubat ayında kurulmuş olup Meteoroloji Müdürlüğü bahçesinde hizmet vermektedir. İstasyonumuzda Partikül Madde (toz) ile kükürt dioksit (SO₂) ölçümleri yapılmaktadır.

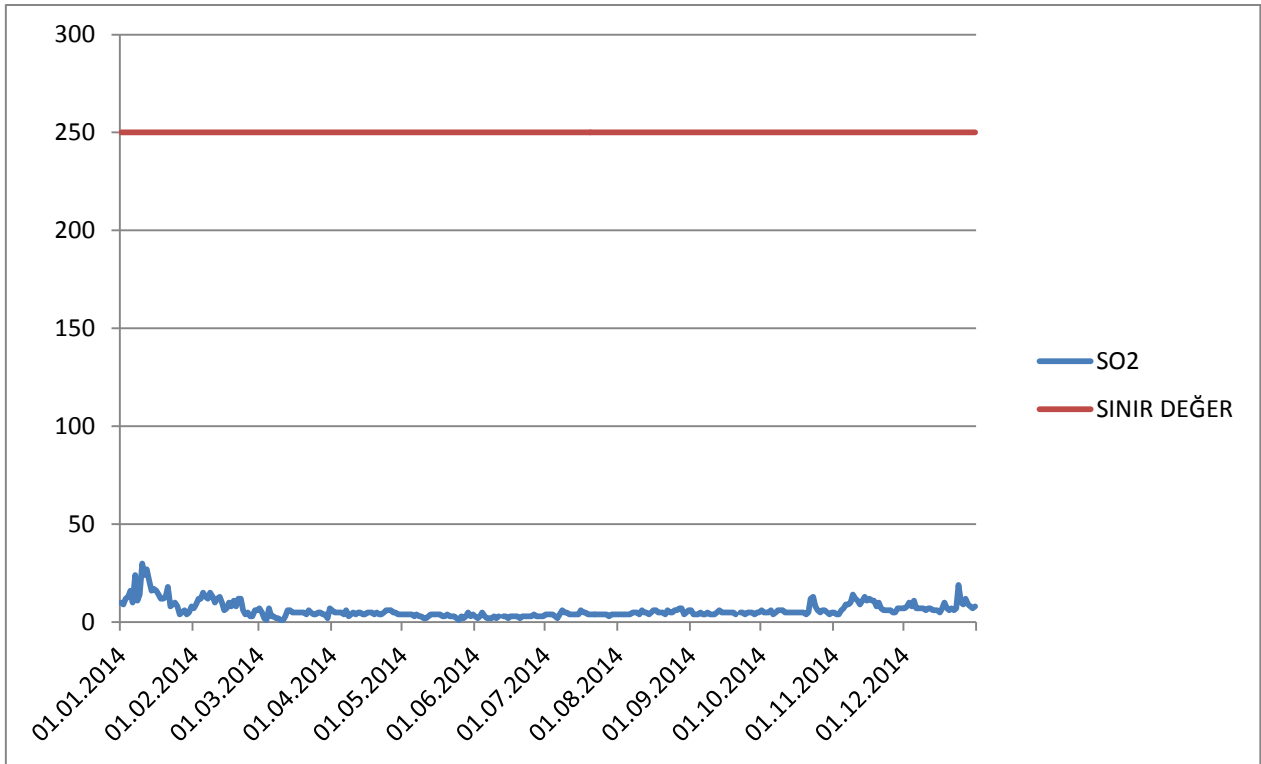
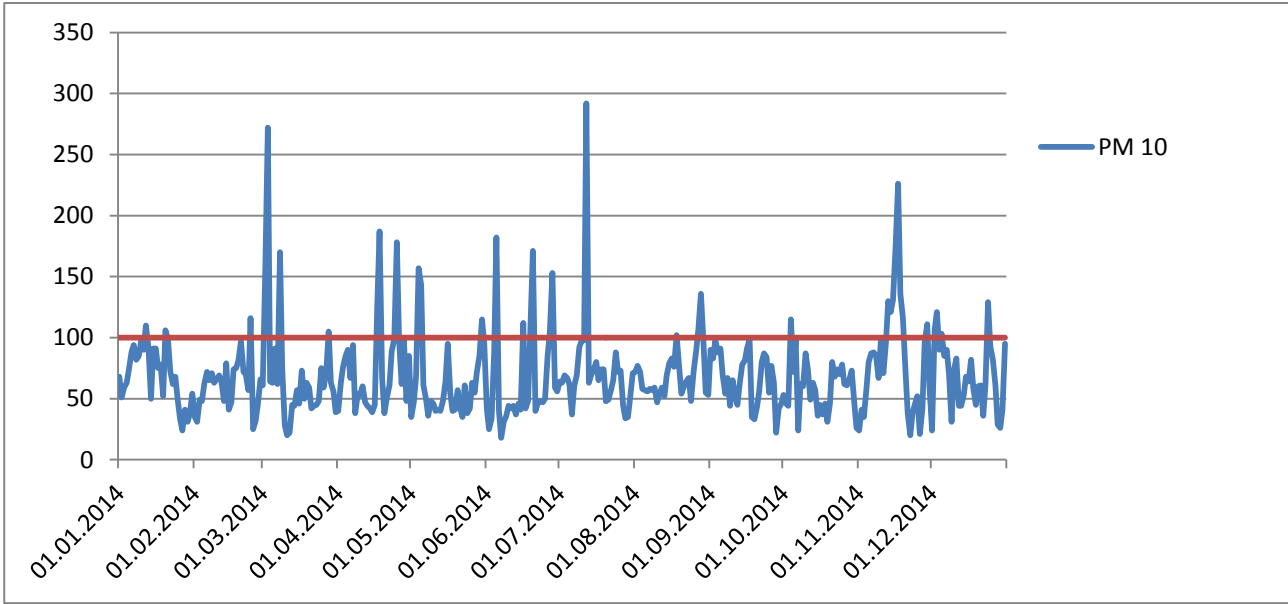

Harita A.1 – Niğde ilinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri (Google earth,2014)

Çizelge A.8- Niğde ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler (İl Müdürlüğü, 2014)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLETİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM
Merkez	37,966664 ⁰ K 34,683344 ⁰ D	X	-	-	-	-	X

A.4. Ölçüm İstasyonları

Grafik A.1-Niğde İlinde Merkez İstasyonu PM10 ve SO₂ Parametresi 2014 Yılı Günlük Ortalama Değer Grafiği (İl Müdürlüğü, 2014)

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge A.9- Niğde İlinde 2014 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (İl Müdürlüğü, 2014)

MERKEZ	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	13	0	70	2										
Şubat	9	0	62	1										
Mart	4	0	70	4										
Nisan	5	0	74	3										
Mayıs	3	0	62	3										
Haziran	3	0	64	6										
Temmuz	4	0	73	1										
Ağustos	5	0	70	4										
Eylül	5	0	66	0										
Ekim	6	0	60	1										
Kasım	8	0	82	8										
Aralık	8	0	68	4										
ORTALAMA	6,08	0	68,4	3										

*AGS: Sınır değerini aştığı gün sayısı

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

İlimizde motorlu araçlarla ilgili egzoz emisyon ölçümü yapmak üzere, 9 sabit istasyon ve 1 adet seyyar istasyon olmak üzere toplam 10 adet yetkili egzoz ölçüm istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlarda 2014 yılında 36.855 adet egzoz emisyon ölçüm pulu satılmıştır.

Çizelge A.10-İlimizde 2014 Yılı İldeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (TÜİK, İl Müdürlüğü, 2014)

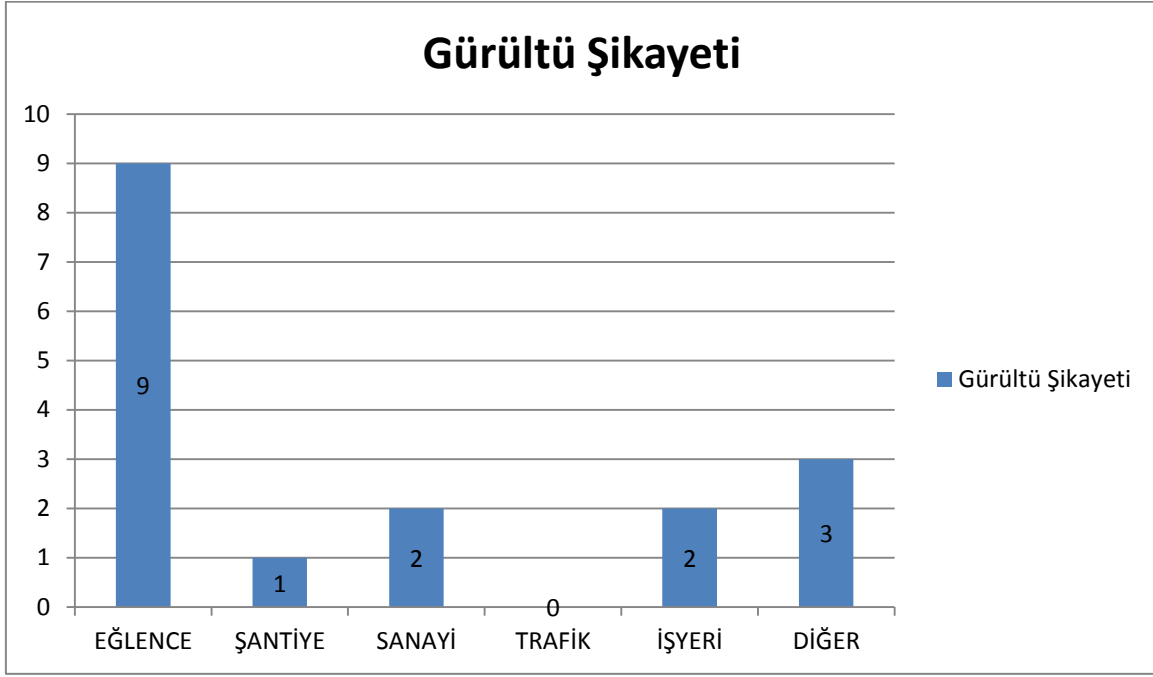
Araç Sayısı					Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	Toplam	Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	Toplam
28.299	13.732	4.263	23.588	69.882					32.171

A.6. Gürültü

İnsanlar üzerinde olumsuz etki yapan ve hoş gitmeyen seslere gürültü denir. Özellikle büyük kentlerimizde gürültü yoğunlukları oldukça yüksek seviyede olup, Dünya Sağlık Örgütüncel belirlenen ölçülerin üzerindedir. Kent Gürültüsünü artıran sebeplerin başında trafiğin yoğun olması, sürücülerin yersiz ve zamansız klakson çalmaları ve belediye sınırları içerisinde bulunan endüstri bölgelerinden çıkan gürültüler gelmektedir. Meskenlerde ise televizyon ve müzik aletlerinden çıkan yüksek sesler, zamansız yapılan bakım onarımlar ile bazı işyerlerinden

kaynaklanan gürültüler insanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz yönde etkilemekte, fizyolojik ve psikolojik dengesini bozmakta, iş verimini azaltmaktadır.

Bu kapsamda, İl Müdürlüğümüze intikal eden gürültü şikayetleri yerinde incelenerek gerekli işlemler Çevre Mevzuatına göre yapılmaktadır.

Grafik A.2–Niğde İli 2014 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı (İl Müdürlüğü,2014)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda hazırlanan İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (İDEP) tamamlandı.

Eylem Planı ile enerji verimliliğine yönelik teşviklerin yüzde 100 artırılması, sanayi sektöründe üretilen GSYH başına eşdeğer karbondioksit yoğunluğunun azaltılması, kamu binalarında enerji tüketiminin yüzde 20 azaltılması, karayolu yerine demir ve deniz yollarına ağırlık verilmesi, su kaynaklarının bütüncül yönetimi planlanması, afetler için tatbikat yapma düzeyine çıkılması kararları alındı.

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, ilgili tüm Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, akademisyenler ile uluslararası örgütlerin katılımı ile hazırlanan İDEP tamamlandı.

İDEP ile enerji, binalar, ulaştırma, sanayi, atık, tarım, arazi kullanımı ve ormancılık ve uyum başlıkları altında iklim değişikliği ile mücadele için alınacak önlemler belirlendi.

İDEP'teki eylemlerin uygulanmasının yıllık olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla internet tabanlı İDEP İzleme Sistemi Bakanlığımızca kurulmuş olup, İlimiz belediyelerinden temin edilen bilgiler derlenerek sisteme girilmiştir.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde kışın uzun ve sert geçmesi, ısınma amaçlı yakıt tüketiminin fazla olması özellikle ısınma amaçlı yakıt tüketiminden kaynaklanan hava kirliliğine neden olmaktadır. Hava kalitesinin korunması amacıyla İlimiz Selçuk Mahallesi Meteoroloji Müdürlüğü bahçesinde bir sabit ölçüm istasyonu kurulmuştur. Hava kirliliği ölçümleri sürekli yapılmakta ve www.havaizleme.gov.tr adlı internet sitesinde saatlik olarak yayınlanmaktadır.

Sunulan veriler İl Müdürlüğümüz çalışmaları doğrultusunda ve diğer kurumlardan alınan bilgiler ışığında hazırlanmış olup özetlendirilmiştir.

Kaynaklar

TUİK, Niğde Kapadokya Doğalgaz, İl Müdürlüğü çalışmaları ve 2013 Çevre Durum Raporu.

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Çizelge B.1 – Niğde İlinin Akarsuları (DSİ, 2014)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Tabakhane Deresi	39,7 hm ³ yıl	27	1,258		
Uzandı Deresi	4,6 hm ³ yıl	20	0,145		
Ören Deresi	4,8 hm ³ yıl	18	0,152		
Ömerli Deresi	21,8 hm ³ yıl	17	0,690		
Murtaza Suyu	5,7 hm ³ yıl	12	0,180		
Uluağaç Deresi	4,9 hm ³ yıl	22	0,155		
Kovalık Deresi	4,1 hm ³ yıl	10	0,129		
Melendiz Çayı	59,2 hm ³ yıl	33,4	1,875	Uluırmak	
Karapınar Deresi	14,1 hm ³ yıl	29	0,446	Kızılırmak	
Ecemiş Çayı	248,6 hm ³ yıl	30	7,887	Seyhan	
Çakıt Suyu	222,1 hm ³ yıl	36	7,038	Seyhan	
Diğerleri	134,2 hm ³ yıl				

*Müdürlüğümüze gelen bilgiler ve 2013 İl Çevre Durum Raporu doğrultusunda doldurulmuştur.

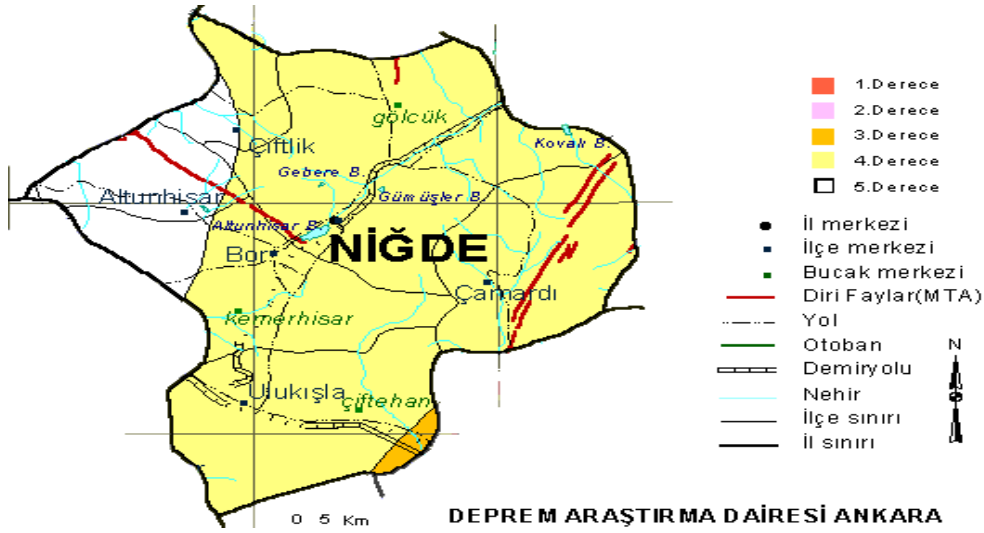
İlimizde kültür balıkçılığı alabalık üretimi şeklinde yapılmakta olup, toplam 8 işletme daha çok doğal su kaynaklarının bulunduğu Çamardı ve Ulukışla ilçelerinde yoğunlaşmıştır. İşletmelerin 2014 yılı toplam üretimi 177 ton/yıl olmuştur. (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2014)

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Niğde ili göller bakımından zengin olmamakla beraber oluşum ve gelişimleri birbirinden farklı göllere de sahiptir. Aladağlar ve Bolkar dağları üzerinde buzul aşınması ile oluşmuş sirk gölleri yer almaktadır. Akgöl, Alagöl, Çinigöl, Yedigöl, Karagöl başlıcalarıdır. Hasan dağı göllü dağ üzerinde volkanik krater gölleri yer alırken, Kuzeyde ki Narlı göl ise volkanik çöküntü Nar gölü olarak oluşmuştur. Volkanik menşeli bu göller, göl çanaklarına volkanik kayalardan oluşması

nedeni ile acı su karakterindedir. Narlı göl yeraltından sıcak su kaynakları ile beslenmesi nedeni ile mineralce zengin suları acı bir göldür.

Diğer taraftan akarsu yatakları önüne sulama amacı ile inşa edilen setlerin gerisinde de suların toplanması ile de baraj gölleri oluşmuştur. Melendiz dağlarından gelen Kırkpınar ve baldıra dereleri ile beslenen Gebere barajı 1939-1941 yılları arasında inşa edilmiş olup, Kırkpınar, Yeşilburç, Kayaardı bağlarını sulamaktadır. Gümüşler barajı ise hemen gerisinde dağlık alandan inen suların toplandığı, Gümüşler çevresinde elma bahçelerinin sulanması amacı ile inşa edilmiştir. İçinde bol miktarda Aynalı sazan balığı yaşamaktadır. Karasu'nun aşığı mecrası üzerinde kurulu olan Akkaya barajı ise Bor ovasını sulamaktadır. Baraj, bu gün ciddi bir ekolojik kirlenmeyle karşı karşıyadır. Koyunlu, Dikilitaş, Azatlı, Hacıbeyli, Murtaza gölleri de sulama amacı ile yapılmış diğer göletlerdir.

Harita A.2 – Niğde İli Akarsular ve Göletler

Çizelge B.2- Niğde ilinde Mevcut Sulama Göletleri (DSİ, 2014)

B.1.1.a. İşletmedeki Gölet ve Barajlar

Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
GEBERE	Toprak Dolgu	2.400.000	340	1.932.000	Sulama
GÜMÜŞLER	Toprak Dolgu	3.700.000	350	-	Sulama
AKKAYA	Toprak Dolgu	5.800.000	2.000	-	Sulama
MURTAZA	Kaya Dolgu	7.700.000	1.120	4.700.000	Sulama
ALTUNHİSAR	Homojen Dolgu	1.700.000	232	-	Sulama
YEŞİLBURÇ	Kaya Dolgu	3.240.000	600	-	Sulama
DARBOĞAZ	Kil Zonlu Kaya Dolgu	1.100.000	184	-	Sulama
AZATLI	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	430.000	292	-	Sulama
HANÇERLİ	Kaya Dolgu	470.000	90	-	Sulama
POSTALLI	Zonlu Toprak Dolgu	3.300.000	700	2.300.000	Sulama
ULUAĞAÇ	Toprak Dolgu	4.940.000	594	3.764.520	Sulama
KOYUNLU	Homojen Dolgu	1.700.000	232	-	Sulama

B.1.2. Yeraltı Suları

16/4-c havzası; Niğde-Altunhisar havzası olup Bor, Kemerhisar ilçeleri ile Uluören, Karakapı, Akçaören, Fesleğen, Okçu, Çömlekçi, Tepeköy, Balcı, Akbaş, Karanlıkdere, Bayat, Kayı, Sazlıca, Kaynarca, Hallaç, Kılavuz, Havuzlu, Gökbez, Bahçeli kasaba ve köylerini içine almaktadır.

16/4-d havzası; Gümüşler, Aktaş, Güllüce, Ballı, Tepeköy, Yaylayolu, Uluğağaç, Değirmenli, Elmalı, Yarhisar, Çavdarlı, Pınarcık kasaba ve köylerini içine alır.

16/4-b havzası; Çukurkuyu, Emen, Seslikuyu, Badak, Bereket, Cemaller, Zengen, Kızılca kasaba ve köylerini içine alır.

16/5-e havzası; Çiftlik, Asmasız, Şeyhler, Mahmutlu, Çardak, Duvarlı, Ovalıbağ, Sivrihisar ilçe, kasaba ve köylerini içine alır.

16/9-g havzası; Pınarcık, Sultanpınar, Murtaza, Hacıabdullah, Çınarlı, Azatlı kasaba ve köylerini içine alır.

16/9-h havzası; İnli, Bağlama, Hasaköy, Tırhan, Alayköy kasaba ve köylerini içine alır.

16/9-f havzası; Kiledere ile sınırlıdır.

16/9-d havzası; Derinkuyu ve Hüyük'ü içine alır.

16/9-a,-c,-e havzaları; Kömürcü, Kayırlı, Gösterli, Narköy, Sofular, Bekarlar kasaba ve köyleri ile sınırlıdır.

Niğde ilindeki yeraltısuyu toplam emniyetli rezerv 226,0 hm³/yıl dır.

Çizelge B.3– Niğde ilinin Yeraltısuyu Potansiyeli (DSİ, 2014)

Kaynağın İsmi	hm ³ /yıl
Hesaplanan Rezerv	394.000.000,00
Tahsis Edilen Su Miktarı (m ³ /yıl)	210.717.577,53
İzin Verilen Emniyetli Rezerv Miktarı (m ³ /yıl)	394.000.000,00
Kullanılan İçme Suyu Miktarı (m ³ /yıl)	50.741.154,00
Kullanılan Sulama Suyu Miktarı (m ³ /yıl)	572.592.750,00
Kullanılan Toplam Yeraltısuyu Miktarı (m ³ /yıl)	623.333.904,00
Yeraltısuyu kaynakları ile sulanan toplam alan (ha)	114.518,55
DSİ tarafından açılan kuyu sayısı ve su miktarı ve sulama alanı	516-20230ha
Ruhsatlı Kuyu Sayısı	2125
Ruhsatsız Kuyu Sayısı	12041
Sulama Birliği Sayısı ve Sulama Alanı	-
Sulama Kooperatifi Sayısı ve Sulama Alanı	58-20230
Planlanan açılacak (2023'e kadar) Kuyu Sayısı ve Sulama Alanı	-
Tahsis Edilen İçme Suyu Miktarı (m ³ /yıl)	50.741.154,00
Tahsis Edilen Sulama Suyu Miktarı (m ³ /yıl)	159.976.423,53

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

İlimizde yağışın yıllık toplamının azlığı ve mevsimlere göre dağılışındaki dengesizlik nedeniyle, ilde ekiliş alanı olarak kuru tarım sistemi hakimdir. Ancak yeraltı sularının sulamada kullanılması ile üretim değeri açısından sulu tarım daha fazla gerçekleşmektedir.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Yeraltı su seviyesi, Altunhisar'da 1,23 m, Bahçeli'de 0,21 düşmüştür. Son 10 yıl verilerine göre 2014 yılında 3 metreye yakın bir seviye düşmesi görülmektedir.

B.1.3. Denizler

İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge B.4 - Niğde ilinde 2014 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yeraltı	-					51612		Niğde Bor Çukurkuyu	620779 D 4193953 K	7,16
Yeraltı	-					55426		Niğde Emen	628044 D 4186910 K	13,19
Yeraltı	-					53608		Niğde Yeşilyurt	621592 D 4199952 K	12,98
Yeraltı	-					47812		Niğde Sazlıca	645171 D 4194018 K	13,83
Yeraltı	-					25888		Niğde Bayat	620252 D 4199183 K	9,47
Yeraltı	-					46941		Niğde Bereke	633572 D 4179244 K	49,64
Yeraltı	-							Niğde Kaynarca		8,40
Yeraltı	-					32273		Niğde Bor Aliyer	634844 D 4191355 K	28,50
Yeraltı	-					39444		Niğde Halaç	646791 D 4190360 K	22,83
Yeraltı	-					11916		Niğde Tepeköy	623900 D 4200920 K	9,30
Yeraltı	-					12714		Niğde Hasaköy	650668 D 4230693	23,03
Yeraltı	-					40831		Niğde Şeyhler	625979 D 4226969 K	51,20
Yeraltı	-					33199		Niğde İnli	648919 D 4227071 K	17,79
Yeraltı	-					33198		Niğde İnli	648249 D 4227075 K	16,56

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yer altı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yeraltı	-					40830		Niğde Şeyhler	625708 D 4226599 K	3,47
Yeraltı	-					15968		Niğde Çiftlik	630508 D 4226648 K	11,62
Yeraltı	-					17042		Niğde Çiftlik	630508 D 4226648 K	57,92
Yeraltı	-					27301		Niğde Hasaköy	649098 D 4230560	16,60
Yeraltı	-					9566		Niğde Hasaköy	649023 D 4231434 K	18,53
Yeraltı	-					1 nolu Num. Tayyar Özturak		Niğde Merkez Aktaş		13,28
Yeraltı	-					2 nolu Num. Ziya Kara		Niğde Merkez Aktaş		13,28
Yeraltı	-					12714		Niğde Hasaköy	650668 D 4230693 K	28,91
Yeraltı	-					40831		Niğde Şeyhler	625979 D 4226969 K	3987
Yeraltı	-					40830		Niğde Şeyhler	625708 D 4226599 K	3,53
Yeraltı	-					15968		Niğde Çiftlik	630508 D 4226648 K	4,14
Yeraltı	-					17042		Niğde Çiftlik	630110 D 4226782K	8,34
Yeraltı	-					40850		Niğde Çiftlik	631229 D 4225651 K	4,97
Yeraltı	-					42071		Niğde Çiftlik Kula		5,10
Yeraltı	-					42070		Niğde Çiftlik Kula		5,53
Yeraltı	-					27301		Niğde Hasaköy	649098 D 4230560 K	7,03
Yeraltı	-					9566		Niğde Hasaköy	649023 D 4231434 K	32,74
Yeraltı	-					Tayyar Özturak		Niğde Merkez Aktaş		19,07

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlimizde endüstrinin yayıldığı alanlar genel olarak Niğde Organize Sanayi Bölgesi, Bor Karma Organize Sanayi Bölgesi, Niğde Merkez Ata Sanayi ve küçük sanayi işletmeleridir. Organize sanayi bölgeleri su kaynağı olarak yeraltı suyu kullanmaktadır. Sanayi sitelerinde şebeke suyu kullanılmakta olup, atıksuları kanalizasyon sistemlerine bağlıdır. Sanayi sitelerinde şebeke suyu kullanılmakta olup, atıksuları kanalizasyon sistemlerine bağlıdır. Niğde ve Bor Karma OSB'nin kendi arıtma tesisi bulunmaktadır. Niğde OSB den deşarj edilen atıksu miktarı yaklaşık 413.600 m³/yıl, Bor Karma OSB'den deşarj edilen atıksu miktarı yaklaşık 292.000 m³/yıl'dır.

B.3.1.2. Eysel Kaynaklar

İlimizde 29 adet Belediye bulunmaktadır. Niğde Belediyesinin Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi, Bor Belediyesinin, Altunhisar Belediyesinin ve Çukurkuyu Belediyesinin doğal arıtması mevcuttur. Merkez Aktaş Belediyesi ve Gümüşler Belediyesi, Niğde Belediyesi ile protokol yapmış olup, atık suları Niğde Belediyesi Atıksu Arıtma tesisinde bertaraf edilmektedir. Diğer belediyelerin kanalizasyon iş termin planları Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne teslim edilmiştir. Yapılan planlamalara göre ilimiz genelinde 2017 yılına kadar kanalizasyonu ve arıtma ünitesi bulunmayan Belediye kalmayacaktır.

Niğde Organize Sanayi Bölgesi'nin bütününe kapsayan bir arıtma tesisinin inşaatı bitirilerek 2008 Aralık ayında faaliyetine başlamıştır. Niğde O.S.B Atıksu Arıtma Tesisinin debisi 650 m³/gün 'dür ve arıtma tesisine 27/05/2010 tarihinde Deşarj izni verilmiştir. Niğde Üniversitesi Atık Su Arıtma Tesisi Projesi 29.05.2008 tarihinde Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca onaylanmış olup, Tesis inşaatı tamamlanarak faaliyete geçirilmiştir. 27/08/2009 tarihli Kararla deşarj izni verilmiştir. Bor Karma OSB'nin Atık Su Arıtma Tesisi faaliyette olup çevre izni vardır.

Eysel sıvı atıkların zararsız hale getirilmesi için Niğde Merkezde, Bor İlçesi ve Bor ilçesine bağlı Çukurkuyu Belediyeleri tarafından Atık Su Arıtma Tesisi faaliyete geçirilmiştir. Endüstriyel sıvı atıkların yer üstü ve yer altı su kaynaklarını kirletmesini önlemek çevreye olan zararlı etkilerini önlemek amacı ile Niğde Organize Sanayi Bölgesinde arıtma tesisi yapılmış olup, işletmeye alınmıştır. Bor Karma Organize Sanayi Bölgesinde arıtma tesisi faal durumdadır. Ayrıca BİRKO İplik-Halı Dokuma Fabrikası, Üniversite Kampüsünde arıtma tesisleri faaliyete geçmiş, Çevre Kanununca alınması gereken izinler alınmış olup Müdürlüğümüzce sürekli denetlenmektedir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlimizde tarım yapılan alan 275.783 hektardır. Bunun 239.586 hektarı tarla, 26.477 hektarı meyve bahçesi, 5.273 hektarı sebze ve 4.447 hektarı da bağdır.

Tarım arazilerinden, sulu tarım arazisi alanı 116.539 hektar, kuru tarım alanı ise 159.244 hektardır.

2014 yılında ilimizde kullanılan gübre miktarı toplam 80.424,471 tondur. Pestisit miktarı ise 215.351,68 kg dır.

B.3.2.2. Diğer

Atıklar, Düzenli Katı Atık Depolama Tesisinde bertaraf edilmektedir.

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Niğde Merkez İlçe

Niğde İl Merkezine verilen içme suyunun tamamı yer altı kaynaklarından sağlanmaktadır. Faal durumda 35 adet kuyu bulunmaktadır.

Niğde İli Altunhisar İlçesi

Altunhisar İlçe Merkezine verilen içme suyunun tamamı yer altı kaynaklarından sağlanmaktadır. Faal durumda 6 adet kuyu ve 3 adet su deposu bulunmaktadır.

Niğde İli Çiftlik İlçesi

İlçenin su ihtiyacı; 2 adet sondaj kuyusu ve 1 adet doğal su kaynağından sağlanmaktadır. Avlayan Kaptajından alınan doğal su kaynağının debisi 4 lt/sn I. Kuyu 6 lt/sn II. Kuyu 20 lt/sn Debi su kapasitesine sahiptirler. İlçeye su ; ilçenin güneyinde Altunhisar yolunun 4. Km'sinde mevcut bulunan 1620 m Rakımlı depodan sağlanmaktadır. Merkeze 3850 metre uzunluğunda Q 150 mm AÇP Boru ile gelmekte bu noktadan sonra 1200 metre Q 125 PVC, 8000 metre Q100 AÇP ve 15000 metre Q 65 PVC borularla dağıtım yapılmaktadır.

Niğde İli Çamardı İlçesi

İçme Su Kaynaklarının kapasiteleri 2010 Yılı ve 2011 yılı itibarıyla normal olup saniyede 14 litre su taşımaktadır. Suların ilettiği boru PVC ve Espas ve bir kısmı demir boru sağlanmaktadır. İçme suların ilçeye 16 ve 4 km uzaklıktaki yerlerden gelmektedir ve ilçeye dağılımı 50 km yi bulmaktadır.

Niğde İli Ulukışla İlçesi

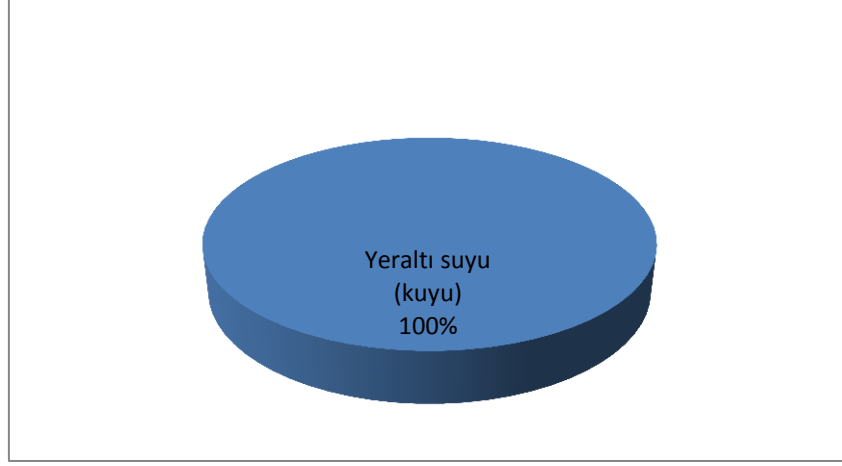
Yeraltı içme suyu isale hatları 80'lik 3 inç 10 atü, 100'lük 4 inç 10 atü ve 150'lik 6 inç asbestli borular olmak üzere toplam 90.000 metredir. Derin kuyu pompalarından temin edilen içme suları, cazibeli kaynak suları, drenaj ve kastajlardan sağlanan sular olmak üzere ilçeye 3 ayrı sistemden su sağlanmaktadır. Derin kuyu pompalarından yazları tam kapasiteli olmak üzere 9 adet pompadan saniyede 3 inçlik olmak üzere günlük 6000 ton su sağlanmaktadır.

Niğde İli Bor İlçesi

Bor İlçe Merkezine verilen içme suyunun tamamı yer altı kaynaklarından sağlanmaktadır. Faal durumda 4 adet kuyu ve 10 adet su deposu bulunmaktadır.

Atık Su Sistemi, Kanalizasyon ve Arıtma Sistemi:

Niğde ili kanalizasyon şebekesi ana kolektör hattı ile toplanarak, Sarıköprü Bucakçayır mevkiinde Belediye Atıksu arıtma tesisinde arıtma işleminden sonra tarımsal sulama amaçlı olarak Akkaya barajına verilmektedir.

Grafik B.1. Niğde ilinde 2014 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (2013 Çevre Durum Raporu, 2014)

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Niğde Merkez ve Bor İlçemizde 1 er adet olmak üzere toplam 2 adet arsenik arıtma tesisi mevcuttur.

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

İçme Suyu olarak yer altı suları kullanılmakta olup detaylı açıklama B.4.1.1’de verilmiştir.

B.4.2. Sulama

İlimizde toplam 275.783 hektar alanın 116.539 hektarı sulanmaktadır. Sulama yapılan alanlarda salma, yağmurlama ve damlama sulama yöntemleri uygulanmaktadır.

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

37.000 hektar alanda salma sulama yapılmaktadır. Kullanılan su miktarı belli değildir.

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

6.000 hektar alanda damlama sulama, 73.539 hektar alanda yağmurlama sulama yapılmaktadır. Kullanılan su miktarı belli değildir.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

İl genelinde sanayi tesisleri genel olarak yeraltı su kaynaklarını kullanmaktadır. Endüstriyel sıvı atıkların yer üstü ve yer altı su kaynaklarını kirletmesini önlemek çevreye olan zararlı etkilerini önlemek amacı ile Niğde Organize Sanayi Bölgesinde arıtma tesisi yapılmış olup, işletmeye alınmıştır. Bor Karma Organize Sanayi Bölgesinde arıtma tesisi faal durumdadır. Ayrıca BİRKO İplik-Halı Dokuma Fabrikası, Üniversite Kampüsünde arıtma tesisleri faaliyete geçmiş ve Müdürlüğümüzce sürekli denetlenmektedir.

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Su kaynakları üzerinde enerji üretme amacıyla kurulan hidroelektrik santral bulunmamaktadır.

B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İl genelinde rekreatiyonel (park, bahçe sulaması, havuz suları gibi.) amaçlı kullanılan sular yer altı sularından karşılanmaktadır.

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

Niğde Merkez İlçede kanalizasyon sistemi bulunmakta ve 1 adet fiziksel ve biyolojik atıksu arıtma tesisi ile sonlanmaktadır. Hizmet alan nüfus 125.000 kişidir.

Altınhisar İlçesi'nde kanalizasyon sistemi bulunmakta ve 2 adet yapay sulak alan (doğal arıtma) ile sonlanmaktadır. Hizmet alan nüfus 3.000 kişidir.

Çiftlik İlçesi'nde kanalizasyon sistemi % 85 oranında tamamlanmıştır. Atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır.

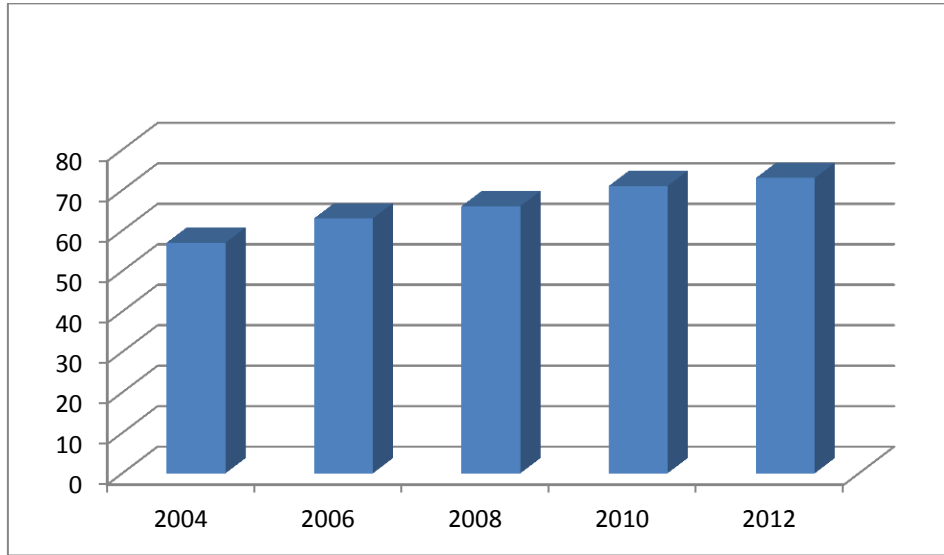
Çamardı İlçesinde kanalizasyon sistemi bulunmakta ancak arıtma tesisi bulunmamaktadır. Hizmet alan nüfus 3.500 kişidir.

Ulukışla İlçesi'nde kanalizasyon sistemi bulunmakta ancak arıtma tesisi bulunmamaktadır. Hizmet alan nüfus 5.000 kişidir.

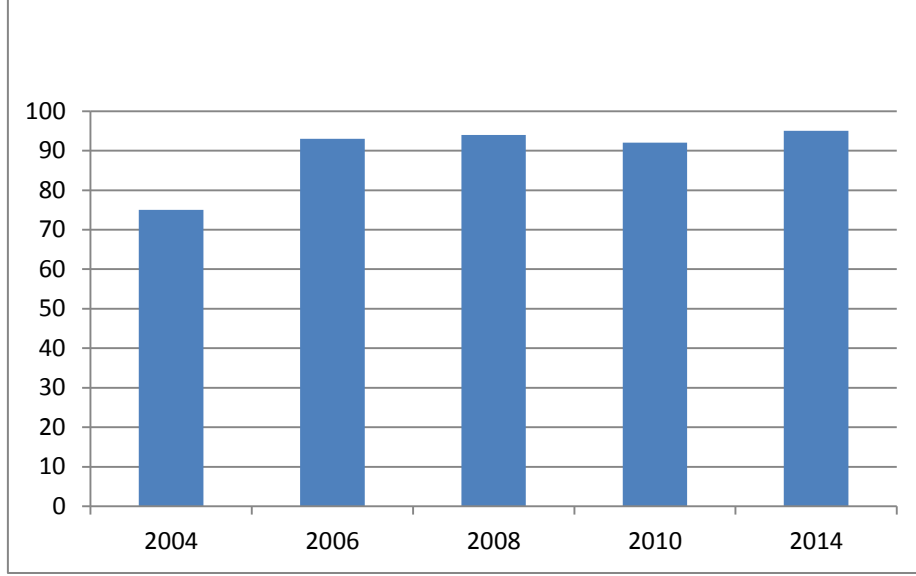
Bor İlçesinin kanalizasyon sistemi mevcut olup, kanalizasyon sistemi doğal arıtma (stabilizasyon havuzu) ile sonlanmaktadır. Hizmet alan nüfus 40.000 kişidir.

Çizelge B.5 - Niğde İlinde İçme ve Kullanma Suyuna İlişkin Veriler

NIĞDE	İçme ve kullanma suyu Şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%)	Belediyeler tarafından çekilen su miktarı (Bin m ³ /yıl)	Belediyelerde kişi başı çekilen günlük su miktarı (litre/kişi-gün)	Belediyeler tarafından arıtılan içme ve kullanma suyu miktarı (Bin m ³ /yıl)	İçme suyu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%)	Belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu Şebekesi ile dağıtılan su miktarı (m ³ /yıl)
2004	97	22.851	238	-	-	7.695.391
2006	100	23.445	239	355	2	12.326.081
2008	100	21.692	221	725	3	13.909.825
2010	97	23.754	241	-	-	12.320.228
2012	99	29.910	292	-	-	12.912.115

Grafik B.2- Niğde ilinde 2014 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı (TUİK,2014)

Grafik B.3 – Niğde ilinde 2014 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (TUİK, 2014, İl Müdürlüğü)

Çizelge B.6 – Niğde ilinde 2014 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (İl Müdürlüğü,2014)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesis/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesis Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
İl Merkezi	Niğde Belediyesi	x			x	x		21,6		Akkaya Barajı		
İlçeler	Bor Belediyesi	x			x			10,7		Emen Ovası		
	Altunhisar Belediyesi	x			x			2000 kişilik doğal arıtma		Alıköy Mevkii		

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge B.7 – Niğde ilinde 2014 Yılı OSB’lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (İl Müdürlüğü, 2014)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları
Niğde OSB	Var	2.000	Biyolojik-Fiziksel		Akkaya Barajı	
Bor Karna OSB	Var	1.500	Biyolojik-Fiziksel-Kimyasal		Emen Ovası	

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

Düzenli Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi İlimiz Hıdırlık Mevkiinde bulunmaktadır. 2013 yılı içerisinde faaliyete başlamıştır.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

Niğde ili kanalizasyon şebekesi ana kolektör hattı ile toplanarak, Sarıköprü, Bucakçayır mevkiinde Belediye Atıksu arıtma tesisinde arıtma işleminden sonra tarımsal sulama amaçlı olarak Akkaya barajına verilmektedir.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Tarım arazilerinde gübreleme (şeker, nitrat, üre vb.) fazla yapıldığından toprakta pH değeri düşerek asit miktarının artmasına neden olmaktadır. Ayrıca toprak yapısı bozulmaktadır. atıkların toprak yapısında meydana getireceği zararları ilgili Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne yapılan bir çalışma olmadığından bu konu ile ilgili bilgiler mevcut değildir.

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge B.8 Niğde ilinde 2014 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (İl Müdürlüğü, 2014)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirlenici faaliyetler var mı?		x	

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1. -	-			
2.				
3.				

* Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2.Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımında gerekli tedbirlerin alınması esaslarını sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde belirlemeyi amaçlayan “Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik” (EKAÇTKDY) kapsamında yapılan herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

B.6.3.Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

İlde bulunan Maden Kanunu kapsamındaki faaliyetlerin (açık-kapalı, yerüstü madencilik işletmelerinin) ekonomik ömürlerinin tamamlanmasına müteakiben çevreye vermiş oldukları tahribatların rehabilitesi amacıyla Bakanlığımızın çıkarmış olduğu Doğaya Yeniden Kazandırma Yönetmeliği gereğince tüm faaliyet sahiplerinden yeniden kazandırma planı alınmış olup takibi yapılacaktır.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.9 – Niğde ilinde 2014 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2014)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	92.585	176.224
Fosfor	35.013	
Potas	4.082	
TOPLAM	131.680	176.224

Çizelge B.10 - Niğde ilinde 2014 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb) (İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2014)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Bitki ve bitkisel ürünlere arız olan zararlı organizmalarla mücadele	127,2	195.811
Herbisitler		21,1	
Fungisitler		59,4	
Rodentisitler		0,02	
Nematositler		0	
Akarisitler		2,3	
Diğerleri		5,3	
.....			
.....			
TOPLAM		369,7	195.811

Çizelge B.11 - Niğde ilinde 2014 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları (İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2014)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
-	-	-	-	-

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne, 2014 yılında pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla analiz yapılmamıştır.

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde yağışın yıllık toplamının azlığı ve mevsimlere göre dağılışındaki dengesizlik nedeniyle, ilde ekiliş alanı olarak kuru tarım sistemi hakimdir. Ancak yeraltı sularının sulamada kullanılması ile üretim değeri açısından sulu tarım daha fazla gerçekleşmektedir. İlimizde Arıtma çamurlarının toprakta kullanımın ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamış, Doğaya Yeniden Kazandırma Yönetmeliği gereğince tüm faaliyet sahiplerinden doğaya yeniden kazandırma planı alınmış olup takibi yapılacaktır. Bütün veriler kaynaklardan elde edilen bilgiler doğrultusunda doldurularak hazırlanmıştır.

Kaynaklar

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, İl Müdürlüğümüz, TUIK

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

Niğde Belediyesi mücavir alanları içerisinde, işletme, mesken, kurumlardan cadde ve sokaklardan günlük yaklaşık 150 ton katı atık toplanmaktadır. Hali hazırda Niğde ili içerisinde çıkan katı atıklar Düzenli depolama yöntemi ile şehir merkezine 7 km mesafede bulunan Hıdırlık mevkii Düzenli Depolama tesisine taşınmaktadır. Düzenli Depolama Tesisi tamamlanmış olup 2013 yılı içerisinde faaliyete alınmıştır, vahşi depolama alanı için Rehabilitasyon projesi hazırlanmış olup 2014 Haziran ayı içerisinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulmuştur.

Grafik C.1- Niğde ilinde 2014 Yılı Atık Kompozisyonu (Niğde Belediyesi, 2014)

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.1 – Niğde ilinde 2014 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu
(Niğde Belediyesi, 2014)

İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Geri Kazanılan Ortalama Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Atık Kompozisyonu (yıllık ortalama, %)					
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Organik	Kağıt	Cam	Metal	Plastik	Kül
NİĞDE	-----	127.980	127.980	140	150	12	11	1,09	1,17	62	12	4	2	8	12
İl Geneli		127.980	127.980	140	150	12	11	1,09	1,17	62	12	4	2	8	12

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.2 – Niğde ilinde 2014 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri (Niğde Belediyesi, 2014)

İl/ilçe Belediye Adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor? **			Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi				
	Evsel *	Tıbbi	Diğer (Belirtiniz)		Toplama	Taşıma	Bertaraf	Düzensiz Depolama	Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Diğer (Belirtiniz)
NİĞDE	X	X	Madeni Atık Yağlar, Bitkisel Atık Yağlar, Atık Pil ve Akümülatör	-	ÖS	ÖS	ÖS		I.Etap 48.470 m ² , 582.300 m ³ II.Etap 56.717 m ² , 734.550 m ³ III. Etap 83.274 m ² , 1.169.850 m ³	-	-	-

* Ofis işyeri dahil.

** Belediye (B), Özel Sektör (ÖS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanının sembolünü yazınız.

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.3- Niğde ilinde 2014 Yılında Birliklerce Yürütülen Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf İşlemlerine İlişkin Bilgi (Niğde Belediyesi, 2014)

Birlik adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu varsa sayısı	Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi			
	Evsel*	Tıbbi	Diğer (Belirtiniz)		Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Diğer (Belirtiniz)
NİĞKAD-BİR	-	-	-	5 adet İnşaat Aşamasında	-	-	-	-

* Ofis işyeri dahil.

Niğde Belediyesinin de üyesi bulunduğu Niğde Düzenli Katı Atık Depo İşletme Birliği (NİĞKAD-BİR) bertaraf tesisine Niğde Belediyesi düzenli olarak getirmekte, diğer belediyelerden de en kısa zamanda atık kabulüne başlanacaktır.

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Niğde Belediyesi Mücavir alanları içerisindeki Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları yönetmelik kapsamında Belediye tarafından belirlenen İlimiz Hıdırlık Mevkiindeki kum ocağı olarak kullanılan alanların dolgusunda kullanılmaktadır. 2014 yılında il genelinde 715.530 ton hafriyat toprağı, 2.690 ton İnşaat/yıkıntı atığı belediyeler tarafından kayıt altına alınmış olup, hafriyat toprağı dolgu malzemesi olarak kullanılırken inşaat ve yıkıntı atığı ise belediyelerin tespit ettikleri alanlarda depolanmaktadır.

Çizelge C.4 -Hafriyat Toprağı İle İnşaat/Yıkıntı Atıklarına İlişkin 2014 Yılı İstatistik Bilgileri

	Hafriyat Toprağı (ton/yıl)			İnşaat/yıkıntı atığı (ton/yıl)		
	Oluşan Miktar	Geri Kazanılan Miktar	Bertaraf Edilen Miktar(*)	Oluşan Miktar	Geri Kazanılan Miktar	Bertaraf Edilen Miktar (**)
TOPLAM	715.530	202.500	513.030	2.690	1.100	1.590

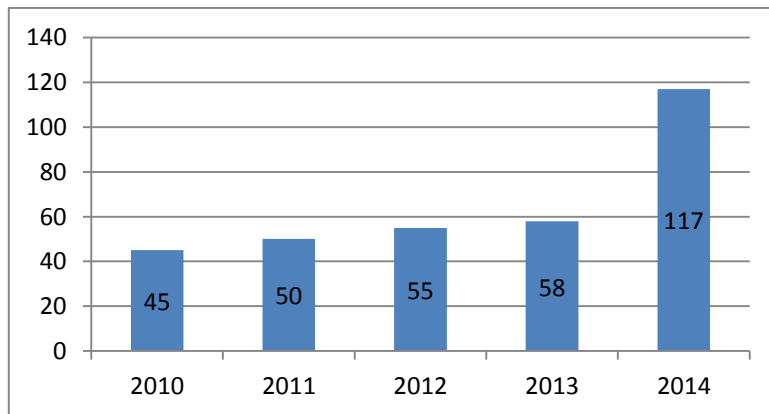
(*) Dolgu Malzemesi Olarak

(**) Belediyenin tespit ettiği alanlarda depolanmakta

C.3. Ambalaj Atıkları

Çizelge C.5- Niğde ilinde 2014 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (atikambalaj.cevre.gov.tr,2014)

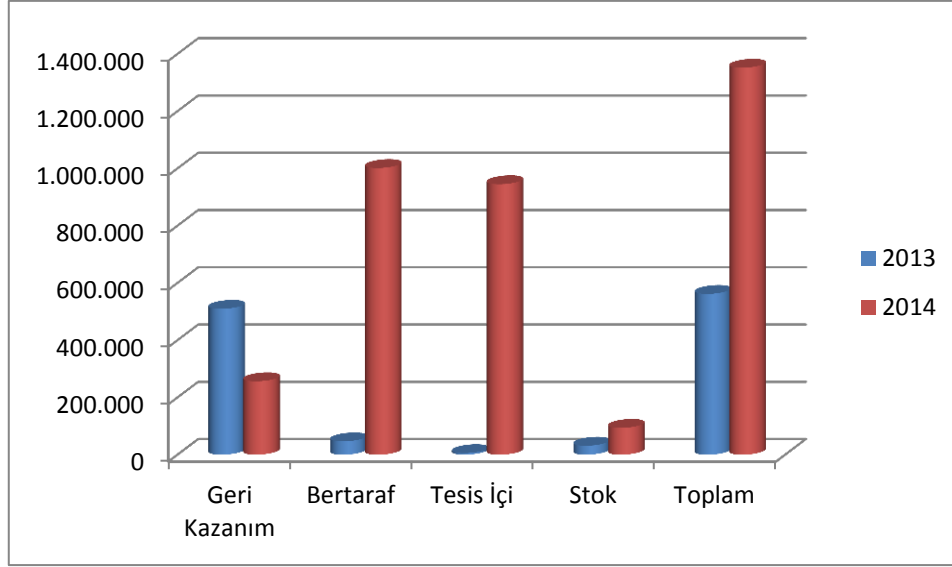
Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Plastik		2.445.352				
Metal		390.292				
Kompozit		625.158				
Kağıt Karton		2.314.521				
Cam		10.295.646				
Ahşap		1.073.846				
Toplam		17.144.815				

Grafik C.2- Niğde ilinde 2014 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler (İl Müdürlüğü, 2014)

C.4. Tehlikeli Atıklar

İlimizde Tehlikeli Atıklardan geri kazanılan miktar 256.551 ton/yıl, Bertaraf miktarı 1.001.450 ton/yıl ve Stok miktarı ise 93.829 ton/yıldır. Toplamda ilimize ait Tehlikeli atık miktarı 1.351.830 ton/yıl'dır.

Grafik C.3- TABS Göre İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi (TABS,2014)

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.6 – Niğde ilinde 2014 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler (TABS,2014)

Aktivite kodu *	Atık Kodu **	2014 Yılı						
		Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
01	010703	945,000				945,000	100	D5
06	061302	18,650	18,650	100	R12			
08	080113	13,970	13,970	100	R12			
11	110108	0,800	0,800	100	R12			
12	120120	2,700	2,700	100	R12			
13	130113	1,560	1,560	100	R9			
13	130205	2,500	2,500	100	R1			
13	130206	1,250	1,250	100	R1			
13	130208	23,790	23,790	100	R1			
13	130703	1,618	1,618	100	R1			
15	150110	101,218	121,218	100	R12			
15	150202	7,202	7,202	100	R12			
16	160103	24,020	24,020	100	R12			
16	160107	0,400	0,400	100	R12			
16	160507	5,080	5,080	100	R5			
16	160601	9,153	9,153	100	R4			
16	160708	11,680	11,680	100	R12			
16	161001	0,100				0,100	100	D1
17	170204	19,980	19,980	100	R12			
17	170410	7,870	7,870	100	R4			
17	170603	1,060	1,060	100	R12			
18	180101	2,228				2,228	100	D9
18	180103	51,060				51,060	100	D9
18	180104	2,244				2,244	100	D10
19	190813	1,280	1,280	100	R12			
20	200121	0,05				0,05	100	D15
20	200125	0,04	0,04	100	R9			
20	200126	3,908	3,908	100	R9			

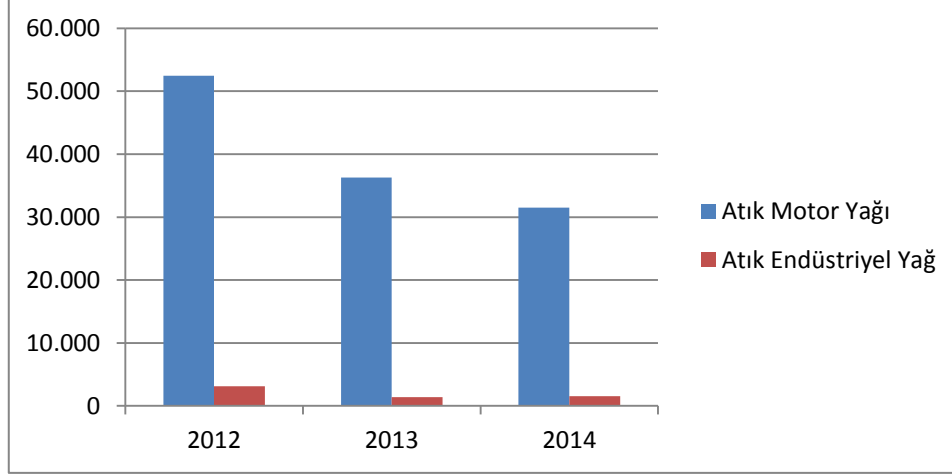
*Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

C.5. Atık Madeni Yağlar

“Atık Yağların Kontrolü Yönetmelik” çerçevesinde ildeki atık yağ toplama miktarları Grafik C.4 ve Çizelge C.6 da verilmiş olup 2014 yılı içinde 31,523 ton/yıl Atık Motor Yağı ve 1,560 ton/yıl Atık Endüstriyel Yağı oluşmuştur.

Grafik C.4 – Niğde ilinde Atık Yağ Toplama Miktarları (TABS, 2014)

Çizelge C.7 – Niğde ilinde Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları (TABS, 2014)

Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)
2011			59,082
2012	53,476		55,571
2013	36,318		1,420
2014	33,083		0

İlimizde Özbak Geri Dönüşüm San. Ve Tic. Ltd. Şti. firmasının atık yağ geri kazanım konusunda lisansı bulunmaktadır.

Çizelge C.8 – Niğde ilinde 2014 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler (İl Müdürlüğü, 2014)

Atık Madeni Yağ Üreten Resmi ve Özel Kurum/ Kuruluş Sayısı	Toplanan Atık Yağ Beyan Form Sayısı	Toplam Atık Madeni Yağ Miktarı (ton/yıl)		Atık Madeni Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Geri Kazanım Tesisi		
		Atık Motor Yağ	Atık Sanayi Yağ	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı		Yok
						Lisanslı	Lisanssız	
50	17	31,523	1,560	1	1	1	-	

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.9 – Niğde ilinde Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları

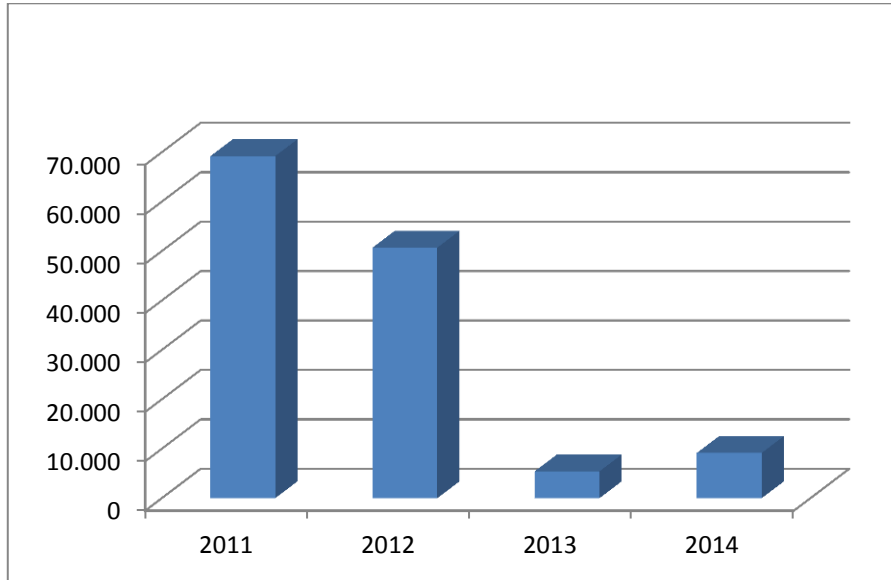
YIL	Ürün Miktarı (Ton) (Kalıp Yağı + Harman Yağı + Jüt Yağı)
2009	
2010	
2011	
2012	

Veri bulunmamaktadır.

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

Çizelge C.10 – Niğde ilinde 2014 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler (TABS, 2014)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER							
APA Taşıyan Lisanslı Araç Sayısı	Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
	Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
-	-	-	9,153	1		9,153	100

Grafik C.5 – Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama Miktarı (Ton) (İl Müdürlüğü,2014)

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.11 – Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı (Ton)

	2009	2010	2011	2012	2014
Kurşun					
Plastik					
Cüruf					
Asitli Su					
TOPLAM					

Veri bulunmamaktadır.

Çizelge C.12 – Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg) (İl Müdürlüğü, 2014)

2010	2011	2012	2013	2014
46.916	69.220	50.694	5.420	9.153

Çizelge C.13- Niğde ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg) (TAP, 2014)

2011	2012	2013	2014
218	613	413	1.480

Çizelge C.14 – Niğde ilinde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi (Adet)

2008	2009	2010	2011	2012	2014
-	-	-	-	-	1

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

İlimiz genelinde atık yağların geneli bitkisel atık yağlar olup, yağ üreticisi kurumlara ait atıklar, lisanslı geri kazanım tesisi işletmecilerine Belediye Atölye şefliğinde bulunan depolarda toplanmış atık yağlar geri dönüşüm amacıyla teslim edilmektedir.

Çizelge C.15 – Niğde ilinde 2014 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler (Niğde Belediyesi,2014)

Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)		Bitkisel Atık Yağ Taşıma Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
		Kullanılmış Kızartmalık Yağ	Diğer (Belirtiniz)	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
Sayısı	Kapasitesi (ton)						
0	0	1,19		0	0	0	0

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.16- Niğde ilinde 2010-2014 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı

	2010	2011	2012	2013	2014
Lisanslı Araç Sayısı	0	0	0	0	0

C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller

12 Kalıcı Organik Kirleticilerden biri olan PCB'ler bir grup aromatik klorlu bileşik olan poliklorlu bifenillere verilen genel isimdir. PCB'lerin zararlı etkileri, bu maddelerle kirlenmiş gıda ve içecekler tüketildiğinde veya bu maddeler teneffüs edildiğinde, yutulduğunda ya da deriyle temas ettiğinde ortaya çıkmaktadır. PCB'ler bertaraf veya başka herhangi bir amaçla yakıldıklarında tam bir yanma meydana gelmezse, çok daha zararlı etkilere sahip furanlar (PCDF) ve dioksinler (PCDD) yan ürün olarak ortaya çıkmaktadır.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

İlimizde Niğde ÇİMSA Çimento Sanayi A.Ş. Fabrikası ek yakıt olarak ÖTL kullanılmaktadır.

Çizelge C.17 – Niğde ilinde 2014 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-		-	-			-		-

İlimizde 2014 yılı içerisinde 24,02 ton ÖTL geri dönüşüm tesislerine gönderilmiştir.

Çizelge C.18 – Niğde ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl) (Çimsa,2014)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Çimento Fabrikası	325	93	84	0	0	0

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere),oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (implantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar İlimizde genelde elektrik-elektronik tamircileri tarafından üretilmekle beraber bertarafı ya da toplanması üzerine bir çalışma söz konusu değildir. İlimizde 2014 yılında AEEE toplanmamış olup işleme tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge C.19 – Niğde ilinde 2014 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri		AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri		Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)	Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	-	-	-	-	-

C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

Kullanımı bitmiş araçlar trafik tescil kaydından düşürüldükten sonra ilimiz genelinde faaliyet gösteren özel teşebbüsler (Oto Hurdacıları) tarafından alınarak dönüşümü sağlanmaktadır. İlgili atıklarla ilgili olarak belediyemiz tarafından yürütülen bir çalışma söz konusu değildir.

Çizelge C.20 - Niğde ilinde 2014 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı (İl Müdürlüğü,2014)

Oluşturulan ÖTA Teslim yerleri	ÖTA Geçici Depolama Alanı		ÖTA İşleme Tesisi		İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
3	-	-	-	-	-

C.12. Tehlikesiz Atıklar

“Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik” 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile atıkların oluşumlarından bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetimlerinin sağlanmasına yönelik genel esaslar belirlenmiştir. Aynı zamanda Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile Avrupa Birliği mevzuatının ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması sağlanmıştır.

Yönetmelikte “atık”, “üretici”, “sahip”, “yönetim”, “toplama”, “bertaraf” ve “geri kazanım” tanımları yapılmakta, atık yönetimi ilkeleri sıralanmakta, geri kazanım ve bertaraf faaliyetlerini yapan işletmeler için lisans ve kayıt tutma zorunluluğu getirilmekte, atık yönetim maliyetinin finansmanı ile ilgili hükümlere yer verilmektedir. Ayrıca atık kategorileri, atık bertaraf ve geri kazanım faaliyetleri ile 839 atık türü liste olarak verilmiştir.

Söz konusu 839 atık türünden 434 tanesi tehlikesiz atık özelliğindedir. Bu atıklardan tehlikeli atıklar, ambalaj ve evsel atıklar gibi atık türlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar ilgili Yönetmeliklerle belirlenmiştir. Ancak, üretimden kaynaklanan bazı tehlikesiz atıkların yönetimi boşlukta kalmıştır. Bu aşamada bazı tehlikesiz atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden geri kazanım faaliyetlerinin yönetilebilmesi amacıyla Bakanlığımızca “Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği” hazırlanmış ve 17 Haziran 2011 tarih ve 27967 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikesiz atıkların düzenli depolama faaliyetleri, 26 Mart 2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik” kapsamında yürütülmektedir. Yönetmeliğin Ek-2 kapsamında yapılan analiz sonuçlarına göre atıklar, I. Sınıf, II. Sınıf ya da III. Sınıfı Düzenli Depolama Sahalarında bertarafı sağlanmaktadır.

Türkiye’de tehlikesiz atık statüsünde olan ve miktar olarak oldukça fazla olan demir çelik sektöründen kaynaklanan, cüruf atıkları; Termik santrallerden kaynaklanan, kül atıkları ve daha çok biyolojik arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları bu atık grubunda değerlendirilmektedir.

İlde tehlikesiz atıklar konusunda gerçekleştirilen çalışmalar hakkında herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.21 – Niğde ilinde 2014 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	(.....) Yılı						
		Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi

* Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

Konu ile ilgili veri bulunmamaktadır.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır. Söz konusu atık sınıflandırılması Çizelge C.21’de gösterilmektedir.

İlimizde demir çelik sektöründe faaliyet gösteren tesis bulunmamaktadır.

Çizelge C.22 – Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar Listesi

ATIK KODU	ISIL İŞLEMEDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR	KATEGORİ
10 02	Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar	
10 02 01	Cüruf işleme atıkları	
10 02 02	İşlenmemiş cüruf	
10 02 07*	Tehlikeli maddeler içeren gazların arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	M
10 02 08	10 02 07 dışında gaz arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	
10 02 10	Haddehane tufalı	
10 02 11*	Soğutma suyunun arıtılmasından kaynaklanan yağ içerikli atıklar	M
10 02 12	10 02 11 dışındaki soğutma suyu arıtma atıkları	
10 02 13*	Gaz arıtımı sonucu oluşan ve tehlikeli maddeler içeren çamurlar ve filtre kekleri	M
10 02 14	10 02 13 dışındaki gaz arıtımı sonucu oluşan çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 15	Diğer çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.23 – Niğde ilinde 2014 Yılı için İldeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi

Tesis Adı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
-	-	-	-
TOPLAM			

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır.

Çizelge C.24 – Niğde ilinde 2014 Yılı Termik Santrallerde Kullanılan Kömür Miktarı Ve Oluşan Cüruf-Uçucu Kül Miktarı

Termik Santralin Adı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf-Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)
-	-	-
TOPLAM	-	-

Çizelge C.25 – Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğe göre Termik Santral Atıkları

ATIK KODU	ISIL İŞLEMEDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR	KATEGORİ
10 01	Enerji Santrallerinden ve Diğer Yakma Tesislerinden Kaynaklanan Atıklar (19 Hariç)	
10 01 01	(10 01 04'ün altındaki kazan tozu hariç) dip külü, cüruf ve kazan tozu	
10 01 02	Uçucu kömür külü	
10 01 03	Turba ve işlenmemiş odundan kaynaklanan uçucu kül	
10 01 04*	Uçucu yağ külü ve kazan tozu	A

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

10 01 05	Baca gazı kükürt giderme işleminden (desülfrizasyon) çıkan kalsiyum bazlı katı atıklar	
10 01 07	Baca gazı kükürt giderme işleminden (desülfrizasyon) çıkan kalsiyum bazlı çamurlar	
10 01 09*	Sülfürik asit	A
10 01 13*	Yakıt olarak kullanılan emülsifiye hidrokarbonların uçucu külleri	A
10 01 14*	Atıkların birlikte yakılmasından (co-incineration) kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren dip külü, cüruf ve kazan tozu	M
10 01 15	10 01 14 dışındaki birlikte yakılmadan (co-incineration) kaynaklanan dip külü, cüruf ve kazan tozu	
10 01 16*	Atıkların birlikte yakılmasından (co-incineration) kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren uçucu kül	M
10 01 17	10 01 16 dışındaki birlikte yakılmadan (co-incineration) kaynaklanan uçucu kül	
10 01 18*	Tehlikeli maddeler içeren gaz temizleme atıkları	M
10 01 19	10 01 05, 10 01 07 ve 10 01 18 dışındaki gaz temizleme atıkları	
10 01 20*	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	M
10 01 21	10 01 20 dışındaki saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan çamurlar	

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

10 01 22*	Kazan temizlemesi sonucu çıkan tehlikeli maddeler içeren sulu çamurlar	M
10 01 23	10 01 22 dışındaki kazan temizlemesi sonucu çıkan sulu çamurlar	
10 01 24	Akışkan yatak kumları	
10 01 25	Termik santrallerin yakıt depolama ve hazırlama işlemlerinden çıkan atıklar	
10 01 26	Soğutma suyu işlemlerinden çıkan atıklar	
10 01 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

Niğde Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisinde 2014 yılında 2.336 ton arıtma çamuru oluşmuştur. Atık Su Arıtma Tesisi klasik aktif çamur prensibine göre dizayn edilmiştir. Tesis, kaba ızgara - ince ızgara - ön çökeltme - havalandırma havuzları – son çökeltme havuzları - çamur çürütme havuzları – çamur yoğunlaştırma – beltpress ünitelerinden oluşmaktadır.

Çamur yoğunlaştırma havuzlarına ön çökeltme havuzundan %5, son çökeltme havuzundan % 0,9 katı madde konsantrasyonunda çamur gelmektedir. Yoğunlaştırma havuzunda yoğunlaştırıcı mekanizma ile karıştırılan çamur %5 e kadar yoğunlaştırılır. Yoğun çamur, çamur çürütme havuzlarına iletilmekte, burada yüzeysel havalandırıcılarla stabilize edilmektedir. Stabilize olmuş çamur belt filtre preslerde susuzlaştırılarak çamur keki haline gelir. Çamur keki katı olarak uzaklaştırılarak düzenli depolama sahasına gönderilmektedir.

C.13. Tıbbi Atıklar

İlimizde “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmelik” kapsamında hastane çalışanlarına tıbbi atık eğitimleri verilmiştir.

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.26 – 2014 Yılında Niğde İli Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar (İl Müdürlüğü,2014)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/gün	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
NİĞDE BELEDİYESİ	x		x		1				x		x	x
ALTUNHISAR BELEDİYESİ	x		x		1				x		x	x
BOR BELEDİYESİ	x		x		1				x		x	x
ÇAMARDI BELEDİYESİ	x		x		1				x		x	x
ÇİFTLİK BELEDİYESİ	x		x		1				x		x	x
ULUKISLA BELEDİYESİ	x		x		1				x		x	x

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı "adet" olarak belirtilecektir.

Çizelge C.27- Niğde ilinde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı (İl Müdürlüğü,2014)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	269,003	119,877	269,835	204,926	231,002	211,507	255.708

C.14. Maden Atıkları

Çizelge C.28 – Maden Atıklarının Sınıflandırılması

Atık Kodu	Madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıklar	Kategori
01 01	Maden kazılarından kaynaklanan atıklar	M
01 03	Metalik Minerallerin Fiziki ve Kimyasal Olarak İşlenmesinden Kaynaklanan Atıklar	M
01 04	Metalik Olmayan Minerallerin Fiziki ve Kimyasal İşlemlerinden Kaynaklanan Atıklar	M
01 05	Sondaj Çamurları ve Diğer Sondaj Atıkları	M

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.29– Niğde ilinde 2014 Yılında Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı

Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı
Gümüştaş Mad. Tic. A.Ş. Ulukışla Şubesi	Altın	94.500	Atık Depolama Havuzu	

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Niğde Belediyesi mücavir alanları içerisinde, işletme, mesken, kurumlardan cadde ve sokaklardan toplanan katı atıklar Katık Atık Düzenli Depolama Sahasında bertaraf edilmektedir.

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

C.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

İlimizde “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında 9 adet kuruluş bulunmakta olup bunlardan 8 adeti kapsam dışıdır.

Çizelge Ç.1 – Niğde ilinde 2014 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (İl Müdürlüğü,2014)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	1
Üst Seviye	-
TOPLAM	1

C.2. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz genelinde veriler doğrultusunda 1 adet SEVESO kuruluşu bulunmaktadır.

Kaynaklar

İl Müdürlüğümüz

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Ormanlar ve Milli Parklar

MİLLİ PARKLAR

Aladağlar Milli Parkı Kuruluşu; 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3. maddesi gereğince, Bakanlar Kurulu Kararı ile 06.09.1995 tarih ve 22396 sayılı Resmi Gazetede; Niğde, Kayseri ve Adana illeri sınırları dahilindeki 54524 ha.lık alan olarak tefrik edilmiştir. Bu sahanın 31358 hektarlık Kayseri ilinde, 11702 hektarı Adana ilinde ve 11464 hektarı Niğde İli sınırları içerisinde kalmaktadır.

Aladağlar Milli Parkının Kaynak Değerleri; gerçek anlamda bir jeomorfolojik açık hava müzesidir. Yörenin belli başlı jeomorfolojik karakteri, vadilerle derin biçimde parçalanmış olmasıdır. Bu özellikte tırmanma ve dağcılık faaliyetleri açısından önem arz etmektedir.

Aladağlar Milli Parkı orman açısından çok zengin olmamakla birlikte, Emli vadisindeki ormanı oluşturan hakim türler göknar ve ardıç, sedir, karaçam türleridir. Alanda toplam 101 endemik takson ve tehlike altındaki takson 68 (66 endemik) bulunmaktadır.

Yaban hayatı sakinleri olarak yörede yaban keçisi, vaşak, sansar, tilki, kurt gibi hayvanlara, kuş türü olarak ur kekligi, kınalı keklik, kartal, şahin gibi türler bulunmaktadır. Park alanının kaynak değeri olarak; Yedigöller, Hacer Ormanı, Aksu Kanyonu, Zamantı Vadisi ve Kapuzbaşı Takım Şelaleleri önde gelmektedir. Ayrıca alanımız Demirkazık Tepesi, Emli Vadisi ile Acısu kaynak değerlerine de sahiptir.

Aladağlar Milli Parkı, 730 rakımından 3756 rakıma kadar yaklaşık 3000m.lık rakım farkına bağlı olarak ortaya çıkan farklı yaşam ortamlarında yaşayan bitki ve hayvan türleri ile muazzam bir biyoçeşitliliğe sahiptir. Aladağlarda 2000 metreden fazla yüksekliklerdeki alanlar ur kekligin üreme ve barınma alanları olup aynı zamanda kral kartalın egemenlik alanı durumundadır. Yaban keçisine üreme, barınma ve beslenme zamanlarına göre her yerde rastlanabilmektedir. Yaban keçisi, kurt, yabani tavşan, tilki, gelengi, sincap, porsuk, kirpi, oklu kirpi, yaban domuzu, sansar, kakım, gelincik, su samuru, köstebek, tarla faresi, cüce yarası, nalburlu yarası ve vaşak önemli yaban hayatı üyeleridir.

Aladağlar Milli Parkında Aktiviteler: Peyzaj güzelliği, Şelaleler, doğa yürüyüşü, yürüyüş parkurları, dağcılık, tırmanma doğrultuları, kamping vb. aktiviteler yapılır.

Demirkazık Yaban Hayatı Geliştirme Sahası

Niğde İli Çamardı İlçesi Demirkazık Dağında bulunan yaban keçilerinden (Capra aegagrus) dolayı 1988 yılında 49069 ha.lık alan Demirkazık Dağı Yaban Keçisi Koruma ve Üretim Sahası olarak tefrik edilmiştir. Sahanın bir bölümü, 1995 de Milli Parka ayrılmıştır. Saha içerisinde bulunan yerleşim yerlerinin ve tarım arazilerinde Yaban Hayatı Geliştirme Sahası dışına çıkartılma çalışmaları sonucunda, 07.09.2005 tarih ve 2005/9453

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 18674 ha.lık alan Demirkazık Yaban hayatı geliştirme sahası olarak tefrik edilmiştir.

D.2. Çayır ve Mera

İlimizde toplam 250.907 hektar çayır mera alanı mevcuttur. Mera çalışmaları 25.02.1998 tarih ve 23272 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4342 Sayılı Mera Kanunu, Yönetmelik ve Talimatlar çerçevesinde yapılmaktadır.

D.3. Sulak Alanlar

KARAGÖL VE ÇİNİLİ GÖL

Bolkar dağlarının yüksek kısımlarında buzullar ve küçük buzul gölleri yer alır. Bunlardan Ulukışla' nın güneybatısında yer alan Karagöl ve Çinili göldür. Bu göletlerde tek nokta endemiklerimizden Toros Kurbağası (*Rana macrocnemis holtzi*) yaşamını sürdürmektedir.

Toros Kurbağasının (Rana Holtzi) Türkiye' de Yayılışı:

Toros Kurbağası (*Rana Holtzi*) Dünyada yalnız İlimiz Ulukışla ilçesi sınırları içerisindeki Toros Dağlarında 2560 metre yükseklikteki Karagöl' de yaşamaktadır. Karagöl yaklaşık 60 hektar büyüklükte ve en derin yeri 12 metre olan tektonik bir göldür.

Toros Kurbağası (Rana Holtzi) Morfolojik Özellikleri:

Vücut boyu 7.5 cm kadar olan bu türün derisi yumuşak, ince ve düz nadiren dişilerinde siğiller bulunur. Baş yanlarındaki temporal şeritler barizdir. Erkeklerde iç ses kesesi bulunduğu için bunlar ova kurbağaları gibi ötmezler. Sırt tarafı sarımsı kirli yeşil veya sarımsı pembe olup siyahımsı lekelidir. Bu lekeler arka bacaklar üzerinde de bulunur. Karın tarafı genellikle lekesiz pembemsi, bazen sarımsı nadiren de gri beyazıdır.

Biyolojik-Ekolojik Özellikler-Habitat:

Kenarları çayırılık dağ göllerinde yaşar. Şimdilik dünyada bilindiği tek yer Ulukışla Toroslarında 2560 m yükseklikteki Karagöl' dür. Ayrıca bu gölden 100 m daha yüksekteki ve daha küçük olan Çinili Gölde ender olarak görülmesinin nedeni göl etrafındaki çayırılık kısmın yok oluşudur. Böylece çok sıcak yaz aylarında bile serinliğine doyum olmayan bu yüksek yayla gölünde yaşamını milyonlarca yıldan beri sürdürmektedir.

Üreme:

Mayıs ayı sonundan itibaren Ekim ayına kadar olan yaklaşık 4 aylık bir zaman içinde aktif olan Toros Kurbağası, üreme biyolojisini tamamlamak zorundadır. Bir başka deyişle en fazla 4 aylık bir zaman içinde Toros Kurbağası çiftleşip, yumurta bırakmak ve sezon sonuna kadar da iribaş denilen yavruların kuyruklarını kaybederek küçük kurbağa haline gelmeleri gerekmektedir. Üreme zamanının kısalığı nedeni ile bir tarafı henüz buzlu olan gölün erimiş kısımlarında zaman zaman 14-16 erkek kurbağanın bir dişiye yumurtlatmak üzere kucakladığı tespit edilmiştir. Böylece çok sayıda kurbağadan oluşan yumakta bırakılacak yumurtaların erkekler tarafından döllenmesi sağlanmış olmaktadır.

Beslenme:

Toros Kurbağası yaşadığı Karagölün yüksekliği nedeni ile kısa sürede aktiftir. Bu devrede gölün etrafındaki çayırılık ve bitkili kısımlardaki böcekleri yiyerek beslenirler. Çayırılık alandaki böcekleri bulabilmek için sudan zaman zaman 30-40m uzağa gidebilmektedirler. Göl etrafında yapılan incelemelerde bitki türlerinin çok iyi gelişmiş olduğu kısımlarda diğer bölgelere göre daha fazla kurbağa örneğine rastlanmıştır.

D.4. Flora - D.5. Fauna

Niğde, Aladağlar ve Bolkarlar gibi biyolojik çeşitlilik yönünden zengin sıradağları içerisinde bulunması nedeniyle flora ve fauna açısından oldukça zengindir. Ulukışla İlçemiz sınırları içerisinde bulunan Bolkar Dağlarının zirvesinde yer alan Karagöl ve Çiniligöl' de yaşayan Toros Kurbağası Türkiye' de endemik olup; sadece bu küçük buzul göllerinde bilinir. Yine Bolkarlarda yaşayan Yünlü Kayauyuru ve halk arasında "arısıpası" denen küçük bir böcekçil türü Türkiye' de endemik türüdür.

Çamardı ilçemiz sınırları içerisinde Aladağlar Milli Parkı ve Demirkazık Yaban Hayatı Geliştirme sahası bulunmaktadır. (KARATAŞ A., KARATAŞ A., SÖZEN M,2008)

ALADAĞLAR:

Aladağlar Milli Parkında; tehlike altındaki 33 endemik bitkinin Önemli Doğa Alanları kriterlerine uygun hayvan kriterleri arasında; 2 endemik kelebek türü, 2 iç su balığı, birer çift yaşamlı ve sürüngen türü ile nesli tehlike altındaki 14 kuş ve 5 memeli türü/alttürü yer alır. Alanda flora bakımından toplam 101 endemik takson ve tehlike altındaki takson 68 (66 endemik) bulunmaktadır. (KARATAŞ A., KARATAŞ A., SÖZEN M,2008)

BOLKAR DAĞLARI:

Bolkarlar, Akdeniz Bölgesinin en geniş yüksek dağ çayırılıklarına sahip kesimidir. Gerek bu özelliği gerekse sahip olduğu değişik jeomorfolojik yapısı ve derin vadilerindeki mikroklimalar nedeniyle özellikle bitkiler açısından çok sayıda endemik bitkinin yetişmesine uygundur. Güney kesiminde Akdeniz bitki örtüsünün değişik tipleri; kuzey yamaçlarında ise Orta Anadolunun karasal ikliminin etkisi ile geniş dağ bozkırları ve tahrip edilmiş, seyrek orman topluluklarına rastlanır. Bolkarların önemli bir kısmı (özellikle güneyde) Toros iğneyapraklı dağ ormanları (%34) ve Akdeniz yüksek dağ çayırılıkları (%20) ile örtülüdür. Geriye kalan kısımlar ise Orta Anadolu dağ bozkırı (%16), Toros sediri-gökknar karışık ormanı (%14), Toros iğneyapraklı yaprakdöken karışık ormanı (%10), Akdeniz kızılçam ormanı (%5), Orta Anadolu ova bozkırı (%1)'ndan oluşur. Bolkar Dağlarının diğer bir özelliği de hem yüksek dağ çayırı biyomu hem de Akdeniz biyomu için A3 kriterine sahip ülkemizin nadir alanlarından biridir. Bolkarlara giden en kolay ulaşım yolu, Niğde-Ulukışla-Darboğaz üzerinden sağlanmaktadır. Bu yüzden pek çok bitki ve hayvan türünün bilim dünyasına tanıtıldığı kısmı, Maden Köyü ve yukarıdaki Meydan Yaylası civarı olmuştur. Alanda bitkiler ve bilindiği kadarıyla hayvanlardan 10 kadar Tek Nokta Endemiği bulunmaktadır. Tespit edilen bitki taksonu sayısı 674 olup; 101 takson Türkiye endemiğidir. Bunlardan 21 endemik takson tehlike

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

altındadır. Diğer taraftan yıllık atı sürülerini de alandaki yüksek yaylalarda görmek mümkündür.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

TABIAT VARLIKLARINI KORUMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ 2014 YILI ÇALIŞMALARI

Tabiat Varlıkları Genel Müdürlüğün görev alanları; milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar, tabiat varlıkları, özel çevre koruma bölgeleri, doğal sit alanları olup Niğde’de 13 adet Doğal Sit Alanı bulunmaktadır.

Çizelge D.1 – Niğde ilinde Doğal Sit Alanları (İl Müdürlüğü,2014)

Niğde Doğal Sit Alanları			
S.No	Doğal Sit Alanının Adı	Doğal Sit Alanının Bulunduğu Yer	Doğal Sit Derecesi
1	Gümüşler Ören Yeri	Niğde Merkez Gümüşler Kasabası	I.Derece Doğal Sit Alanı
2	Uyuz Göleti	Niğde İli Çiftlik İlçesi Kitreli Kasabası	III. Derece Doğal Sit Alanı
3	Aladağlar Milli Parkı	Niğde İli Çamardı ilçesi Demirkazık-Pınarbaşı Köyleri – Kayseri -Adana	I.Derece Doğal Sit Alanı
4	Bolkar Dağları Mevdan Yavlası-	Niğde İli Ulukışla İlçesi Maden Köyü	I.Derece Doğal Sit Alanı
5	Tepebağları	Niğde Merkez Tepebağları Mahallesi	III. Derece Doğal Sit Alanı
6	Kayardı Bağları	Niğde Merkez Kayardı Mahallesi (Kısmen Ahmet Pınarı) Mahallesi)	III. Derece Doğal Sit Alanı
7	Gebere Barajı	Niğde merkez Kırkpınar Köyü	II. Derece Doğal Sit Alanı
8	Narlıgöl	Niğde Merkez Narköyü ve Aksaray Sofular Kasabası	I.ve III. Derece Doğal Sit Alanı
9	Nar Vadisi	Niğde Merkez Narköy	I.Derece Doğal Sit Alanı
10	Kayırlı Çayırönü Vadisi	Niğde Merkez Kayırlı Kasabası	I.Derece Doğal Sit Alanı
11	Kayırlı Pınarcık Mahallesi Güneyi	Niğde Merkez Kayırlı Kasabası	I.Derece Doğal Sit Alanı
12	Kayırlı Pınarcık Mahallesi Peri	Niğde Merkez Kayırlı Kasabası	II.Derece Doğal Sit Alanı
13	Değirmenli Damlatas Mağarası	Niğde Merkez Değirmenli Kasabası	I.Derece Doğal Sit Alanı

İlimizdeki muhtelif doğal sit alanlarına ilişkin koruma amaçlı imar planı tadilatı talepleri, sit alanından çıkartılma talepleri, ayrıca Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

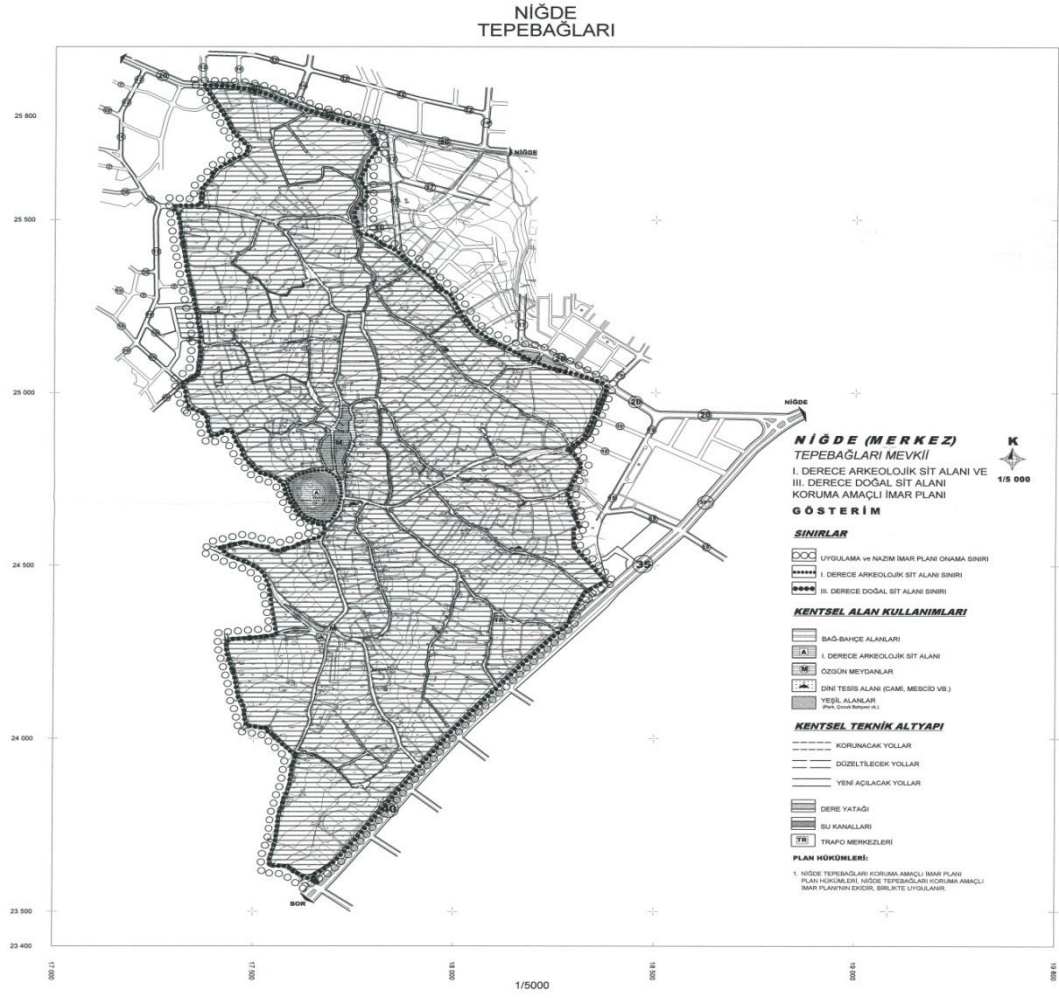
Kurulu Müdürlüğü'nün Arkeolojik Sit Alanları ve tescili yapılacak yapılar için kurum görüşleri Müdürlüğümüze intikal etmekte olup, bu taleplerle ilgili gerekli incelemeler ve araştırmalar yapılarak Müdürlüğümüz Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü tarafından hazırlanan rapor ile birlikte Nevşehir Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonuna sunulmaktadır.

Ancak Bakanlığımız bünyesinde Ekolojik Temelli Bilimsel Çalışma başlatılmış olup bu çalışma sonlanıncaya kadar sit alanlarında yapılan başvurular Nevşehir Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunda değerlendirilmeyecektir.

TEPEBAĞLARI III. DERECE DOĞAL SİT ALANI ÇALIŞMALARI

Tepe Bağları III. Derece Doğal Sit Alanı içerisinde kalan parsel maliklerinin sitten çıkma, plan değişikliği, imar uygulaması talepleri incelenerek raporlanmış ve görüşülmek üzere Nevşehir Tabiat Varlıkları Bölge Komisyonuna gönderilmiştir.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Harita D1- Tepebağları III. Derece Doğal Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Resim D1- Tepe Bağlarından Genel Görünüm1

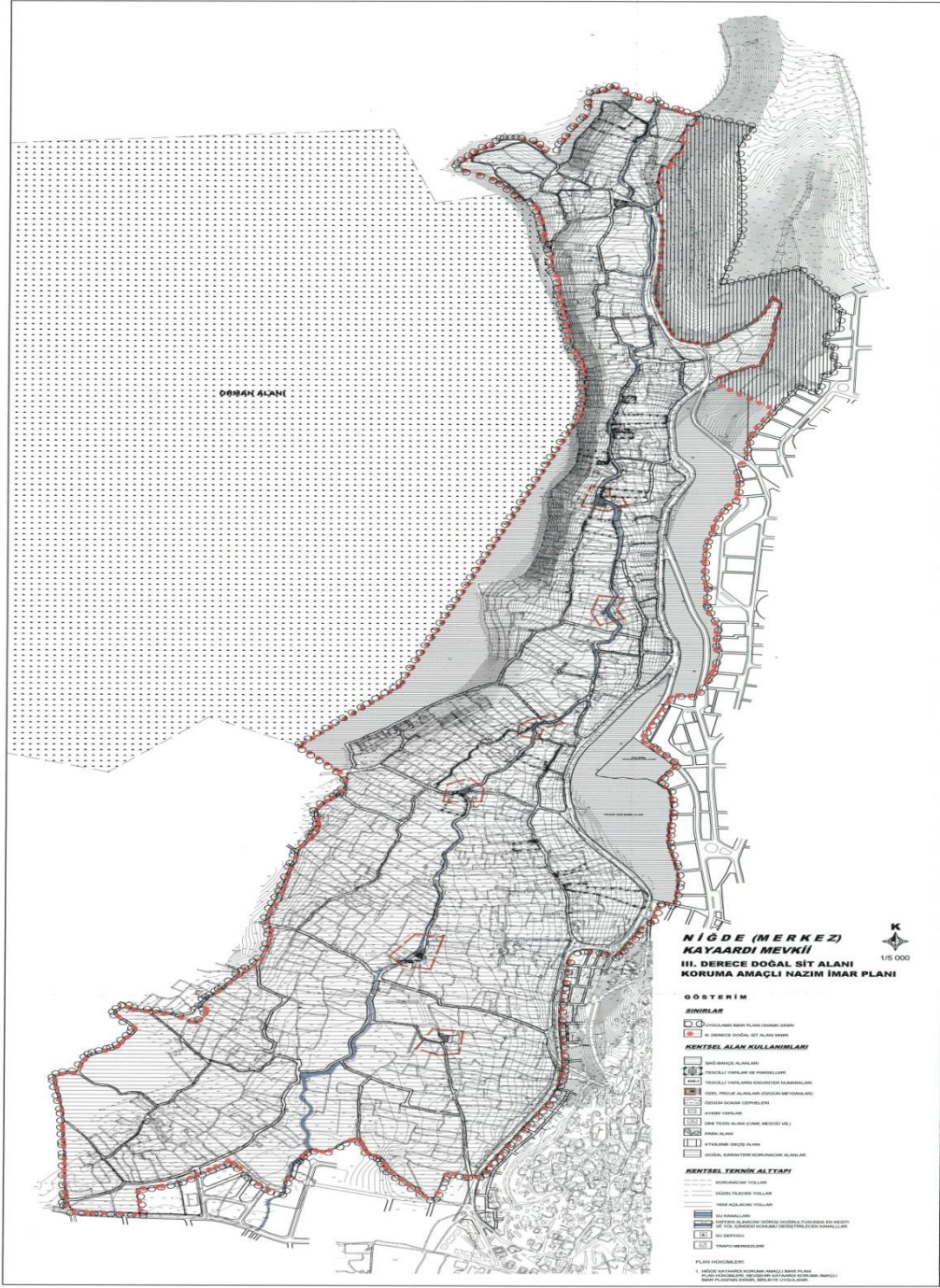

Resim D2- Tepe Bağlarından Genel Görünüm2

KAYARDI III. DERECE DOĞAL SİT ALANI ÇALIŞMALARI

Kayardı Bağları III. Derece Doğal Sit Alanı içerisinde kalan parsel maliklerinin sitteden çıkma, plan değişikliği, imar uygulaması talepleri incelenerek raporlanmış ve görüşülmek üzere Nevşehir Tabiat Varlıkları Bölge Komisyonuna gönderilmiştir.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Harita D2- Kayardı III. Derece Doğal Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Resim D3 – Kayardı Bağlarından Genel Görünüm1

Resim D4 – Kayardı Bağlarından Genel Görünüm2

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Sit Alanlarında Bulunan Parsellerle ilgili Görüşler
Tepe Bağları 88 ada 6-9-10-11 nolu parsellerle ilgili Hukuk Müşavirliğine
Tepe Bağları 91 ada 42 ve 43 nolu Parlerle ilgili Plan hükümleri görüşü Niğde Barosu
Tepe Bağları 103 ada 101 Nolu parselde yapılacak mimari proje için plan hükümleri görüşü
Kayardı Mevkii 556 ada 2 nolu Parselde Yapılacak mimari projenin ÖPA da kalması üzerine plan hükümleri görüşü
Kayardı Mevkiinde sit alanına komşu parseller üzerine yapılacak yüksek katlı binalar için görüş

Sit Alanlarından Çıkma Talepleri
Kayardı Mevkii 121 ada 10-11 nolu parsellerin sit alanından çıkma talebi
Kayardı 128 ada 69 nolu Parsellerin sit alanından çıkma talebi
Kayardı 128 ada 25 nolu parsedenl sit alanından çıkma talebi
Tepe Bağları 93 ada 23-23 nolu parsellerden sit alanından çıkma talebi

Tesis Kurma Talebi
Tepe Bağları 96 ada 21 ve 22 nolu parsellerde geçici ve günübirlik tesis kurma talebi

Kaçak Yapı Tespiti
Kayardı 121 ada 11 nolu parseller üzerine kaçak yapı tespiti

Nevşehir Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunda Görüşülen Konular
Tepe Bağları Mevkii Türkiye Barolar Birliğine ait parsellerde plan değişikliği talebi
Kayardı Koruma Amaçlı İmar Planı Değişiklik Talebi
Kayardı III. Derece Doğal Sit alanı İl Özel İdaresi Mülkiyetinde bulunan 5 ada 29 nolu parsel Turizm Alanı Teklifi
Niğde İli Ulukışla ilçesi Maden Köyü Meydan Yaylası mevkiinde yapılacak kayak tesisi için koruma Amaçlı İmar Planı Değişikliği Talebi
Niğde İli Ulukışla ilçesi Maden Köyü Meydan Yaylası mevkiinde I. Derece Doğal Sit alanı içerisine 1/100,000 Ölçekli Plan İçerisinde kalan Orman alanı ve doğal sit alanı olarak

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

❖ Arkeolojik Sit Alanları ve Tarihi Yapılara İlişkin Tescil Görüşü:

Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna toplam 35 adet tescil görüşü verilmiştir.

❖ Anıt Ağaç Tespit Çalışmaları:

Ulukışla İlçesi Merkez Park'ta 2 adet çınar ağacı, Aktoprak Kasabasında 1 adet meşe ağacı ve Niğde Merkez İlçe Koyunlu Kasabasında 1 adet çınar ağacı olmak üzere toplam 4 ağacın koordinatları belirlenerek anıt ağaç tescil fişleri dolduruldu.

❖ Fotoğraf Çekimi:

Bakanlığımız Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında yer alan tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinde araştırma, inceleme ile eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, koruma amaçlı yatırımlar yapmak çevre bilincinin geliştirilmesine katkı sağlanması amacıyla korunan alanların ve bu alanlarda yapılan çalışmaların (biyoçeşitlilik, jeolojik, jeomorfolojik oluşumlar, mağara, anıt ağaç, şelale vb.) görsel fotoğraflarının çekilmesi gerçekleştirilmiştir.

❖ Bolkar Dağları-Dağ Evi, Kayak Tesisi Projesi:

Niğde İli, Ulukışla İlçesi, Bolkar Dağları-Meydan Yaylası kış sporları turizm tesis alanı yapımına ilişkin Kurumumuza yapılan başvurular değerlendirildi.

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

İl Müdürlüğümüzün çalışmaları kapsamında açıklamalar verilmiştir.

Kaynaklar

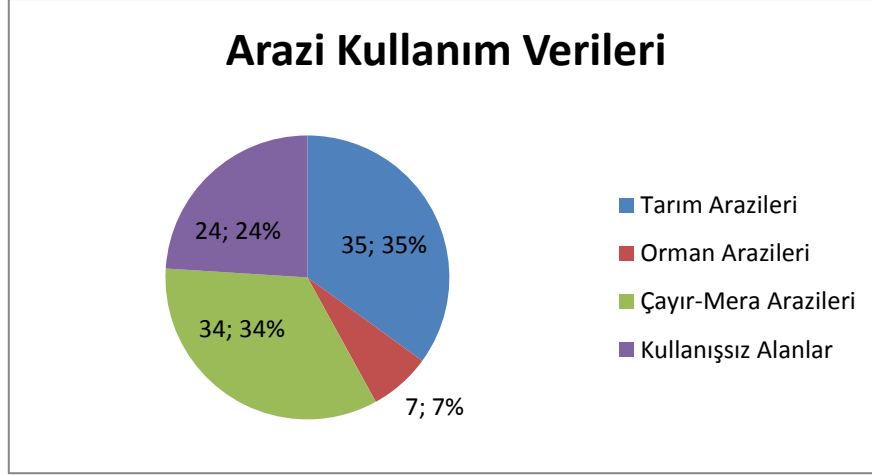
İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

İlimizin yüzölçümü 779.522 hektardır. Arazi kullanım durumuna göre dağılımı ise tarım arazileri (%35) 275.783hektar, orman arazileri (%8) 51.129 hektar, çayır mera arazileri (%34) 264.035 hektar, kullanışsız alanlar (%23) (Taşlık-kayalık, yerleşim yerleri, su kütleleri vb.) 188.575 hektardır.

Grafik E.1 – Niğde ilinde 2014 Yılı Arazi Kullanım Durumu (İl Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü,2014)

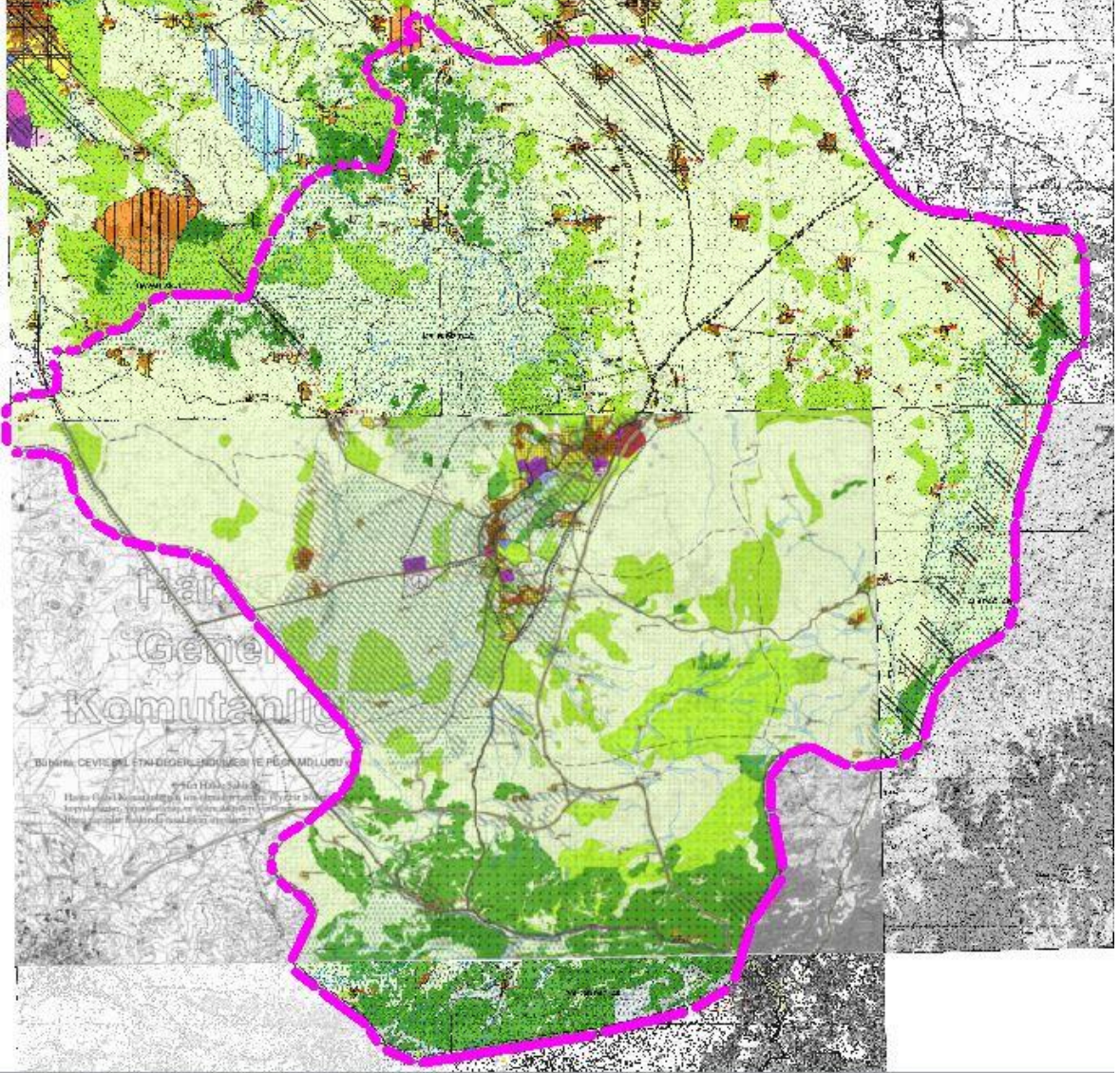
Çizelge E.1 – 2014 Yılı için Niğde ilinde Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (İl Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü,2014)

Arazi SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. Sınıf Araziler	45.674	5,86
2. Sınıf Araziler	91.053	11,68
3. Sınıf Araziler	49.061	6,29
4. Sınıf Araziler	76.789	9,85
5. Sınıf Araziler	1.779	0,23
6. Sınıf Araziler	102.360	13,13
7. Sınıf Araziler	314.743	40,38
8. Sınıf Araziler	98.063	12,58
TOPLAM	779.522	100,00

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

1/100.000 ölçekli Kırşehir-Aksaray-Niğde-Nevşehir Çevre Düzeni Planı hükümleri doğrultusunda işlemler yürütülmektedir.

Harita E1- Çevre Düzeni Planı

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

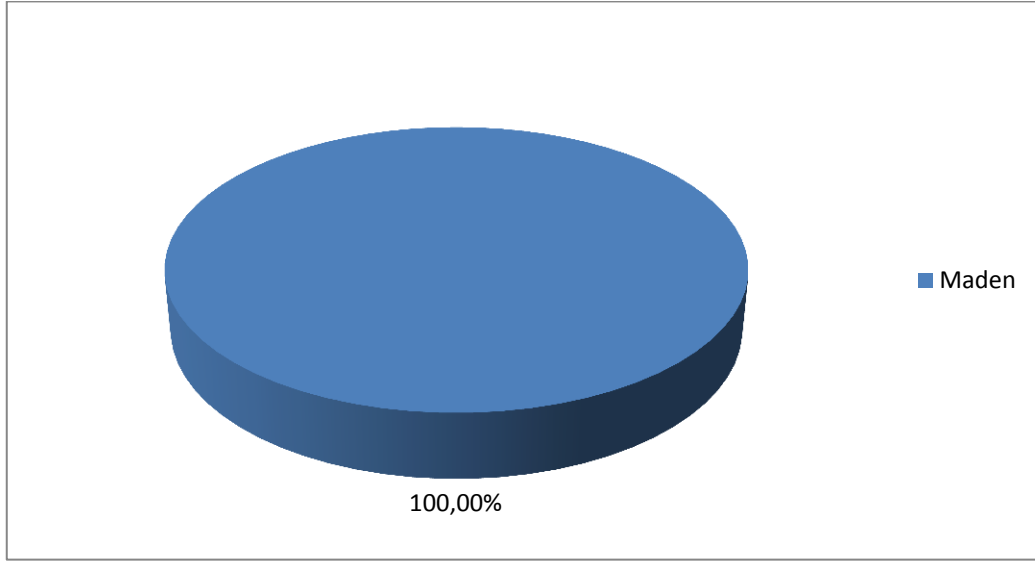
İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Müdürlüğümüz

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. ÇED İşlemleri

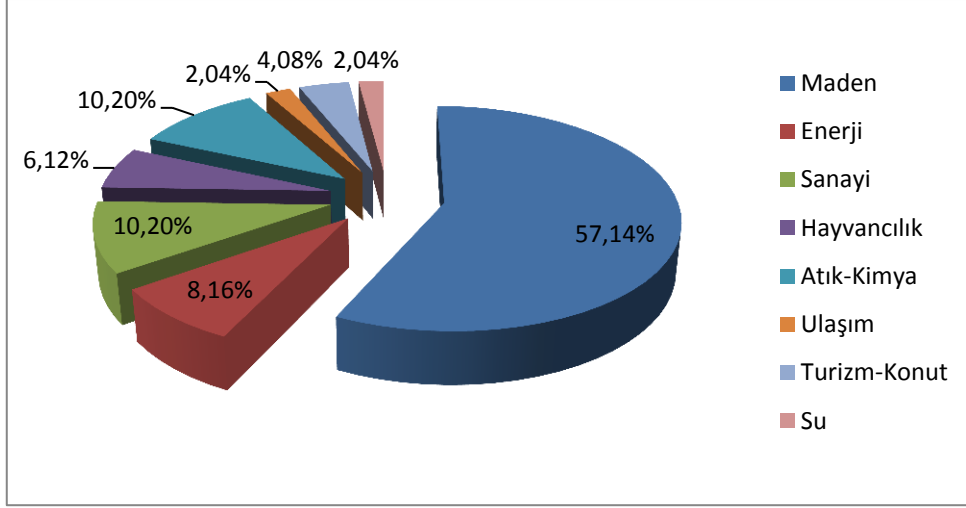
Çizelge F.1 – Niğde İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2014 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (İl Müdürlüğü, 2014)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Hayvancılık	Atık-Kimya	Ulaşım	Turizm-Konut	Su	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	28	4	5	3	5	1	2	1	49
ÇED Olumlu Kararı	2	-	-	-	-	-	-	-	2

Grafik F.1 – Niğde İlinde 2014 Yılında ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (İl Müdürlüğü, 2014)

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

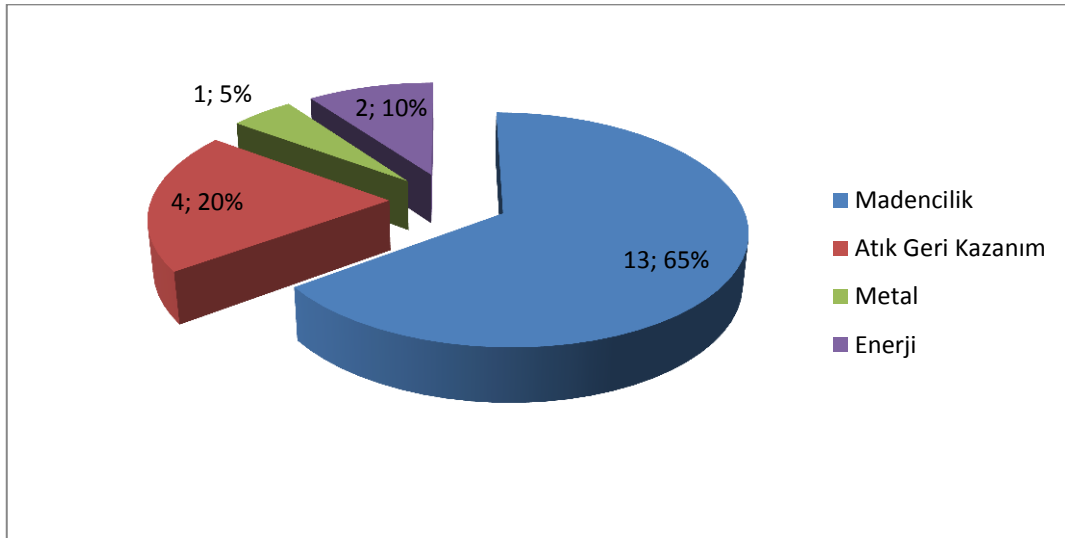

Grafik F.2 – Niğde İlinde 2014 Yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (İl Müdürlüğü, 2014)

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

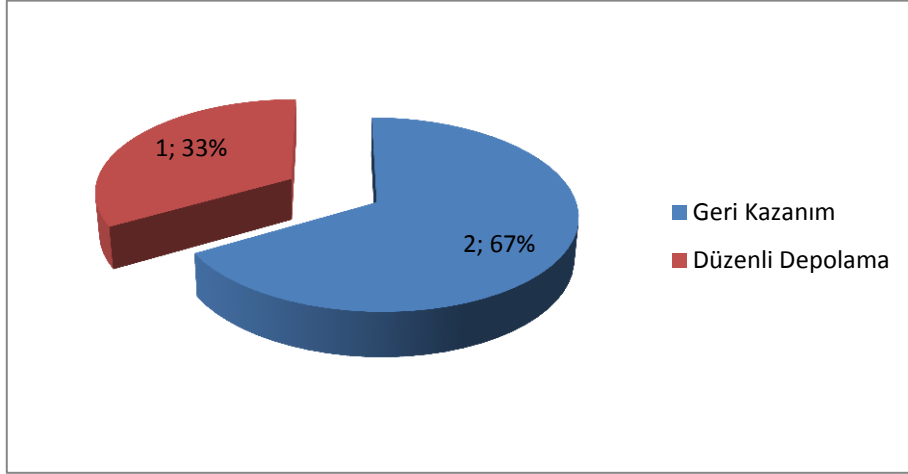
Çizelge F.2 – Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (İl Müdürlüğü,2014)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	3	17	20
Çevre İzni Belgesi	0	17	17
Çevre İzni ve Lisans Belgesi	3	1	4
TOPLAM	6	35	41

Grafik F.3 – Niğde ilinde 2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (İl Müdürlüğü,2014)

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Grafik F.4- Niğde ilinde 2014 Yılında Verilen Lisansların Konuları (İl Müdürlüğü,2014)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

2014 Yılında, 48 adet ÇED Gerekli Değildir Belgesi, 2 adet ÇED Olumlu Kararı, 20 tesise Geçici Faaliyet Belgesi, 17 tesise Çevre İzni, 4 tesise Çevre İzin ve Lisansı verilmiştir.

Kaynaklar

İl Müdürlüğü çalışmaları

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

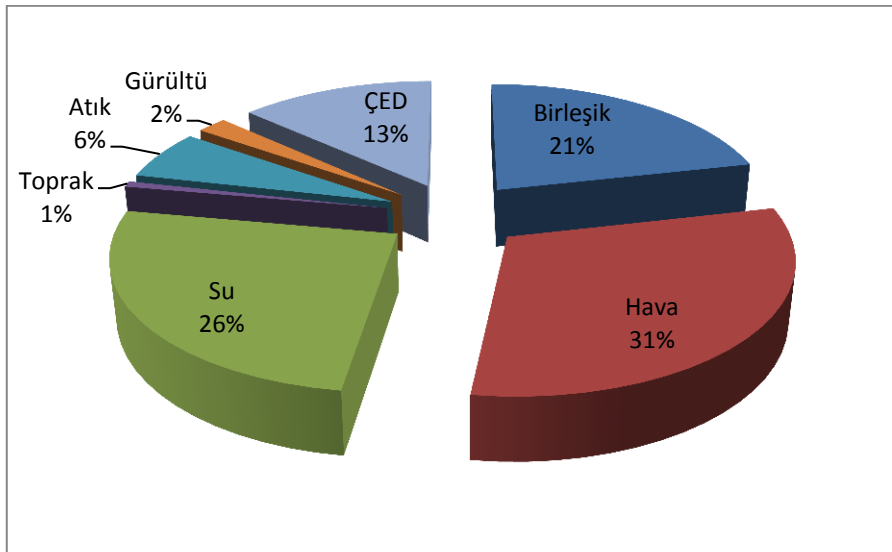
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde il müdürlüğümüz tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

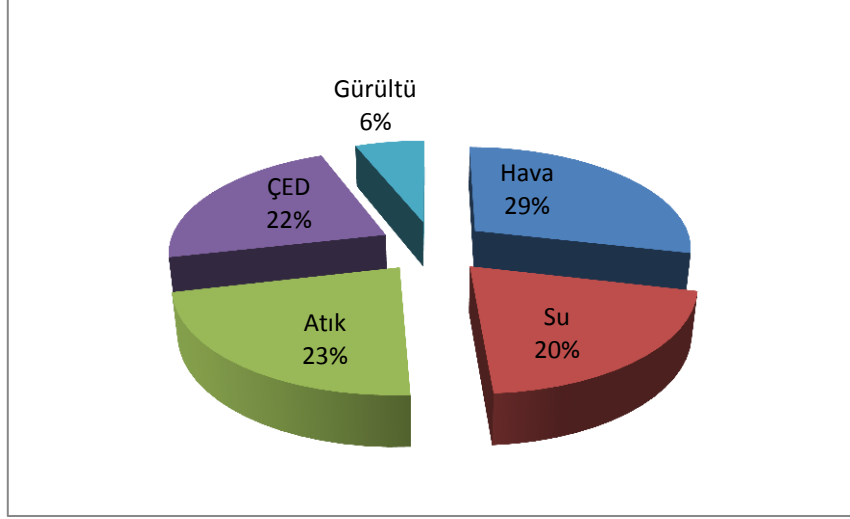
Çizelge G.1 - Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (İl Müdürlüğü,2014)

Denetimler	Birleşik	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimya-sallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarjı	ÇED	İzin	Toplam
Planlı denetimler	30	43	36	1	9	0	3	0	18	0	140
Ani (plansız) denetimler	0	36	26	0	28	0	8	0	28	0	126
Genel toplam	30	79	62	1	37	0	11	0	46	0	266

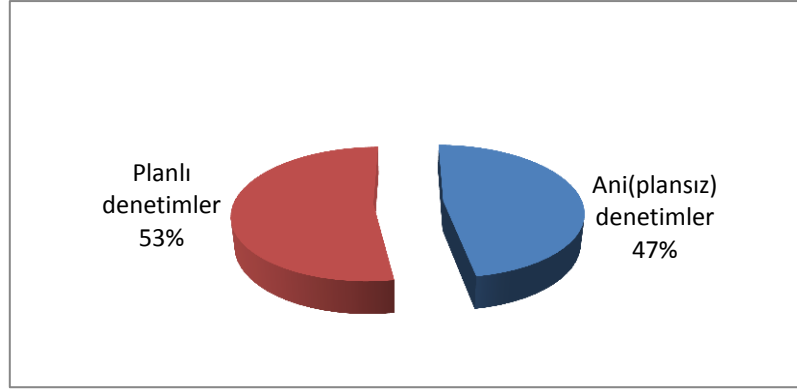

Grafik G.1 - Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (İl Müdürlüğü,2014)

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

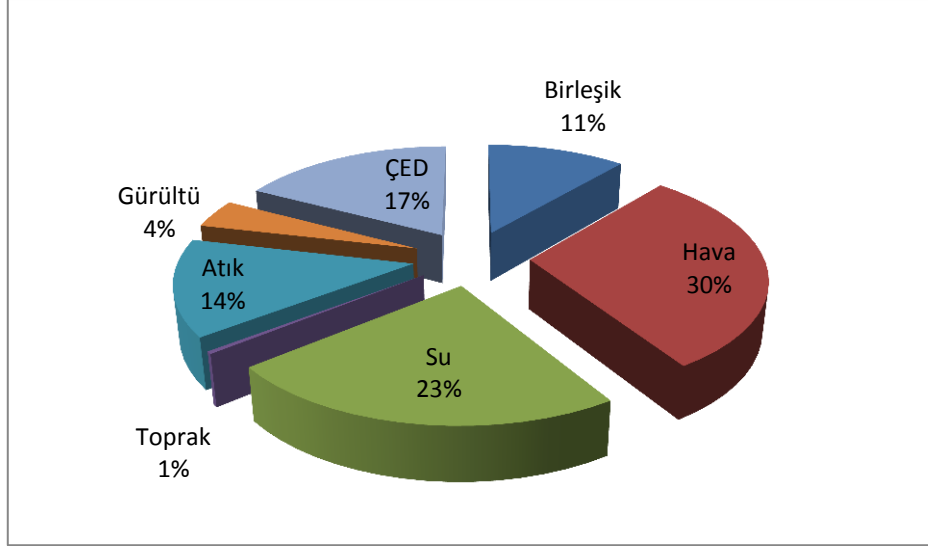

Grafik G.2 – Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (İl Müdürlüğü,2014)

Grafik G.3– Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (İl Müdürlüğü,2014)

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

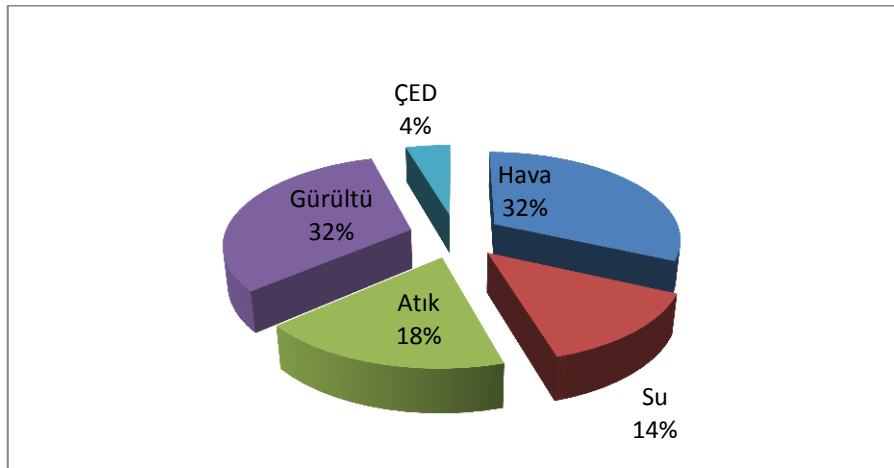

Grafik G.4– Niğde ilinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (İl Müdürlüğü)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.2 – Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (İl Müdürlüğü,2014)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	8	14	0	10	0	17	4	53
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	8	14	0	10	0	17	4	53
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	-	100	-	100	100	100

Grafik G.5 – Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (İl Müdürlüğü,2014)

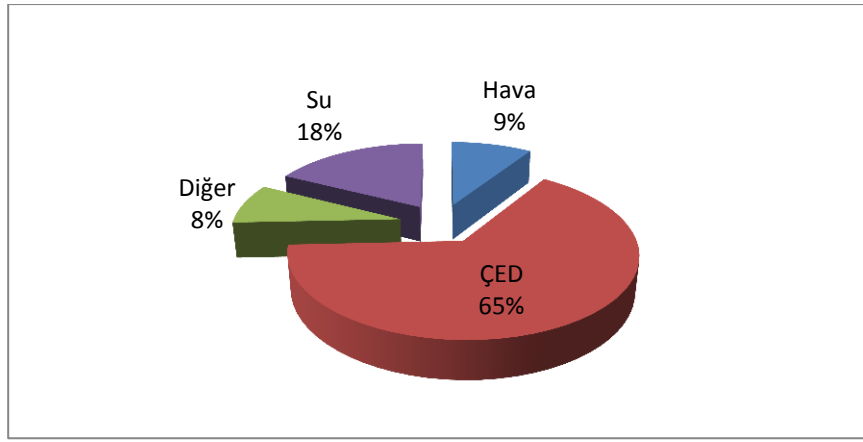

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.3 – Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (İl Müdürlüğü)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	55.392	105.587	0	0	0	0	392.263	49.267	602.509
Uygulanan Ceza Sayısı	9	1	0	0	0	0	7	1	18

Grafik G.6 – Niğde ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (İl Müdürlüğü,2014)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2014 yılında, ÇED kararı alınmaksızın faaliyete başlanması nedeniyle, 2 adet faaliyet durdurma kararı verilmiştir.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

İl Müdürlüğü çalışmaları

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

Müdürlükçe Yapılan Eğitimler ve Diğer Çalışmalar

- Öğrenciler ve halkın katılımlarıyla Bor Caddesinde Çevre Yürüyüşü yapılmıştır.
- 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında, Müdürlüğümüzce "Çevrenin Korunması" ve "Hayalimdeki Çevre" konulu Resim Yarışmaları düzenlenmiştir. Dereceye giren öğrencilere ödül olarak bisiklet verilmiştir.
- Milli Eğitim Müdürlüğü okullarında 50 adet atık pile 1 top fotokopi kağıdı kampanyası yapılmış ve okullara 11.600 adet atık pil karşılığı toplamda 232 top A4 fotokopi kağıdı dağıtılmıştır.

Resim H.1 5 Haziran Çevre Günü Resim Ödül Takdimi

Resim H.2 5 Haziran 2013 Çevre Günü Yürüyüşü

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

04.06.2014 tarihinde 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında, Kemal Aydoğan İlkokulu ve Selçuk İlkokulunda, Çevre Duyarlılığı konulu Çevre Eğitimi verilmiştir.

Resim H.3 Çevre Eğitimi

5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında Müdürlüğümüz Toplantı Salonunda, hastanelerde tıbbi atık taşıma konusunda görevli personellere yönelik Tıbbi Atık Eğitimi verilmiştir.

Resim H.4 Tıbbi Atık Eğitimi

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER**1. GENEL****1.1. NÜFUS**

NÜFUS									
GÖSTERGE: Nüfus artış hızı									
TANIM: Belirli bir dönemde, İl için nüfus büyüklüğünün ortalama yıllık artışıdır.									
Önerilen Kaynak: TÜİK									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2014 dönemi İl nüfus artış hızı (%), Nüfus yoğunluğu (kişi/km ²)									
Durum ve eğilimler;									
Veri formatı									
Yıllar	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2005
Nüfus (Kişi)									
Nüfus Artış Hızı (‰)									
Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nüfus (Kişi)		331.677	338.447	339.921	337.931	337.553	340.270	343.658	343.898
Nüfus Artış Hızı (‰)			20,2	4,3	-5,9	-1,1	8	9,9	0,5
Kaynak: TÜİK									
Değerlendirme ve Sonuçlar									
2014 yılı verilerine göre toplam nüfus 77.695.904 kişi, nüfus artış hızı ise %11,5'tir.									
Toplam nüfus artmaya devam etmektedir. Nüfusun kentsel alanlarda yoğunlaşması, bu alanlarda çevre üzerinde baskının artması anlamına gelmektedir.									

NÜFUS		
GÖSTERGE: Kentsel nüfus oranı		
TANIM: Belirli bir tarihte kentsel alan olarak tanımlanmış 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfus içindeki oranıdır.		
Önerilen Kaynak: TÜİK		
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2014 dönemi yıllık (1927, 1950 ve 1980 yılları da olacak şekilde) kırsal ve kentsel nüfus oranı (%), Türkiye geneli oranlarıyla karşılaştırılması		
Durum ve eğilimler:		
Veri formatı		
	İl ve İlçe Merkezleri (%)	Belde ve Köyler (%)
1927		
1950		
1980		
1990		
2000		
2010	48,3	51,7
2011	50,0	50,0
2012	50,9	49,1
2013	52,9	47,1
2014	49,21	50,79
Kaynak: TÜİK		
Değerlendirme ve Sonuçlar		
Hızlı kentleşme ile birlikte sosyal, ekonomik, demografik ve çevresel sorunlar ortaya çıkmıştır. Plansız kentleşme ve gecekondulaşma ile hizmet sunumu bakımından sorunlu kentler oluşmuş ve çevre sorunları hızla büyümüştür. Ülkemizde artan kentsel nüfus oranına paralel olarak kentlerde yaşanan çevre		

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

sorunlarının da artması olasılığı vardır. İlimiz dahilinde ki kentsel nüfus oranı ilçe merkezlerindeki ve belde ile köylerde hemen hemen aynı orandadır.

1.2 SANAYİ

SANAYİ							
GÖSTERGE: Sanayi Bölgeleri							
TANIM: Sanayinin belli alanlarda yapılmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek gibi amaçlarla mal ve hizmet üretim bölgeleri olarak hizmet sunmayı amaçlayan organize sanayi bölgeleri vb. sanayi bölgelerinin sayısının, toplam alanlarının ve ildeki planlı sanayileşme oranının zaman serisinde ifade edilmesidir.							
Önerilen Kaynak: Sanayi İl Müdürlükleri, İl Sanayi Odası							
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde bulunan sanayi kuruluşlarının sayısı, sektörlerine göre sanayi bölgelerinin (Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Endüstri İhtisas Bölgesi ilan edilmiş alanlar, Büyük Sanayi Siteleri vb.) sayısı, kapasitesi, alanı (ha), OSB ve diğer sanayi alanlarında yer alan sanayi kuruluşlarının sayısının ildeki tüm sanayi kuruluşları sayısına oranı (%)							
Durum ve eğilimler;							
ADI	Faaliyete Başladığı Yıl	Toplam Alanı (hektar)	Toplam İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı	Mevcut İstihdam
Niğde-Merkez	1977	55.450	176	141	35	80.11	486
Niğde-Bor	1985	32.520	260	195	65	75.00	513
Niğde-Ata	1993	119.129	379	330	49	87.07	1876
Niğde-Altunhisar	2011	2	20	20	0	100	29
Niğde OSB	1985	406	114	109	5	94	4500
Bor Deri ve Karma OSB		140	108	103	5	95	1500
Kaynak: Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü							
Değerlendirme ve Sonuçlar.							
OSB Bilgileri:							
İlimizde Niğde Organize Sanayi Bölgesi ve Niğde-Bor Karma Organize Sanayi Bölgesi olmak üzere 2 tamamlanmış OSB bulunmakta olup gelişimlerine devam etmektedir.							

SANAYİ							
GÖSTERGE: Madencilik							
TANIM: Bu gösterge, İlde yer alan farklı ruhsatlandırma grubuna göre verilen bir yılda kayıt altına alınmış maden ocakları, zenginleştirme tesisleri ve depolama alanlarının miktarının yıllara göre değişimini gösterir. Tesislerin isim bazında listelenmesine gerek olmayıp, farklı ruhsatlandırma grubuna göre sayı ve alanların değişiminin belirtilmesi gerekmektedir.							
Önerilen Kaynak: İl Özel İdare, MİGEM							
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Türlerine göre maden ocağı ve tesisi sayısı, alanları (ha) ve yıllara göre değişimleri (%)							

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Durum ve eğilimler; 3213 sayılı Kanuna bağlı I (a) Grubu Uygulama Yönetmeliğine göre İl Özel İdarece ruhsatlandırılan kum-çakıl ocakları;

2014 yılı içinde 30.28 hektar alanda 6 adet kum-çakıl ocağı ruhsatı verilmiştir.

Kaynak: İl Özel İdare

Değerlendirme ve Sonuçlar.

2004-2014 yılları arasında ruhsatlandırılan 44 ocağın, 6 tanesi 2014 yılında ruhsatlandırılmıştır.

2. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

GÖSTERGE: Sıcaklık

TANIM: Gösterge, ildeki yıllık ortalama sıcaklık değişimi ve Türkiye ortalamalarıyla karşılaştırılmasını ifade etmektedir.

Önerilen Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2014 yılları arası yıllık ortalama sıcaklık değerleri (°C), Türkiye Ortalama Değerleri

Durum ve eğilimler;

Yılı	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
İlin ort. sıcaklık	11,3	10,5	9,8	10,4	10,6	10,1	9,9	10,7	11,3	11,9	11,0	11,5	10,0	10,1	10,8	10,9
Yılı	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
İlin ort. sıcaklık	11,2	10,5	10,4	11,1	10,5	10,8	8,6	10,4	12,1	11,2	12,1	10,6	12,1	12,4	10,7	12,9
Yılı	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
İlin ort. sıcaklık	11,0	11,5	11,7	11,8	11,8	12,0	11,5	12,0	14,1	10,8	12,1	11,8	13,1			

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ																
GÖSTERGE: Yağış																
TANIM: Birim alana düşen ortalama yağış miktarının zaman serisinde ifade edilmesidir.																
Önerilen Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü																
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2014 yılları arası yıllık ortalama yağış miktarları (kg/m ²)																
Durum ve eğilimler;																
Yılı	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Ortalama (kg/m²)	192,9	341,3	236,3	192,9	207,5	308,9	345,1	337,2	349,7	350,3	343,7	386,9	281,1	334,6	251,8	367,1
Yılı	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ortalama (kg/m²)	323,1	454,8	439,6	203,2	288,1	356,6	349,2	216,6	278,8	399,3	323,7	364,6	386,8	312,7	339,5	328,0
Yılı	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
Ortalama (kg/m²)	406,4	327,6	250,1	279,4	317,0	351,4	312,4	460,8	483,3	462,4	388,5	311,6	363,0			
Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü																
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimiz yıllık ortalama yağış miktarı olarak Türkiye ortalamasının altındadır.																

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ										
GÖSTERGE: Deniz suyu yüzey sıcaklığı										
TANIM: Bu gösterge, deniz suyu yüzey sıcaklığının 1975'ten bu yana yıllık değişimini ifade eder.										
Önerilen Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Denize kıyısı olan iller için 1975'ten bu yana uzun yıllar ortalama deniz suyu yüzey sıcaklığı değerleri (°C)										
Durum ve eğilimler;										
Veri formatı										
	1975	.....	.....	.....	.....	2010	2011	2012	2013	.....
Yıllık Ortalama										
Kaynak:										
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.										

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

3.HAVA KALİTESİ

HAVA KALİTESİ
GÖSTERGE: Hava Kirleticileri
TANIM: Bu gösterge; havadaki SO ₂ ve PM ₁₀ konsantrasyon miktarını göstermektedir. (SO ₂ yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirlenici, boğucu, renksiz ve asidik gazdır. Partikül maddeler, gaz halindeki emisyonların kimyasal dönüşümü ve yığın halinde şekillenmesi ile oluşur. 5-10 mikrometre çaplı partiküller, asılı partikül olarak tanımlanır. Genel olarak heterojen karışımları içerir ve karakteristikleri bir yerden bir başka yere önemli değişiklik gösterir. Çapı 10 mikrometre altındaki partiküller maddelere PM ₁₀ denir.)
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde oluşan SO ₂ ve PM ₁₀ miktarları ortalamalarının yıllara göre değişimi ve yıllık olarak aşım gün sayısı değişimi (İldeki ölçüm istasyonlarının kurulma tarihinden itibaren)
Durum ve eğilimler; Hava kalitesinin korunması amacıyla İlimiz Selçuk Mahallesi Meteoroloji Müdürlüğü bahçesinde bir sabit ölçüm istasyonu kurulmuştur. Hava kirliliği ölçümleri sürekli yapılmakta ve www.havaizleme.gov.tr adlı internet sitesinde saatlik olarak yayınlanmaktadır. 2012 yılı ortalamaları PM10 80 µg/m ³ , SO ₂ 8 µg/m ³ 2013 yılı ortalamaları PM10 72 µg/m ³ , SO ₂ 8,6 µg/m ³ ’dür. 2014 yılı ortalamaları PM10 68 µg/m ³ , SO ₂ 6 µg/m ³
Kaynak: İl Müdürlüğü
Değerlendirme ve Sonuçlar.

4. SU-ATIKSU

SU-ATIKSU																																																																													
GÖSTERGE: Su Kullanımı																																																																													
TANIM: Bu gösterge belediye, sulama, içme ve kullanma, sanayi olmak üzere sektörel bazda kaynaklardan çekilen toplam su miktarını gösterir.																																																																													
Önerilen Kaynak: DSİ, TÜİK																																																																													
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:																																																																													
Durum ve eğilimler;																																																																													
Veri Formatı																																																																													
<table border="1"><thead><tr><th rowspan="2"></th><th colspan="2">.....</th><th colspan="2">2004</th><th colspan="2">2008</th><th colspan="2">2012</th><th colspan="2">2014</th><th colspan="2">....</th></tr><tr><th>m³</th><th>%</th><th>m³</th><th>%</th><th>m³</th><th>%</th><th>m³</th><th>%</th><th>m³</th><th>%</th><th></th><th></th></tr></thead><tbody><tr><td>Toplam</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Sulama</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>İçme-Kullanma</td><td></td><td></td><td>22.851.000</td><td></td><td>21.692.000</td><td></td><td>29.910.000</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Sanayi</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>		.....		2004		2008		2012		2014		....		m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%			Toplam													Sulama													İçme-Kullanma			22.851.000		21.692.000		29.910.000						Sanayi												
		.....		2004		2008		2012		2014		....																																																																	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%																																																																			
Toplam																																																																													
Sulama																																																																													
İçme-Kullanma			22.851.000		21.692.000		29.910.000																																																																						
Sanayi																																																																													
Kaynak:																																																																													
Değerlendirme ve Sonuçlar.																																																																													

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

SU-ATIKSU						
GÖSTERGE: Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları						
TANIM: Belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu temin edilen baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve gölet olmak üzere çekilen suyun kaynaklarına göre oranını ifade etmektedir.						
Önerilen Kaynak: TÜİK						
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde 1990 ve sonrasında, baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve göletlerden çekilen su miktarı, toplam çekilen su miktarı, (%)						
Durum ve eğilimler;						

YILI	İçme ve kullanma suyu Şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%)	Belediyeler tarafından çekilen su miktarı (Bin m3/yıl)	Belediyelerde kişi başı çekilen günlük su miktarı (litre/kişi-gün)	Belediyeler tarafından arıtılan içme ve kullanma suyu miktarı (Bin m3/yıl)	İçme suyu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (%) (1)	Belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılan su miktarı (m3/yıl)
2004	97	22.851	238	-	-	7.695.391
2006	100	23.445	239	355	2	12.326.081
2008	100	21.692	221	725	3	13.909.825
2010	97	23.754	241	-	-	12.320.228
2012	99	29.910	292	-	-	12.912.115
Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (%)						
	Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet	
2008	-	78,8	21,2	-	-	
2009	-	85,5	14,5	-	-	
2012	-	87,5	12,5	-	-	
Değerlendirme ve Sonuçlar.						

SU-ATIKSU					
GÖSTERGE: Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler					
TANIM: Bu gösterge atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren belediye sayısını ve atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfusun yüzdeler oranını ifade eder.					
Önerilen Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfus, tüm il nüfusu, oranları (%)					

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Durum ve eğilimler;

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Atıksu Arıtma Tesisleri ile Hizmet Veren Belediye Sayısı							6	6	6
Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)							42	55	52

Kaynak: TÜİK

Değerlendirme ve Sonuçlar.

SU-ATIKSU

GÖSTERGE: Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayıları ve nüfusu

TANIM: Bu gösterge 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)

Önerilen Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)

Durum ve eğilimler;

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı							10	31	29
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)							70	73	76

Kaynak: TÜİK

Değerlendirme ve Sonuçlar.

SU-ATIKSU

GÖSTERGE: Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı

TANIM: Bu gösterge yıllar itibarıyla sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan atıksu miktarları, atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren sanayi bölgeleri ve oluşan atıksuyun arıtılma oranını ifade eder.

Önerilen Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ildeki sanayi bölgelerinden ve diğer sanayiden kaynaklanan atıksu miktarı, arıtma tesisi sayısı ve arıtılan atıksuyun kısmının toplam atıksu miktarına oranı (%)

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Durum ve eğilimler;

Sanayi Kaynaklı olarak Niğde OSB Atıksu Arıtma Tesisi ve Bor Karma OSB Atıksu Arıtma Tesisi bulunmaktadır.

2014 yılı Atıksu Miktarı:

Niğde OSB: 413.600 m³

Bor Karma OSB: 292.000 m³

Değerlendirme ve Sonuçlar.

5. ARAZİ KULLANIMI

ARAZİ KULLANIMI

GÖSTERGE: Arazi Kullanımı

TANIM: Bu gösterge CORINE Arazi Örtüsü kategorilerine göre göreceli arazi örtüsü dağılımını gösterir.

Önerilen Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:1990, 2000 ve 2006 yılları arazi kullanımlarının miktarı (ha) ve değişim oranı (%).

Durum ve eğilimler;

Veri Formatı

Arazi Sınıfı	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ						ALANDA ARTIŞ(+) /AZALIŞ (-) Ha
	2000		2006		2014		
	ha	%	ha	%	ha	%	
1. Yapay Bölgeler	11.467	1,47	12.303	1,57	12.303	1,57	
2. Tarımsal Alanlar	321.576	41,25	321.534	41,25	275.783	33,06	-
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	369.679	47,42	368.961	47,33	315.164	40,43	-
4. Sulak Alanlar	838	0,1	838	0,1	838	0,1	
5. Su Yapıları	317	0,04	241	0,03	241	0,03	
TOPLAM	703.877		703.877		604.329		

Değerlendirme ve Sonuçlar.

6. TARIM

TARIM

GÖSTERGE: Kişi Başına Tarım Alanı

TANIM: Toplam ekilebilir tarım arazisinin, toplam nüfusa oranı olarak ifade edilir.

Önerilen Kaynak: TÜİK

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Ekilebilir arazi toplamı (ha) ve toplam nüfus (kişi), kişi başına tarım arazisi (ha/kişi)

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Durum ve eğilimler;

Yıllar	Toplam işlenen tarım alanı	Ekilen	Nadas
2009	234.803	153.669	75.810
2010	237.690	159.488	72.753
2011	240.606	162.477	72.578
2014	278.613	196.652	81.961

Kaynak: TÜİK

Değerlendirme ve Sonuçlar.

TARIM

GÖSTERGE: Kimyasal Gübre Tüketimi

TANIM: Tarımsal alanlarda kullanılan gübre miktarını ve hektar başına kullanılan mineral azot, fosfor ve potas miktarını gösterir.

Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TÜİK

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam gübre tüketimi (ton), toplam tarımsal alan (ha), hektar başına kullanılan gübre ve mineral azot, fosfor ve potas miktarı (ton/ha) ve yıllar itibariyle değişimi

Durum ve eğilimler;

İlimizde 176.712 Hektar alanda kimyasal gübre kullanılarak tarımsal faaliyet gerçekleştirilmiş, kullanılan toplam saf madde miktarı 125.724 tondur. Bunun 93.934 tonu azot, 28.701 tonu fosfor ve 3.089 tonu da potastır.

EKİLİŞ SAHASI (Ha.)	GÜBRELENEN SAHA (Ha.)	AZOTLU (% 21 N) (Ton)	FOSFORLU (% 17 P2 O) (Ton)	POTASLI (% 50 K2 O5) (Ton)	HEKTAR BAŞINA KULLANILAN GÜBRE MİKTARI (Ton/Ha)	TOPLAM (Ton)
196.652	176.224	92.586	35.013	4.082	0,747	131.681

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizde kimyasal gübreler ağırlıklı olarak sulu alanlarda üretimi yapılan hububat (buğday, arpa) sanayi bitkileri (patates, şekerpancarı, ayçiçeği) yemeklik baklagil (kuru fasulye) ve yem bitkileri (yonca, s. mısır) sebze ve meyve üretiminde kullanılmaktadır.

TARIM

GÖSTERGE: Tarım İlacı Kullanımı

TANIM: Toplam tarım ilacı kullanımını (ton birimiyle aktif bileşen) ve hektar başına düşen tarım ilacı miktarıdır.

Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TÜİK

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam tarım ilacı tüketimi (ton), toplam tarımsal alan (ha), hektar başına düşen tarım ilacı (ton/ha) ve yıllar itibariyle değişimi

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Durum ve eğilimler;

İlimizde 196.652 Hektar alanda Tarım İlacı kullanılarak tarımsal faaliyet gerçekleştirilmiş, kullanılan toplam tarım ilacı miktarı 215,3 tondur. Hektar başına düşen tarım ilacı miktarı 1,10 kg'dır.

Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizde tarım ilaçları kullanımını ağırlıklı olarak sulu alanlarda üretimi yapılan; tarla bitkileri (patates, kurufasulye, vb) meyve ürünleri (elma, kiraz vb.) ile sebze ürünlerinde (lahana, domates vb.) kullanılmaktadır.

TARIM

GÖSTERGE: Organik Tarım

TANIM: Toplam kullanılan tarımsal alanın oranı olarak organik tarım alanı (organik olarak ekilen mevcut alanların ve organik tarıma geçiş sürecinde olan alanların toplamı) payıdır.

Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri

Kullanılan Veri ve Göstergeler Birimi: Organik alanların toplam alanı (ha), Toplam tarım alanına oranı (%), Türkiye toplam organik tarım alanı içerisindeki oranı (%), Organik Tarım Alanında Toplam Üretim Miktarı (ton)

Durum ve eğilimler;

2014 yıl itibariyle 1.378,19 ha alanda organik tarım üretimi yapılmıştır. Bu alanın toplam tarımsal alan olan 275.783 ha oranı ise % 0,50 dir.

Yıllar	Toplam Üretim		Üretim Miktarı	
	Alan (1000 ha)	Artış* (%)	Miktar (1000 ton)	Artış* (%)
2002	-	-	-	-
2003	-	-	-	-
2004	-	-	-	-
2005	0,5685	-	13,404	-
2006	0,4082	-	11,245	-
2007	0,5310	-	26,015	-
2008	0,8053	-	29,140	-
2009	0,8024	-	20,926	-
2010	1,2376	-	16,094	-
2011	0,7936	-	26,902	-
2012	0,9254	-	35,744	-
2013	1,1841	-	27,460	-
2014	1,3782	16	15,234	% - 45

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

*Artışlar organik üretimin kayıt altına alınmaya başladığı 2005 yılı baz alınarak hesaplanmıştır.2014 yılında organik tarım üretiminde, geçiş sürecinde üretilen ürünler dikkate alınmadığından üretim miktarı düşmüştür.

Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizde 2005 Yılından itibaren organik tarım faaliyetleri 568,5 ha alanda başlamış, yıllar itibariyle üretim alanlarında artış ve azalışlar meydana gelmiş, 2014 yıl itibariyle 1.378,2 ha alanda üretim yapılmıştır. Bu alanın toplam tarımsal alan olan 275.783 ha oranı ise % 0,5 dir.

7. ORMAN

ORMAN

GÖSTERGE: Ormanlık Alanlar

TANIM: Orman alanlarının toplam büyüklüğünü ve yıllara göre değişimini ifade eder.

Önerilen Kaynak: Orman Bölge Müdürlükleri

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki toplam orman alanı (ha), yıllık değişimi (ha/yıl), Orman vasfına göre dağılımı (%), ağaç türleri, sayıları ve oranları (sayı, %)

Durum ve eğilimler;

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ						ALANDA ARTIŞ YA DA AZALIŞ
	1990		2000		2014		
	Hektar	%	Hektar	%	Hektar	%	
Orman ve Yarı Doğal Alanlar	41.596	6,3	50.954	7,7	51.129	7,8	9.970

Niğde İlinde 1990 yılında Ormanlık Alan miktarı 41.596 ha iken 51.129 ha olarak 9.533 ha artış sağlanarak Ormanlık Alanlarımız % 22 artmıştır.

Durum ve Eğilimler

İldeki toplam ormanlık alanımız 51.129 hektar olup ilimizin %7,8 i ormanlık alandan oluşmaktadır.

Bu alanın;

%15,7 Kızılcım, %46 Karaçam, %22,5 Gökmar, %14 Sedir, %1,1 Ardıç,%0,6 Meşe, %0,1 diğer yapraklılar

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizde ağaçlandırma, toprak muhafaza ve rehabilitasyon, mera ıslahı, havza ıslahı çalışmalarıyla toprak, su, bitki dengesi sağlanarak Orman varlığının artması sağlanmaktadır.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

8. BALIKÇILIK

BALIKÇILIK																																													
GÖSTERGE: Balıkçılık																																													
TANIM: Her yıl, denizlerde avcılığı yapılan balıklar (denize kıyısı olan iller için), kabuklu deniz ürünleri ve yumuşakçalar ile iç sularda avlanan tatlı su ürünleri ile yetiştiricilik ürünleri olmak üzere üretilen balık miktarını gösterir. Üretime ilişkin veri yakalandığı zamanki ağırlığı olan canlı ağırlık ile ifade edilir.																																													
Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri																																													
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Kıyı şeridi uzunluğu (km), deniz alanı ve iç su alanı (ha), Su ürünleri üretimi (bin ton) ve yıllara göre değişimi (%), Balık türlerinin dağılımı (%)																																													
Durum ve eğilimler; İlimizde alabalık üretimi yapan 8 adet işletme mevcut olup, 2014 yılı itibariyle üretim kapasiteleri aşağıda cetvel şeklinde verilmiştir.																																													
<table border="1"><thead><tr><th></th><th></th><th>Ürün Türü</th><th>Üretim Kapasitesi (ton)</th></tr></thead><tbody><tr><td>Toplam</td><td></td><td>Alabalık</td><td>177</td></tr><tr><td rowspan="8">BALIKÇILIK TESİSLERİ</td><td>AKPINAR</td><td>Alabalık</td><td>13</td></tr><tr><td>ALİHOCA</td><td>Alabalık</td><td>15</td></tr><tr><td>AMCABEY</td><td>Alabalık</td><td>20</td></tr><tr><td>DEMİRKAZIK</td><td>Alabalık</td><td>17</td></tr><tr><td>ECEMİŞ</td><td>Alabalık</td><td>48</td></tr><tr><td>DOKUZGÖZ</td><td>Alabalık</td><td>15</td></tr><tr><td>DÖNMEZ</td><td>Alabalık</td><td>29</td></tr><tr><td>KOYUNCU</td><td>Alabalık</td><td>20</td></tr></tbody></table>															Ürün Türü	Üretim Kapasitesi (ton)	Toplam		Alabalık	177	BALIKÇILIK TESİSLERİ	AKPINAR	Alabalık	13	ALİHOCA	Alabalık	15	AMCABEY	Alabalık	20	DEMİRKAZIK	Alabalık	17	ECEMİŞ	Alabalık	48	DOKUZGÖZ	Alabalık	15	DÖNMEZ	Alabalık	29	KOYUNCU	Alabalık	20
		Ürün Türü	Üretim Kapasitesi (ton)																																										
Toplam		Alabalık	177																																										
BALIKÇILIK TESİSLERİ	AKPINAR	Alabalık	13																																										
	ALİHOCA	Alabalık	15																																										
	AMCABEY	Alabalık	20																																										
	DEMİRKAZIK	Alabalık	17																																										
	ECEMİŞ	Alabalık	48																																										
	DOKUZGÖZ	Alabalık	15																																										
	DÖNMEZ	Alabalık	29																																										
	KOYUNCU	Alabalık	20																																										
YILLAR	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014																																	
İçsu Avcılığı (ton)																																													
Deniz Balıkları Avcılığı (ton)																																													
Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)																																													
Yetiştiricilik Ürünleri (ton)	300	208	182	186	155	150	145	145	148	177	177	177																																	
Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü																																													
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimizde kültür balıkçılığı alabalık üretimi şeklinde yapılmakta olup, toplam 8 işletme daha çok doğal su kaynaklarının bulunduğu Çamardı ve Ulukışla ilçesinde yoğunlaşmıştır.																																													

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

9. ALTYAPI VE ULAŞTIRMA

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA											
GÖSTERGE: Karayolu ve Demiryolu Ağı											
TANIM: İldeki toplam karayolu (otoyollar, devlet yolları, il yolları) ve demiryolu gelişimi ve uzunluğunu ifade eder.											
Önerilen Kaynak: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bölge Müdürlükleri											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre karayolu ve demiryolu uzunlukları (km)											
Durum ve eğilimler;											
Veri Formatı											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Karayolu Ağ Uzunluğu (km)				1969	1956	2338	2338	2446	2446	2567	
Demiryolu Ağ Uzunluğu (km)				162	162	162	161	161	161	161	
Değerlendirme ve Sonuçlar.											
<p>İlimiz, yurdumuzun güneyini, İç Anadolu, Kuzey ve Batı Anadolu'ya bağlayan önemli demir yolu ve karayollarının kavşak noktasıdır. Çevre illeri olan Adana, Mersin, Kayseri, Konya, Nevşehir, Aksaray illeriyle karayolu; Adana, Kayseri ve Konya İlleri ile de demiryolu bağlantısı vardır. İl Merkezi ve tüm İlçeleri arasında karayolu, Bor ve Ulukışla İlçeleriyle ayrıca demiryolu ulaşımı vardır. İl sınırları içindeki Karayolları ağına uzunluğu 454 Km demiryollarının uzunluğu ise 150 km' dir.</p> <p>1.543 km uzunluğundaki köy ve ünite yollarının %51'ini oluşturan 792 km'lik bölümü asfalt, 628 km'lik bölümü (%41) stabilize, 46 km'lik bölümü (% 3) tesviyeli, 77 km ise (%5) ham yoldur.</p>											

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA								
GÖSTERGE: Motorlu Kara Taşıtı Sayısı								
TANIM: İldeki, Otomobil (arazi taşıtı dahil), Minibüs, Otobüs, Kamyonet, Kamyon, Motosiklet, Özel Amaçlı Taşıtlar, Yol ve İş Makinaları ve Traktör toplamından ibaret motorlu kara taşıtı sayısını ifade eder								
Önerilen Kaynak: TÜİK								
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre motorlu kara taşıtı sayısı, taşıt kategorileri ve toplam araç sayısı içerisindeki oranları (%), İldeki kişi başına düşen araç sayısı								
Durum ve eğilimler;								
Toplam	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Motosiklet	Özel Amaçlı Taşıtlar	Traktör
85.639	34.749	1.671	931	13.482	5.346	14.202	192	15.066
Kaynak: TÜİK								
Değerlendirme ve Sonuçlar.								

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

10. ATIK

ATIK												
GÖSTERGE: Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı												
TANIM: Bu gösterge, il içinde, belediyeler tarafından ya da belediyeler adına toplanan katı atıkların miktarı ve düzenli depolama oranını ifade eder. Belediye atıklarının en önemli miktarı haneler tarafından üretilen atıklardır. Ayrıca alım-satım ve ticaret kuruluşları, ofis binaları, kurum ve küçük işyeri atıklarını da kapsamaktadır												
Önerilen Kaynak: TÜİK												
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık olarak belediyelerce ya da belediye adına toplanan katı atıklar (Ton), Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton) ve oranı (%)												
Durum ve eğilimler;												
Yıl	Toplam		Belediye Çöplüğü		Açıkta Yakma		Dereye ve Göle Dökme		Gömme		Diğer	
	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)
2010	48	116.782	39	112.003	6	1.180	3	2.720	1	77	3	802
2012	49	120.014	47	118.704	2	738	-	-	-	-	1	572
<p>Niğde Belediyesi mücavir alanları içerisinde, işletme, mesken, kurumlardan cadde ve sokaklardan günlük yaklaşık 150 ton katı atık toplanmaktadır. Hali hazırda Niğde ili içerisinde çıkan katı atıklar Düzenli depolama yöntemi ile şehir merkezine 7 km mesafede bulunan Hıdırlık mevkii Düzenli Depolama tesisine taşınmaktadır. Düzenli Depolama Tesisi tamamlanmış olup 2013 yılı içerisinde faaliyete alınmıştır, vahşi depolama alanı için Rehabilitasyon projesi hazırlanmış olup 2014 Haziran ayı içerisinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulmuştur.</p>												
Değerlendirme ve Sonuçlar.												

ATIK												
GÖSTERGE: Katı Atıkların Düzenli Depolanması												
TANIM: İldeki katı atık tesisi sayısı ve hizmet verilen nüfus oranını ifade eder.												
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü												
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki katı atık tesis sayısı, katı atık düzenli depolama hizmeti veren belediye sayısı ve nüfus, hizmet verilen nüfusun tüm il nüfusuna oranı (%)												
Durum ve eğilimler;												
<p>2010 yılı içerisinde başlayan Düzenli Katı Atık Depolama Tesis İnşaatı tamamlanmış olup, 2013 yılında faaliyete geçmiştir. Niğde merkez ilçe, ilçeler ve belde belediyelerin tamamına hizmet verecektir.</p>												
Değerlendirme ve Sonuçlar.												

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

ATIK																
GÖSTERGE: Tıbbi Atıklar																
TANIM: İl için, Ayrı olarak toplanan tıbbi atık miktarlarının yıllık olarak belirtilmesi ve toplanan tıbbi atıkların bertaraf yöntemlerinin oransal olarak ifade edilmesidir																
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Toplanan tıbbi atık miktarı (ton), yöntemlerine göre bertaraf oranları (%) ve bertaraf tesisi sayısı																
Durum ve eğilimler;																
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>2008</th><th>2009</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>Tıbbi Atık Miktarı (ton)</td><td>269,003</td><td>119,877</td><td>269,835</td><td>204,926</td><td>231,002</td><td>211,507</td><td>255.708</td></tr></tbody></table>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Tıbbi Atık Miktarı (ton)	269,003	119,877	269,835	204,926	231,002	211,507	255.708
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014									
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	269,003	119,877	269,835	204,926	231,002	211,507	255.708									
Kaynak: İl Müdürlüğü																
Değerlendirme ve Sonuçlar.																

ATIK																
GÖSTERGE: Atık Yağlar																
TANIM: İl içinde toplanan atık yağların miktarını ve geri kazanım ya da bertaraf oranlarını ifade eder.																
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)																
Durum ve eğilimler;																
<table border="1"><thead><tr><th>Yıl</th><th>Geri kazanım (ton)</th><th>İlave yakıt (ton)</th><th>Nihai bertaraf (ton)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2011</td><td></td><td></td><td>59.082</td></tr><tr><td>2012</td><td>53.476</td><td></td><td>55.571</td></tr><tr><td>2013</td><td>36.318</td><td></td><td>1.420</td></tr></tbody></table>	Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)	2011			59.082	2012	53.476		55.571	2013	36.318		1.420
Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)													
2011			59.082													
2012	53.476		55.571													
2013	36.318		1.420													
Kaynak: İl Müdürlüğü																
Değerlendirme ve Sonuçlar.																

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

ATIK
GÖSTERGE: Bitkisel Atık Yağlar
TANIM: İl içinde toplanan bitkisel atık yağların miktarını ve geri kazanım-bertaraf oranlarını ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan bitkisel atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)
Durum ve eğilimler; İlimiz genelinde atık yağların geneli bitkisel atık yağlar olup, yağ üreticisi kuruma ait atıklar lisanslı geri kazanım tesisi işletmecileri tarafından Belediye Atölye şefliğinde bulunan depolarda toplanmış atık yağlar geri dönüşüm amacıyla teslim edilmektedir. Kaynak: Niğde Belediyesi
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2010 Yılı: 1325 kg, 2011 Yılı: 675 kg, 2012 Yılı: 1.480 kg, 2013 Yılı: 780 kg bitkisel atık yağ toplanmıştır.

ATIK																											
GÖSTERGE: Ambalaj Atıkları																											
TANIM: İl içerisinde oluşan ambalaj atıklarının miktarlarını ve geri kazanımına ilişkin bilgileri içerir.																											
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre; Üretilen toplam ambalaj atık miktarı ve ambalaj cinsi (ton), geri kazanılan toplam ambalaj atık miktarı (ton), piyasaya sürülen ambalaj miktarı (ton), hedeflenen geri kazanım oranları (%), geri kazanılması gereken miktar (ton), kayıtlı ekonomik tesis sayısı ve lisanslı tesisi sayısı																											
Durum ve eğilimler; <table border="1"><thead><tr><th>Ambalaj Cinsi</th><th>Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)</th><th>Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)</th></tr><tr><td></td><th>2012</th><th>2013</th></tr></thead><tbody><tr><td>Plastik</td><td>1.969.139</td><td>2.445.352</td></tr><tr><td>Metal</td><td>274.389</td><td>390.292</td></tr><tr><td>Kompozit</td><td>712.777</td><td>625.158</td></tr><tr><td>Kağıt Karton</td><td>1.463.774</td><td>2.314.521</td></tr><tr><td>Cam</td><td>8.492.500</td><td>10.295.646</td></tr><tr><td>Ahşap</td><td>81.069</td><td>1.073.846</td></tr><tr><td>Toplam</td><td>12.993.648</td><td>17.144.815</td></tr></tbody></table> Kaynak: atikambalaj.cevre.gov.tr	Ambalaj Cinsi	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)		2012	2013	Plastik	1.969.139	2.445.352	Metal	274.389	390.292	Kompozit	712.777	625.158	Kağıt Karton	1.463.774	2.314.521	Cam	8.492.500	10.295.646	Ahşap	81.069	1.073.846	Toplam	12.993.648	17.144.815
Ambalaj Cinsi	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)																									
	2012	2013																									
Plastik	1.969.139	2.445.352																									
Metal	274.389	390.292																									
Kompozit	712.777	625.158																									
Kağıt Karton	1.463.774	2.314.521																									
Cam	8.492.500	10.295.646																									
Ahşap	81.069	1.073.846																									
Toplam	12.993.648	17.144.815																									
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimizdeki 2013 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmelerin sayısı 58'dir.																											

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

ATIK														
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Lastikler														
TANIM: Ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları, geri kazanım tesisleri ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarını ifade eder.														
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü														
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları ve geri kazanım tesislerinde ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarları (ton)														
Durum ve eğilimler;														
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>2009</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>Çimento Fabrikası (ton/yıl)</td><td>325</td><td>93</td><td>84</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></tbody></table>		2009	2010	2011	2012	2013	2014	Çimento Fabrikası (ton/yıl)	325	93	84	0	0	0
	2009	2010	2011	2012	2013	2014								
Çimento Fabrikası (ton/yıl)	325	93	84	0	0	0								
Kaynak: ÇİMSA Niğde Çimento Fabrikası														
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimizde Niğde ÇİMSA Çimento Sanayi A.Ş. Fabrikası ek yakıt olarak ÖTL kullanmaktadır.														

ATIK
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Araçlar
TANIM: İl genelinde yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısını vb. bilgileri ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısı
Durum ve eğilimler;
Değerlendirme ve Sonuçlar. Kullanımı bitmiş araçlar trafik tescil kaydından düşürüldükten sonra ilimiz genelinde faaliyet gösteren özel teşebbüsler (Oto Hurdacıları) tarafından alınarak dönüşümü sağlanmaktadır. İlgili atıklarla ilgili olarak Belediye tarafından yürütülen bir çalışma söz konusu değildir.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

ATIK
Atık Elektrikli-Elektronik Eşyalar
TANIM: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları ve işleme tesis sayılarını ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarı (ton) ve işleme tesis sayısı
Durum ve eğilimler;
Değerlendirme ve Sonuçlar. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar İlimizde genelde elektrik-elektronik tamircileri tarafından üretilmekle beraber bertarafı ya da toplanması üzerine bir çalışma söz konusu değildir. İlimizde 2014 yılında AEEE toplanmamış olup işleme tesisi bulunmamaktadır.

ATIK																									
Maden Atıkları																									
TANIM: İl genelinde, cevher tiplerine göre, zenginleştirme tesisi sayısı ve zenginleştirme proses atıklarının dağılımını ifade eder.																									
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle cevher tiplerine göre zenginleştirme tesisi sayısı, zenginleştirme proses atıkları miktarları (ton)																									
Durum ve eğilimler;																									
<table border="1"><thead><tr><th>Tesis Adı</th><th>İşlenen Cevherin Adı</th><th>Atık Miktarı (ton/yıl)</th><th>Bertaraf Yöntemi</th><th>Depolama sınıfı</th></tr></thead><tbody><tr><td>Gümüştaş Mad. Tic. A.Ş. Ulukışla Şubesi</td><td>Altın</td><td>94.500</td><td>Atık Depolama Havuzu</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>	Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı	Gümüştaş Mad. Tic. A.Ş. Ulukışla Şubesi	Altın	94.500	Atık Depolama Havuzu																
Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı																					
Gümüştaş Mad. Tic. A.Ş. Ulukışla Şubesi	Altın	94.500	Atık Depolama Havuzu																						
Değerlendirme ve Sonuçlar. Cevher Zenginleştirmeden kaynaklanan atıklar atık depolama havuzunda bertaraf edilmektedir.																									

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

ATIK		
Tehlikeli Atıklar		
TANIM: İl genelinde, yıllar itibariyle toplanan tehlikeli atıkların miktarı ile geri kazanımı, yakma ve nihai bertaraf edilenlerin miktarlarını ifade eder.		
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü		
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl içinde toplanan tehlikeli atıkların miktarı (ton), ara depolama geri kazanım, yakma ve nihai bertaraf miktarları (ton) ve geri kazanım türlerine göre oranları (%)		
Durum ve eğilimler;		
	2012	2013
Tehlikeli Atıklardan geri kazanılan (ton/yıl)	130,894	509,666
Bertaraf (ton/yıl)	131,044	46,484
Stok (ton/yıl)	13,278	31,365
TOPLAM TEHLİKELİ ATIK (ton/yıl)	275,216	556,150
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimizde 2013 yılı içerisinde; Tehlikeli Atıklardan geri kazanılan miktar 509,666 ton/yıl, Bertaraf miktarı 46,484 ton/yıl ve Stok miktarı ise 31,365 ton/yıldır. Toplamda ilimize ait Tehlikeli atık miktarı 556,15 ton/yıl'dır.		

11.TURİZM

TURİZM	
Yabancı Turist Sayıları	
TANIM: Bu gösterge, il düzeyinde bir yılda giriş çıkış yapan yerli ve yabancı turist sayısının yıllara göre değişimini ifade eder	
Önerilen Kaynak: TÜİK, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü	
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl düzeyinde 2000 yılı ve sonrasındaki yıllarda giriş yapan yerli ziyaretçi sayısı (kişi), yabancı ziyaretçi sayısı, bu sayıların yıllara göre değişimi (%), bir önceki yıl için ziyaretçi sayısının yıllara göre dağılımı	

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Durum ve eğilimler;

YILI	YERLİ ZİYARETÇİ	YABANCI ZİYARETÇİ	TOPLAM
2000	7.645	856	8.501
2001	8.752	985	9.737
2002	8.102	1.276	9.378
2003	9.053	1.485	10.538
2004	10.581	1.564	12.145
2005	22.265	1.578	2.843
2006	34.589	2.605	37.194
2007	49.897	2.083	51.980
2008	56.932	3.582	60.514
2009	78.773	7.730	86.503
2010	108.746	10.675	119.421
2011	112.305	11.615	123.920
2012	116.641	12.876	129.517
2013	121.088	12.428	133.516
2014	107.174	10.832	118.006

Kültür:

Anadolu'daki bir çok yerleşim yerinde olduğu gibi, Niğde de coğrafi konumu nedeniyle, çeşitli kültürlerle ev sahipliği yapmıştır. Antik adı "Nahita" olan Niğde'de yapılan kazılarda elde edilen bulgular Niğde'nin tarihinin M.Ö. 7000 yıllarına dayandığını göstermektedir. Niğde bu tarihten günümüze kadar Anadolu'da yaşamış bütün uygarlıkların eserlerine sahiptir. Niğde Müzesi gezildiğinde, Anadolu'nun 7000 yıllık tarihinin tüm izleri kronolojik bir sırayla gözlenebilmektedir. Niğde'de bulunan en eski eser, M.Ö.7000 yılına tarihlenen Köşk Höyük'tür. Buradan çıkarılan önemli buluntular Niğde Müzesinde sergilenmektedir. M.Ö.3000-2000 yıllarına tarihlenen, Çamardı İlçesi Celaller Köyü yakınlarındaki Göltepe-Kestel Ören yerinde 1990 yılından itibaren yapılan kazılarda elde edilen bulgular Anadolu ve Dünya Tarihi açısından çok önemlidir. Eski Tunç Devrinde Anadolu'nun kalay ihtiyacını Mezopotamya'dan karşılandığı düşünülürken buradan çıkan bulgular bu kanıyı tersine çevirmiştir.

Geç Hitit dönemine ait en önemli bulgu ise Niğde Merkez Aktaş Kasabası yakınında bulunan Andabalıs (Andaval) Kilisesinde ele geçen, Hitit Hiyeroglifi ile yazılmış kitabedir. Kitabede Niğde'nin eski isminin "Nahita" olduğu tespit edilmiştir. Diğer önemli Hitit eserleri ise; Bor Gökbeş Kaya Kabartması, Porsuk Kitabesi, Keşlik ve Niğde Stelleridir. Roma Döneminin en önemli ve görkemli yapıtları ise; bugünkü adı Kemerhisar olan Antik Tyana Kentinde ortaya çıkmıştır. Bugün toprak üstünde o döneme ait su kemerleri ve bahçeli roma havuzu ile görülebilen antik Tyana kenti, 2.-4. Yüzyıllarda bölgenin en zengin ve en güzel kenti durumundaydı. Roma Döneminin diğer kültürel merkezi ise Karaatlı Kasabası Kaya Mezarlarıdır.

Bizans Döneminin en görkemli eseri Gümüşler Kasabasındaki Gümüşler Ören Yeri ve Manastırındır. 8. Ve 12.yüzyıllara tarihlenen Ören Yeri 1,5 km uzunlukta bir yerleşim yeridir. Kapadokya yöresinin en sağlam fresklerine sahip olan Manastırda en önemli eser Meryem ve İsa'nın gülümseyen üç boyutlu bakışı olan fresktir. Ayrıca Niğde'de aynı dönemlerde korunma ve barınma amacıyla 20'ye yakın yer altı Şehri bulunmaktadır.

Niğde'de Türk-İslam eserlerinin en güzelleri Anadolu Selçuklularından kalan eserlerdir. Yaz aylarında oluşan "Taçlı Kadın Başı" görüntüsü ile dünyada mimari benzeri olmayan Alaeddin Camii, Hüdavend Hatun Türbesi dönemin önemli eserleridir. Ayrıca Akmedrese, Sungur Bey Camii, Mehmet Paşa Kervansarayı, Gündoğdu Türbesi, Niğde Kalesi ve Saat Kulesi diğer önemli eserlerdendir.

Şehrin Merkezindeki Alaeddin Tepesi üzerinde bulunan Niğde Kalesi yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak ilk temellerinin Hititler Döneminde atıldığı, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde onarımlar gördüğü bilinmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarında, Müslüman ve Hıristiyan halkların aynı yerleşim merkezlerinde bir arada oturduklarını ve Camii ve Türbelerin yanında Ermeni ve Rum Kiliselerinin yan yana yapıldığını görüyoruz. Daha sonraki yıllarda, Niğde'de bulunan birçok Kilise, Müslüman halk tarafından korunmuş, onarılmış ve Camii olarak kullanılmaya başlanmıştır. Fertek ve Yeşilburç Kilise Camiileri bunlara en güzel örnektir.

Niğde yöre ve ülke kültürünü değişik yönlerden etkileyen bir çok alim, din adamı, ermiş ve evliya da yetişmiştir. Sarı Saltuk, Kemal Ümmi, Ahmet Kuddusi, Galip Bey, Aşık Tahiri ve Aşık Kemali bu kişilerin en önemlilerindendir.

Kapadokya yöresinin tüm özelliklerini taşıması ve değişik kültürleri bağrında bulundurması nedeniyle Niğde'yi

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

bir "Kültürler Mozaïği" olarak değerlendirmek hiç yanlış olmaz.

Turizm:

Kapadokya bölgesinde yer alan İlimiz tarihi, turistik değerler bakımından zengin olduğu kadar, termal turizm, doğa ve av turizmi açısından da oldukça zengindir. Ancak İlimiz Turizmden yeterince pay almamaktadır. Niğde'nin Turizm sektöründeki en önemli sorunu tanıtım sorunudur. Turizmin olmazsa olmazları arasında yer alan tanıtım konusu başta olmak üzere turizm alt yapısını güçlendirecek çalışmalara 2008 yılından bu yana yoğun bir tempoyla başlanmış bulunmaktadır. İlimizin Turizm gelirlerinin artırılması amacıyla İlimizin sahip olduğu alternatif turizm potansiyelini değerlendirmesi zorunludur.

1992 yılında Turizm Bakanlığı, Niğde Valiliği ve İl Turizm Müdürlüğü'nün çalışmalarıyla, Toros, Aladağlar ve Bolkarlar Türkiye'nin en önemli dağcılık ve trekking merkezi olmuş, federasyon çalışmalarının dışında 4000'e yakın turist çeken bir merkez durumundadır. Aladağlar Demirkazık Zirvesi doğal bir Dağcılık Okulu konumuna gelmiştir. Bölgedeki Dağcılık Eğitim Merkezi yöredeki hareketliliği daha da artırmaktadır. Bölgenin trekking merkezi olması yanında, bitki ve hayvan varlığının özelliklerinden dolayı, tesislerin pek çoğunun kayak sezonu dışında da çalışması mümkündür.

Kış Turizmi ve Kış Sporlar özellikle Aladağlar ile Bolkar Dağlarında gelecek vaat etmektedir. Mukavemet, slalom ve iniş yarışmalarının yapılabileceği, yılın 6 ayı karlarla kaplı 7 km'lik bir kayak pistine sahip olan Bolkarların "Kış Sporları Turizm Merkezi" ilan edilmesi halinde kış turizminde canlanma yaşanacaktır. Ulukışla İlçesi Bolkar Dağları Meydan Yaylasının Kış Turizm Merkezine dönüştürülmesi konusunda İl Özel İdaresi ve İl Kültür Müdürlüğü'müz 2012 yılında ilgili kuruluşlar nezdinde çalışmalar devam etmektedir.

Kapadokya yöresinin en güzel ve en sağlam fresklerine sahip Gümüşler Manastırı, Türk-İslam Eserleri arasına eşi ve benzeri olmayan "Taçlı Kadın Başı" ile Alaaddin Camii; Selçukluların Anadolu'daki en mükemmel türbesi olan Hüdvend Hatun Türbesi; Bahçeli Kasabasındaki Roma Havuzu, Kemerhisar Su Kemerleri, camiiler, kiliseler ve önemli ören yerleri ile Niğde öncelikle gezilmesi, görülmesi gereken yerler arasında gelmektedir. Ayrıca M.Ö.7000 yılından günümüze kadar bölgede kurulan uygarlıkların Niğde müzesinde sergilenen eserleri de mutlaka görülmelidir.

Niğde termal turizmde iki önemli turizm merkezine sahiptir. Çiftehyan Termal Turizm Merkezi gelişimini sürdürmekte olup, yılda yaklaşık 300.000 kişiye hizmet vermektedir. Çiftehyan Kaplıcaları, Ülkemizin ve Orta Doğu'nun en önemli kaplıca merkezi olma yolundadır. Ayrıca imar ve uygulama planları hazırlanan Narlıgöl Termal Turizm Merkezinin de kısa zamanda turizm yatırımlarına kavuşması beklenmektedir. Narlıgöl'de 67 odalı, 134 yataklı, 4 yıldızlı Narlıgöl Termal Otel 24 Haziran 2011'de hizmete açılmıştır. 2023 Türkiye Turizm Stratejik Planında Sağlık Turizmi ve Termal Turizm alanında öncelikli olarak 4 bölge için termal turizm master planı hazırlanacaktır.

Bu bölgeler ;

Güney Marmara: Balıkesir, Çanakkale, Yalova

Güney Ege : Aydın, Denizli, Manisa, İzmir

Frigya : Afyonkarahisar, Ankara, Uşak, Eskişehir, Kütahya

Orta Anadolu : Aksaray, Kırşehir, **Niğde**, Nevşehir, Yozgat

Bu bölgelerde Termal Turizm merkezleri belirlenecek ve Termal Turizmin alt yapı ve üst yapısının geliştirilmesine yönelik stratejiler hayata geçirilecektir.

İlimizde Kültür ve Turizm alanında yapılmakta olan en önemli yatırımlardan biri olan Niğde Merkez Sungurbey Mahallesi Cullaz Sokakta bulunan 29 tarihi binayı kapsayan Sokak Sağlıklılaştırma Projesidir. Bölgedeki diğer tarihi eserlerle birlikte düşünüldüğünde turizm hareketliliğinin yoğun olarak yaşanacağı bir merkez ortaya çıkmış olacaktır.

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Turizm, dünyanın en hızlı gelişen endüstrisi ve ekonomik büyümenin en önemli bileşenlerinden biridir. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre 1950 yılından bu yana turizm hareketleri her yıl ortalama %7 oranında artış göstermektedir. DTÖ verilerine göre: Turizm , dünyada 300 milyon insanı istihdam etmektedir. Dünyada her 16 çalışandan biri turizm sektöründedir. Uluslar arası sermaye yatırımlarının yaklaşık %7 si turizm alanına yapılmaktadır. Günümüz dünyasında çok önemli sektörlerden biri haline gelmiştir. Çünkü , Dünya Turizm Örgütü (DTÖ) 2011 yılında dünyada turizm faaliyetine katılanların sayısını yaklaşık olarak 940 milyon kişi ve turizm pazarının da yaklaşık olarak 918 milyar dolar olduğunu belirlemiştir. Yine ,DTÖ nün verilerine göre 2012 yılında turizm faaliyetine yaklaşık olarak 980 milyon kişinin katılacağı ve 955 milyar dolar da turizm harcaması olacağı beklenmektedir.2020 yılında ise turizm faaliyetine katılacak turist sayısının 1 milyar 600 milyon kişi, yaklaşık olarak 2 trilyon dolar da turizm pazarı olacağı tahmin edilmektedir. Bu rakamlardan da anlaşılacağı üzere turizm pastası çok büyük ve büyümeye devam etmektedir. Turizmle ilgilenen bütün ülkeler de bu pastadan en büyük payı alma yarışına girmişlerdir. Bu pastadan hem ülkemizin hem de ilimizin pay alması için kültür ve turizm potansiyellerimizi koruma kullanma dengesi gözeterek en iyi şekilde planlar ve çalışmalar yapmak

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

gerekmektedir.

Niğde'yi kültür ve turizm potansiyelleri ile değerlendirdiğimizde, MÖ, bir milyon yıllık tarihi geçmişi olan bir kent olmakla birlikte günümüzden onbin yıl öncesine kadar kentin bir yerleşik yaşam merkezi olduğu elde edilen arkeolojik bulgulardan bilinmektedir. Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait günümüze bir çok tarihi eser ulaşmıştır. Roma Dönemine ait Roma Havuzu, yine aynı dönemde Kapadokya Eyaletinin Kuzey ve Güney olarak ayrıldıktan sonra Güney Kapadokya' ya başkentlik yapmış olan Tyana Antik Kenti ve Su Kemerleri, Kapadokya Bölgesinde en iyi şekilde korunarak günümüze kadar ulaşan Gümüşler Manastırı, Selçuklu, İlhanlı, Karahanlı, Eretna Beylikleri döneminden günümüze ulaşan Alaaddin Camii, Akmedrese, Sungurbey Camii ve Niğde Kalesi vb. eserlerdeki taş işçiliği ve mimari yapı görenleri adeta büyülemektedir. Faruk Nafiz Çamlıbel' in Han Duvarları şiirinin esin kaynağı Osmanlı Dönemine ait Mehmet Paşa Kervansarayı'nın mimari özellikleri bakımından ülkemizde bir başka örneği yoktur. Bolkar Dağları ve Aladağlar potansiyeli ile Niğde dağ turizminde önemli bir merkezdir. Narlıgöl ve Çiftehanda devam eden termal tesisler Niğde'yi gelecekte sağlık turizminde marka bir kent yapacaktır. Bolkar Dağı Meydan Yaylası kış turizmine yönelik olarak bir başka alternatif turizm değeri olarak planlanmış olup, bu konuda çalışmalar devam etmektedir. İlimizin kültür ve turizm potansiyellerini en iyi şekilde koruma kullanım dengesi içinde değerlendirip hem ülke hem de il turizmine kazandırmalıyız.

TURİZM
Mavi Bayrak Uygulamaları
TANIM: (Denize Kıyısı Olan İller İçin) Gerekli standartları taşıyan nitelikli plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülü olan mavi bayrağın, Türkiye'de 1997 yılından itibaren verildiği plaj ve marinaların yıllar itibari ile toplam sayılarının belirtilmesidir.
Önerilen Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, mavi bayrak almaya hak kazanmış plaj ve marina sayıları
Durum ve eğilimler; İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.
Değerlendirme ve Sonuçlar.

2014 YILI NİĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

EK-1: 2014 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU

BÖLÜM I. HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
Hassas	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
Sağlıksız	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
Kötü	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
Tehlikeli	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

I.1.1. İlinize ait 2014 yılı içindeki aylık ortalama ölçüm değerlerini yukarıdaki Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak, aşağıdaki çizelgede uygun sınıfı "X" ile işaretleyiniz.

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																													
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK	X																													
ŞUBAT	X																													
MART	X																													
NİSAN	X																													
MAYIS	X																													
HAZİRAN	X																													
TEMMUZ	X																													
AĞUSTOS	X																													
EYLÜL	X																													
EKİM	X																													
KASIM	X																													
ARALIK	X																													

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Niğde İli Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu Verileri

I.1.2. İlinize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2013 yılı Ekim- 2014 yılı Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı "X" ile işaretleyiniz.

	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																													
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	X																													

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Niğde İli Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu Verileri

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

I.1.3. İlinize ait Yaz sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı "X" ile işaretleyiniz.

	Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																																									
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀																	
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6												
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	X																																X									

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Niğde İli Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu Verileri

I.2. İlinizde hava kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam* ile belirtiniz.

KAYNAK	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ ²	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Evsel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri	4	4	
c. Maden İşletmeleri	3	3	
d. Termik Santraller	-	-	
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri (Belirtiniz).....	-	-	
f. Karayolu Trafik	2	2	
g. Diğer Kaynaklar (Belirtiniz).....	-	-	

²En önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, ... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirleri "X" ile işaretleyiniz.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL MERKEZİ	1.Merkez	x	x	x		x	x		x	
	.									
	.									
	.									
	.									
İLÇELER	1.Altunhisar	x					x		x	
	2.Bor	x	x				x		x	
	3.Çamardı	x					x		x	
	4.Çiftlik	x					x		x	
	5.Ulukışla	x					x		x	
	.									
	.									
	.									
	.									
	.									

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Çalışmaları

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükleri önem sırasına göre rakam ile belirtiniz.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	2	2	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	1	1	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar			
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler			
f. Toplumda bilinç eksikliği	3	3	
g. Meteorolojik faktörler	4	4	
h. Topografik faktörler			
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

II.1.1. İl sınırlarında bulunan yüzeysel sularının kalite sınıflarını Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzeysel Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Akkaya Barajı				x	x		x		x				
Gebere Barajı	x												
Gümüşler Barajı	x												
Murtaza Barajı	x												

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)
Tabakhane deresi			x									
Uzandı deresi			x									
Ören deresi			x									
Ömerli deresi			x									
Murtaza suyu			x									
Uluagaç deresi			x									
Kovalık deresi			x									
Melendiz çayı			x									
Karapınar deresi			x									
Ecemis çayı			x									
Çakıt suyu			x									
Diğerleri			x									

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Kaynaklar: 2012 Çevre Durum Raporu

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.
İlimizde yüzme amaçlı su kaynağı bulunmamaktadır.

II.2. Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri "X" ile işaretleyerek belirtiniz.

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
il Merkezi	1.Merkez		x		x					x	x			
	.													
	.													
	.													
	.													
	.													
ilçeler	1.Altınhisar	X								x				
	2.Bor	X								x				
	3.Çamardı	X	X											
	4.Çiftlik	X	X											
	5.Ulukışla	x	x											
	.													
	.													
	.													
	.													
	.													
	.													
	.													
	.													

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Kirlilik Nedenleri:

- a. Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- b. Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- c. Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- d. Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- e. Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- f. Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- g. Ziraî mücadele ilaçlarının kullanımı
- h. Kimyasal gübre kullanımı
- i. Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- j. Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- k. Hayvancılık atıkları
- l. Maden atıkları
- m. Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) işareti koyarak belirtiniz.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.									
2.									
.									
Göller									
1.									
2.									
3.									
.									
Akarsular									
1.									
2.									
3.									
.									
.									
Havzalar									
1.									
2.									
3.									
.									
.									
Yeraltı Suları									
1.									
2.									
3.									
.									
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
2.									
3.									
.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.Akkaya Barajı		x			x		x	x	
2.									
.									

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Aritma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer.

2014 YILI NIĞDE İL ÇEVRE DURUM RAPORU

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükleri en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretleyiniz.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	2	2	
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	3	3	
d. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,...şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlinizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek * belirtiniz.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı			
b. Madencilik atıkları			
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	3	3	Düzenli Katı Atık Depolama Sahasının yapılması
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar			
e. Plansız kentleşme	1	1	
f. Aşırı gübre kullanımı	2	2	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı			
h. Hayvancılık atıkları			
i. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam * ile belirtiniz.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi			
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması			
d. Erozyon mücadele çalışmaları			
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	2	2	
f. Diğer (Belirtiniz).....			

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Aşağıdaki Konu Başlıklarını Dikkate Alarak, yıl sonu itibariyle, İl Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, ... şeklinde numaralandırınız) Vererek Sıralayınız. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir.

NOT: Ölçüm değerleri, göstergeler, her bölümün sonundaki sonuç ve değerlendirme kısımları, konularına göre şikayet sayısı, şikayetin ceza ile sonuçlanma oranı, konularına göre ceza sayısı, yapılan denetimler sonucu edinilen deneyimler vb. çevre sorunlarının hangi alanda yoğunlaştığı konusunda yol gösterici olabilir.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği			
b. Su kirliliği	1	1	
c. Toprak kirliliği			
d. Atıklar			
e. Gürültü kirliliği			
f. Erozyon			
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)			

IV.2. İl Sınırları İçerisinde IV.1’de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak; Yukarıda IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNUSU KİRLİLİĞİ
<p>Su kirliliğinin artmasındaki en önemli etkenler olarak evsel ve endüstriyel atıkların arıtılmadan ve önlem alınmadan alıcı ortama verilmesi, zirai ilaç ve gübrelerin bilinçsizce kullanılması, deterjanlar gibi parçalanmaya dirençli bileşikler, açık alana bırakılan çöpler sayılabilir.</p> <p>Mevcut Durum: Niğde Belediyesi atık su arıtma tesisi, biyolojik arıtma olup kimyasal arıtma sistemine sahip değildir. Bu nedenle; Eski sanayi sitesinden kapalı sistemle gelen atık sular kimyasal içerikli olduğu için arıtma tesisine alınmamaktadır.</p> <p>Niğde Belediyesi, Niğde Organize Sanayi Bölgesi ve Niğde Üniversitesi atık su arıtma tesislerinin düzenli çalışmadığı durumlarda (olağan üstü hallerde; arıtmanın bakıma alınması halinde, arıtmada oluşabilecek teknik arızalarda) atıksuların, arıtma tesisine girmeden baraja deşarjı söz konusudur. Niğde ile Bor ilçesi arasında, Niğde Üniversitesi Merkez Yerleşkesinin hemen güneyinde yer alan Akkaya Barajı, kentın kanalizasyon ve diğer atıkları bünyesinde toplamaktadır.</p> <p>Çözüm Önerisi olarak atıksu arıtma tesislerinin kapasitelerinin artırılması planlanmaktadır.</p>